

Arkæologiske udgravninger i Danmark

Katalog 1985

Elektronisk udgave
Kulturarvsstyrelsen 2006

Frederiksborg Amt

1. Søborg slot

01.01.10 Søborg

Borganlæg

Årsag ikke oplyst

Middelalder

På Søborg slot i Nordsjælland blev der i år gravet 2 søgegrøfter, som skulle klarlægge forholdene mellem det ottekantede tårn og palatiet og forsøge nærmere at datere anlæggene. Overraskende nyt er kommet frem. En ca. 11 m bred vold har som det ældste omkranset borgbanken. I volden er tegl, ligesom der er tegl i det ottekantede tårn, der er opført samtidig med volden. Palatiet er opført senere. Udgraverne antyder, at palatiet måske først er opført i slutningen af 1200-årene

GIM, NM II 202/85

Søren Frandsen
Robert Egevang

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

2. Nakkehoved

01.01.10 Søborg

Boplads

Årsag ikke oplyst

Middelalder

sb. 104. Sammen med GIM udgravede vi resterne af en sæsonfiskeplads ved Nakkehoved. Pladsen var truet af havets erosion. En bygning og adskillige ildsteder viste beboelsen, og et forholdsvis righoldigt genstandsmateriale daterer den til perioden fra slutningen af 1200-årene til begyndelsen af 1400-årene. Bønderne fra Søborg eller Græsted eller et andet af de nærliggende sogne må være brugerne af fiskepladsen

GIM 3038, NM II 435/85

Søren Frandsen
Nils Engberg

Bebyggelse - Middelalder

3. Tibirke

01.01.11 Tibirke

Vejanlæg

Årsag ikke oplyst

Neolitikum/førrom.

Mindre undersøgelse i området med vejkomplekset med den førromerske Tibirke-vej, en førromersk trædestensrække og et træbygget, neolitisk vejanlæg for at fastlægge niveauer mv. Foranlediget af Hovedstadsrådets planer for Tibirke Ellemose

NM I 3361/80

Mogens Schou Jørgensen

Vej/bro - Yngre stenalder

Vej/bro - Førromersk jernalder

4. Sandagergård I

01.02.02 Ferslev

Kult anlæg

Årsag ikke oplyst

Y.br./førrøm.

I gasledningsforløbet til Kyndbyværket fandtes og undersøgte et hidtil enestående kult anlæg fra yngre bronzealder per. IV, bestående af en firkantet stensætning sat af to rækker af store, runde sten med største mål mest mellem 0,2 og 0,5 m, orienteret næsten nøjagtig N-S. Anlæggets indre mål var 16 x 4,5 m, dets ydre 18,5 x 7,5 m. Der var ca. 0,7 m mellem de to stenrækker. Der fandtes ingen stolpehuller, hvad der dog kan skyldes, at anlægget er placeret på gammel muld, hvori fyldskifter ikke lod sig erkende. Inden for stenene, men ikke udenfor, et svagt kulturlag med lerkarskår og fragmenter af digler og støbeforme' Fundenes udbredelse (og tilknytning til anlægget), anlæggets form og dimensioner antyder, at der er tale om en eller anden form for hus. Nedgravet under det svage kulturlag tre urnegrave med samme datering (per. IV) som kulturlagets fund. Ca. 3 m S for det firkantede anlæg fandtes tæt ved hinanden fire helleristningssten med et billede af en hånd hvorover fire streger. Ca. 2,5 m vest for disse sten fandtes liggende en ca. 1,75 m lang og ca. 1 m bred tilspidset sten. Et stenspor viser, at den har stået op. På den modsatte side af helleristningsstenene med samme afstand viste de knuste rester af en sten samt et stenspor, at der har været en bautasten af ganske lignende form og dimensioner. I eller lige op til husets gavlv af helleristningsstenene fandtes et stenspor efter en lidt mindre sten. Den firkantede stensætning markerer således antagelig en bygning, hvori lidt støbeaktivitet og hvorunder tre urnegrave - ved sydgavlen fandtes fire helleristningssten, der har været omgivet af bautasten. Ved undersøgelsen fremkom tillige et mindre antal urnegrave fra yngre førromersk jernalder

GIM 3063

Flemming Kaul

Andre anlæg/diverse - Yngre bronzealder

Gravplads/grav - Førromersk jernalder

5. Sandagergård II

01.02.02 Ferslev

Gruber

Årsag ikke oplyst

Yngre bronzealder

sb. 282. Ca. 50-300 m Ø Og SØ for kult anlægget Sandagergård konstateredes ved rekognoscering et større bopladsområde, hvor gruber og partier af kulturlag kunne ses opløjet. En enkelt grube undersøgte; den ydede keramik og flint og kan dateres til yngre bronzealder. Løsfund synes også at give denne datering

GIM 3120

Flemming Kaul

Grube - Yngre bronzealder

Kulturlag - Yngre bronzealder

6. Kyndby

01.02.04 Krogstrup

Affaldsgruber

Årsag ikke oplyst

Førromersk jernalder

sb. 263. Ved kontrol af gastracéet gennem Hornsherred til Kyndby undersøgte en affaldsgrube med keramik fra førromersk jernalder, periode I eller II

GIM 3073

Flemming Kaul

Grube - Førromersk jernalder

7. Venslev

01.02.07 Skibby

Affaldsgrube/kogegruber

Årsag ikke oplyst

Yngre bronzealder

sb. 263. Ved kontrol af det afrømmede gastracé gennem Hornsherred til Kyndby undersøgtes et antal stolpehuller, kogegruber samt en affaldsgrube. Sidstnævnte med et pænt yngre bronzealders keramikmateriale samt flint ligeledes af yngre bronzealders karakter

GIM 3071

Flemming Kaul

Grube - Yngre bronzealder

8. Kronborg slot

01.04.07 Helsingør

Borganlæg

Årsag ikke oplyst

senmidd./nyere tid

sb. 13. Nationalmuseet har i 1985 fortsat arbejdet med at registrere oplysninger af arkæologisk og bygningsarkæologisk karakter, som fremkommer ved vedligeholdelsesarbejder på Kronborg slot. Blandt iagttagelserne kan nævnes rester af et ydre forsvarsværk, formentlig opført omkring 1658 i forbindelse med svenskekrigen

NM II

Harald Langberg

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

Forsvarsanlæg/voldsted - Nyere tid

9. Nivå Teaterhus

01.04.11 Karlebo

Boplads

Årsag ikke oplyst

Ertb/TRB

sb. 24. Ved udmundingen af litorinatidens "Nivå Fjord" undersøgtes et profil på 14 m længde og op til 2 m dybde vinkelret på den tidligere fjordbred. Mellem et nedre flydejordslag og et øvre recent lag af påkørt fyld registreredes 9 forskellige lag - fortrinsvis vekslende lag af finere og grovere sand samt lergytje. Særlige sikkerhedsmæssige omstændigheder muliggjorde kun gennemgravning af ca. 10 m² af de oldsagsførende lag. Det indlejrede oldsagsmateriale, der må betragtes som udsmid, domineres af flintafslag, medens kun ganske få redskabstyper var repræsenterede. Fund af i alt 4 tværpile i de marine lag 3 og 4, daterer disse til yngre Ertebøllekultur (Stationsvej), medens et øvre tilgroningslag formentlig dateres gennem fundet af en tidlig neolitisk tværpil. En forlængelse af profilet afslørede som forventeligt, at selve bopladsområdet var ødelagt ved gennemskylning. Objektet fremkom i forbindelse med anlæggelsen af en kælder under Teaterhuset i Nivå

GIM 3089

Carsten Paludan-Müller

Bebyggelse - Ældre stenalder

Bebyggelse - Yngre stenalder

10. Brolandsgård II

01.04.11 Karlebo

Boplads

Årsag ikke oplyst

Førrom./æ.rom.

sb. 57. Partiel udgravning af boplads fra overgangen mellem førromersk og romersk jernalderpladsen, der var stærkt nedpløjet, var anlagt på et stort bakkeplateau højt over Usserød Ådal og Nive Ådal. Spredt over et areal på 15.000 m² fandtes stærkt nedpløjede koge gruber, bålgruber og affaldsgruber. Der anlagdes 350 x 2 m søgegrøfter og et udgravningsfelt på 1.300 m². Inden for dette undersøgte et større antal gruber af forskellig karakter samt en del huller efter tagbærende stolper, mange af dem pløjet ned til kun et par centimeters dybde. De lod sig ikke indpasse i tolkbare anlæg. Gruberne rummede et stort keramikmateriale fra sen førromersk-tidlig ældre romersk jernalder. I en enkelt grube fandtes spor af jernudvinding. Pladsen blev undersøgt i forbindelse med anlæg af boldbaner

GIM 3062

Carsten Paludan-Müller

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Bebyggelse - Ældre jernalder

11. Tikøb

01.04.12 Tikøb

Kirkegård/gravsten

Årsag ikke oplyst

Middelalder

Ved omsætning af den nordre kirkegårdsmur blev der fundet en svagt trapezformet romansk gravsten af skånsk sandsten med indhugget kors fra o. 1200

NM II 1113/85

Birgit Als Hansen

Gravplads/grav - Middelalder

12. Amager Huse

01.05.09 Torup

Gruber/stolpehuller

Årsag ikke oplyst

TRB./Y.br./midd.

I et stitracé undersøgte et antal gruber med materiale fra TNC, yngre bronzealder og middelalder. Desuden undersøgte et antal stolpehuller muligvis hidrørende fra yngre bronzealders huse

GIM 3056

Arne Hedegaard Andersen

Grube - Yngre stenalder

Grube - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Bronzealder

Grube - Middelalder

Københavns Amt

13. Stenhøjparken

02.01.01 Borup

Høj

Årsag ikke oplyst

Udateret/y.rom.

sb. 15. I forbindelse med byggemodning af et område undersøgte en 25 diameter stor overpløjet høj, med 1 m tyk højfyld. I højen, der var særdeles ødelagt af rævegrave, fremkom 4 grave, to fra yngre romersk jernalder og to udaterede grave. De to jernaldergrave var sekundært nedgravet i højens østlige side, den ene orienteret N-S, den anden Ø-V. Den ene grav indeholdt et knust lerkar, den anden to små lerkar og en glasperle. I midten af højen fremkom to tætliggende forsænkede grave, begge uden gravgods. Af den døde var kun tandemaljen bevaret. Der var ingen kistespor

KØM 1203

Svend Åge Tornbjerg

Gravplads/grav - Romersk jernalder

Gravhøj - Udateret

14. Køge by, Emil-Holst grunden

02.01.07 Køge

Huse

Årsag ikke oplyst

Midd./nyere tid

Der blev foretaget en større udgravning på denne vigtige grund på hjørnet af Brogade-Fændediget nær Køges gamle åhavn og byport mod syd. Der blev gravet et system af søgegrøfter og større felter for at få et overblik over den middelalderlige bebyggelse. Der blev fundet flere afvandingskanaler og spor af et dige for at byggemodne området ved byens grundlæggelse o. 1288. Der fandtes rester af ca. 10 huse, der stammede fra højmiddelalder til nyere tid. De ældste var stolpebyggede halhuse, og der var desuden en brønd, en renæssancekælder og brolagte smøger mellem husene. Der fandtes intet fra tidlig middelalder eller vikingetid

KØM

Ulla Fraes Rasmussen

Bebyggelse - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

15. Kapelvej

02.01.11 Ølsemagle

Gård/kapel

Årsag ikke oplyst

Middelalder

sb. 5. Ved Kapelvej lidt vest for Ølsemagle blev der fundet rester af munkesten i pløjelaget, hvor lokal tradition henfører Hellig Margrethes Kapel. KØM gravede to mindre søgegrøfter, og der blev fundet rester af et middelalderligt gulv af munkesten, et ildsted og fjernede fundamentsten. Bygningen er orienteret Ø-V og har været ca. 5,5 m bred. Det kræver en større fladeafdækning for at afgøre, om anlægget hører til et gårdskompleks eller er det omtalte kapel

KØM 1202

Ulla Fraes Rasmussen

Bebyggelse - Middelalder

Kirke/Kirkegård - Middelalder

16. Brøndbyøster

02.02.02 Brøndbyøster

Landsby

Årsag ikke oplyst

Midd./nyere tid

sb. 11. Som et led i en større samlet indsats for at bringe lys over landsbykulturen i bred forstand i historisk tid har NM II i samarbejde med Københavns amt og flere kommuner forestået arkæologiske undersøgelser i bl.a. den tidligere landsby Brøndbyøster. Der blev fastslået bebyggelseskontinuitet tilbage til 1100-årene og flere bygningsspor blev registreret. For det videre arbejde med landsbyerne var det vigtigt at konstatere, at når en gård er blevet udflyttet, og stedet for dens placering i landsbyen senere er blevet opdyrket, så synes det at være en regel, at der nu ingen spor er efter gården og dens eventuelle forgængere

NM II 815/85

Tine Vanning

Bebyggelse - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

17. Ragnesminde II

02.02.02 Brøndbyøster

Stolpehuller, gruber

Årsag ikke oplyst

Yngre bronzealder

sb. 18. Bopladssporene konstateredes ved prøve- og udvidet prøvegravning på et 700 m² stort område samt spredt i søgegrøfterne, der dækkede det 1,5 ha store areal. Sporene består af affaldsgruber, koge-gruber og spredte stolpehuller. Et større område af udgravningsfeltet var dækket af et 10 cm tykt kulturlag med ildskørnede sten, brændt ler, knogler og lidt keramik. Kultursporene dateres til yngre bronzealder per. V på grundlag af et rombeornamenteret lerkar. 200 m vest for Ragnesminde II er der tidligere udgravet bopladsspor fra yngre bronzealder og husrester fra germanertid. Udgravningerne blev foretaget forud for privat byggeri

SØL 227

Flemming Kaul

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Grube - Yngre bronzealder

18. Torstorp-Nørreby

02.02.07 Høje Tåstrup

Langhuse

Årsag ikke oplyst

Y.br./æ.germ.

Inden for et 160.000 m² stort område sydvest for City 2 blev der sommer og efterår 1985 udlagt et net af tætliggende søgegrøfter. Søgegrøfterne med derpå følgende fladeafdækninger viste, at der på stedet havde ligget 11 bygninger fra otte gårdsanlæg. Gårdsanlæg I, Hus IV er den ældste gård og dateres til yngre bronzealder på materiale fra en nærliggende grube samt på husets typologiske træk. Huset er Ø-V vendt med fire sæt tagbærende stolper samt enkelte væg- og dørstolper bevaret. Det har været ca. 16 m langt og 6 m bredt. Gårdsanlæg 2, Hus I er et østvendt hus med 3 sæt tagbærende stolper og hertil enkelte væg- og dørstolper bevaret, hvilket giver huset proportionerne 16 x 6 m. Fornyelse af hus I sker ved genopbygning på samme sted og kaldes Gårdsanlæg 2, Hus II. Konstruktion og orientering er som hus I, men hus II har været ca. 14 m langt og 6 m bredt. Hus I og II dateres på nærliggende keramikrige gruber til henholdsvis førromersk per. II og tidlig ældre romersk jernalder. Gårdsanlæggene 2-3 ligger ca. 185 m nord for gård I. Ca. 115 m sydøst for gårdene 2-3 ligger Gårdsanlæg 4, der består af hus X og XI. Det Ø-V liggende hus X er hovedbygningen bestående af 4 sæt tagbærende stolper. Det har oprindeligt målt 19 x 6 m. Vest for dette hus ligger et mindre U-formet udhus orienteret N-S. Gårdsanlæg 4 skal sandsynligvis dateres til romersk jernalder. Gårdsanlæggene 5-6 ligger ca. 80 m nordvest for gård 4 og dateres på konstruktionselementerne til yngre romersk jernalder. Gårdsanlæg 5, hus VIII er et Ø-V vendt hus med fire sæt tagbærende stolper og har målt ca. 17,5 x 5,5 m, men ingen vægstolper var bevaret. Vest for huset har der ligget et N-S orienteret udhus, der har været ca. 38 m langt 4 m bredt med en åben østside. Hus IX er en fornyelse af hus VIII på samme sted og konstrueret på samme vis. Det har dog været længere end hus VIII og måler ca. 22 x 5,5 m. Udhuset har fortsat været i brug. Gård 7 dateres ligeledes til yngre romersk jernalder, men ligger godt 170 m sydvest for gårdene 5-6. Gården dateres på huskonstruktionen. Det Ø-V vendte hovedhus V med fire sæt tagbærende stolper har oprindeligt målt ca. 20 x 6 m. De tagbærende stolpers placering viser, at huset har haft buede langvægge. Vest for dette hus har ligget et N-S orienteret udhus. Udgravningens yngste og mest velbevarede hus er bus VII i gårdsanlæg 8 dateret på keramik fra stolpehullerne og gruber til slutningen af ældre germansk jernalder. Gården ligger isoleret ca. 70 m nord for gård 7, Hus VII har haft buede langvægge og seks sæt tagbærende stolper samt fuldstændig bevaret vægstolperække. Huset er 30 x 7 m, Ø-V vendt. Gårdens isolerede beliggenhed er en af udgravningens vigtigste problemstillinger. Undersøgelserne har vist, at der efter al sandsynlighed er tale om enkeltliggende gårde, dvs. en og samme gårdsenhed, der flytter rundt i området. Muligvis kan der være samtidighed mellem to eller flere af gårdene, hvilket de naturvidenskabelige dateringer forhåbentlig kan give et fingerpeg om

SØL 204

Preben Rønne

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

Bebyggelse - Jernalder

19. Smørumovre

02.02.12 Smørum

Landsby

Årsag ikke oplyst

Vik./nyere tid

Smørumovre har i 1985 også været led i Nationalmuseets landsbyundersøgelser. På en enkelt gård blev konstateret bebyggelsesspor kontinuerligt tilbage til 900-årene. Derudover fremkom der i de mindre felter, som udgravedes rundt om i landsbyen, levn fra boliger i form af lergulve, brolægninger, ovne og ildsteder

NM II 583/85

Anne Preisler

Bebyggelse - Vikingetid

Bebyggelse - Nyere tid

20. Hindbærvangen II

02.02.12 Smørum

Gruber, stolpehuller

Årsag ikke oplyst

Oldtid

sb. 60. SØL foretog i 1983 en prøveundersøgelse syd for det aktuelle område. Herved konstateredes bopladsspor fra oldtiden. Da området nordvest for dette skulle bebygges, var museet derfor interesseret i at foretage en prøveundersøgelse. Der konstateredes herved en mængde kogestensgruber og nogle stolpehuller, som dog intet steds tydede på huse. Der vil antagelig senere blive lejlighed til at undersøge området øst herfor, som udgøres af et bakkeplateau, og hvor det anses for mest sandsynligt, at eventuelle huse må have ligget. De fundne gruber indeholdt ingen fund og kan derfor kun dateres til oldtiden generelt

SØL 147

Anne Preisler

Eliza Fonnesbech-Sandberg

Bebyggelse - Oldtid

Grube - Oldtid

21. Bodehøj

02.02.13 Torslunde

Fladmarksgrav/høj/ardspor

Årsag ikke oplyst

SN/æ.br.

sb. 8. På området for et kommende socialt boligbyggeri (Torstorp-Nørreby) undersøgte sommeren 1985 en anelig overpløjet gravhøj kaldet Bodehøj. I højen skulle tidligere være fundet et jernsværd. Højen viste sig at være ca. 25 m i diameter, og den var bevaret i indtil 2 m dybde under muldlaget. Ved udgravningen erkendtes 4 brandgrave, hvoraf de to hver indeholdt en lille bronzekniv fra ældre bronzealder, per. III. Begge disse grave viste spor af formuldede trærammer. Under højen fandtes en jordfæstegrav, som dateres til senneolitikum pga. forarbejdet til en tresidet pilespid. Endvidere fandtes på et begrænset område ardspar, som må være ældre end ældre bronzealder per. III

SØL 233

Preben Rønne

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Gravhøj - Ældre bronzealder

Ager/mark - Oldtid

22. Vallensbæk sognegård

02.02.15 Vallensbæk

Stolpehuller, gruber

Årsag ikke oplyst

Jernalder

sb. 27. Ved en mindre prøvegravning på i alt 350 m² konstateredes en del mindre stolpehuller og nogle bopladsgruber med lidt jernalderkeramik. Der er tale om et af de højeste plateauer i Vallensbæk landsby, umiddelbart vest for kirken. Museet havde håbet her at finde mere essentielle bopladsspor som en fortsættelse af tidligere udgravninger i landsbyen, men der var ikke grundlag for yderligere udgravning på stedet. Prøvegravningen blev foretaget forud for opførelsen af en ny sognegård

SØL 246

Eliza Fønnesbech-Sandberg

Bebyggelse - Jernalder

Grube - Jernalder

23. Vallensbæk Tofter

02.02.15 Vallensbæk

Gruber, brønd/hus

Årsag ikke oplyst

MN V/vik./tidl.midd

sb. 19. SØL har tidligere udgravet nogle gårdsanlæg fra yngre jernalder syd for Vallensbæk landsby. I 1985 fik museet lejlighed til at grave øst for landsbyen kun 300 meter nordøst for den første plads. Området ligger øst for St. Vejleå og afgrænses mod nord af en afgrening fra åen "Bækrenden". På toppen af et morænelersplateau udgravedes et vikingetidshus, som kendes i tilsvarende type fra Trabjerg og Vorbasse. Huset har ikke haft nogen erkendbare tagbærende stolper, kun vægstolper, som dannede to let buede forløb, omtrent Ø-V orienteret, og med lave stolpehuller i gavlene. Huset har været ca. 20 m langt og 8,5 m bredt. Et par bopladsgruber og nogle grøftanlæg dateres på keramik til sen vikingetid - tidlig middelalder. Vikingetidsbopladsen kunne ikke afgrænses mod øst og vest inden for det udgravede område. Nord for vikingetidsstrukturene på plateauet og nedad mod Bækrenden udgravedes et større antal boplads- og affaldsgruber samt materialegruber fra MN V. Der er herfra et righoldigt keramik- og flintmateriale. En af gruberne var gravet ned i et vandførende lag og tolkes som en brønd. Heller ikke MN V bopladsen afgrænsedes mod øst. I øvrigt fandtes på pladsen enkelte gruber fra yngre bronzealder, ældre romersk jernalder, en senere del af middelalderen samt udaterbare grøftanlæg. Pladsen undersøgte forud for opførelse af privat boligbyggeri og anlæggelse af en offentlig lund

SØL 218

Flemming Kaul

Bebyggelse - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

Grube - Yngre bronzealder

Grube - Romersk jernalder

Bebyggelse - Vikingetid

Grube - Vikingetid

Grube - Middelalder

24. Ravnekr69

02.02.16 Værløse

Affaldsgruber

Årsag ikke oplyst

TNC-MNI-IV

sb. 56. Ved rekognoscering i forbindelse med anlæggelse af en boldbane blev Værløse Museum opmærksom på en stenlægning og nogle mørke fyldskifter på en tidligere tange, som har skudt sig ud i et vådområde i forbindelse med Værebros Å. Ved en efterfølgende udgravning viste det sig at dreje sig om et par bopladsgruber fra yngre stenalderstragtbægerkultur, TN C eller MN I-IV. Den oprindelige udstrækning af bopladsen kunne ikke afgøres, idet kun en lille del af den oprindelige overflade var bevaret ved undersøgelsens start. Der er tidligere fundet bopladsgruber fra yngre stenalder ca. 300 m vest for dette sted

SØL 231

Tola Andersen

Grube - Yngre stenalder

25. Kompagnistræde 14

02.03.06 København

Kassebrønd

Årsag ikke oplyst

16-1700-årene

sb. 156. I forbindelse med indsætning af trappe i et baghus i Kompagnistræde havde museet lejlighed til at foretage en mindre undersøgelse. Ved denne fandtes en kassebrønd med hjørnestolper, som på det sparsomme fundmateriale dateredes til 16-1700-årene

KBM AA77

Kirsten Christensen

Bebyggelse - Nyere tid

26. Skindergade 37-39

02.03.06 København

Fundament

Årsag ikke oplyst

Middelalder

sb. 82. En mindre undersøgelse i en kælder foretaget ved hjælp af midler fra rigsantikvaren. Der blev konstateret ca. 1 m brede fundamenter med rester af munkestensmurværk i fuld mur flere steder i kælderen. På grund af forstyrrelsen var der ingen middelalderlige kulturlag

KBM AA80

Bi Skaarup

Bebyggelse - Middelalder

27. Gråbrødre Torv/Løvstræde

02.03.06 København

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

Midd./nyere tid

sb. 81. Inden iværksættelse af fundamentsunderstøbning fik museet med midler fra rigsantikvaren mulighed for at foretage en mindre undersøgelse i en kælder ved Gråbrødre Torv. Ældste spor af aktivitet på stedet var fra senmiddelalderen. Over undergrunden sås et kraftigt muldlag, som må stamme fra Gråbrødreklosterets abildgård

KBM AA82

Poul Grinder-Hansen

Kulturlag - Middelalder

Kulturlag - Nyere tid

28. Ved Stranden 14

02.03.06 København

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

Nyere tid, 1550-1600

Ved istandsættelse af ejendommen er der foretaget omfattende jordarbejder, som museet har fulgt. Over oprindelig overflade blev der konstateret uforstyrrede kulturlag fra anden halvdel af 1500'erne

KBM AA87

Bi Skaarup

Kulturlag - Nyere tid

29. Rønnebærtøften

02.03.10 Søllerød

Grube

Årsag ikke oplyst

Oldtid

sb. 300. I juli måned 1985 foretog museet en prøveundersøgelse på et areal, som skal bebygges. En del af området udgøres af den tidligere Svinesø/Trørødgårds mose. Der er tidligere fundet flere skeletter i mosen og to fine bronzehalsringe, samt en mængde stenalderredskaber på et moseareal nær det omhandlede. Endvidere er der fundet oldtidskeramik på arealet. Ved prøveundersøgelsen blev der gravet et stort antal små prøvehuller ved håndkraft. I mosen fandtes ingen oldtidsspor, men på tørt land erkendtes en kogegrube. Dette skønnedes ikke at være tilstrækkeligt grundlag for en egentlig udgravning

SØL 234

Peter Vemming Hansen

Grube - Oldtid

30. Rudershøj

02.03.10 Søllerød

Gruber

Årsag ikke oplyst

Oldtid/nyere tid

sb. 334. Ved en prøveundersøgelse forud for byggeri fandtes 3 anlæg af oldtidskarakter og et fra nyere tid. Oldtidsanlæggene udgøres af et stolpehul, en grube med svage trækulsspor og en kogestensgrube. Fra nyere tid stammer en grube med slaggelignende genstande samt et teglstensfragment. Dette anlæg har antagelig forbindelse med den tidligere bebyggelse på stedet fra nyere tid. Området er et plateau omgivet af mange mindre vådområder - den af museet tidligere udgravede jernalderbebyggelse ved Rygård har ligget i et lignende terræn

SØL 250

Eliza Fønnesbech-Sandberg

Grube - Oldtid

Grube - Nyere tid

31. Mølleåen/Ravnholm

02.03.10 Søllerød

Vejanlæg

Årsag ikke oplyst

Vik./midd.

sb. 110. I fortsættelse af prøveundersøgelse i 1984 er der gravet en profilgrøft nær et stenlagt vadested over Mølleåen, C14 dateret til vikingetid/ middelalder. Herved konstateredes mellem vadestedet og den markante "Marens hulvej" ved fast land i nord flere faser af overgangssteder samt tømmer fra træbyggede anlæg, der alle afventer C14 datering. Udgravningen er foretaget i samarbejde med arkæologiklubben "Flækken", der har fundet anlægget

NM I 3699/81

Mogens Schou Jørgensen

Vej/bro - Vikingetid

Vej/bro - Middelalder

31a. Stationsvej 19

02.03.10 Søllerød

Bopladslag

Årsag ikke oplyst

Kongem./Ertb.

Prøveudgravning på stratificeret mesolitisk boplads beliggende på strandvolden under Vedbæk Stationsvej. På grund af forestående nedrivning af ejendommen med henblik på opførelse af nyt ejendomskompleks blev der i oktober-november 1985 undersøgt en 16 m lang grøft i baghaven. Det opmålte profil, der på det dybeste var over 2,5 m høj, viste i bunden et tykt og velbevaret Kongemoselag, der yderst var overlejret af en marin gytje. Herover fulgte flere omljrede Ertebøllelag, og øverst fandtes et par primære Ertebøllelag, dog næppe yngre end mellemste Ertebølletid. I Kongemoselaget snittedes et par større anlæg med kogesten, og faunarester fandtes i alle lag, også i de sandede og omljrede horisonter. Undersøgelsen søges fortsat i 1986 inden nybyggeriet

NM I 6340/85

Erik Brinch Petersen

Johan Sobotta

Bebyggelse - Ældre stenalder

32. Hedehusene skydebane

02.04.01 Fløng

Gruber

Årsag ikke oplyst

Udateret

sb. 73. Ved en prøveundersøgelse udgravedes i alt ca. 315 m² inden for et areal, som grænser op til et tidligere vådområde, der har haft forbindelse til Maglemoseå og Roskilde Fjord. Der er tidligere registreret en stenalderboplads ved dette vådområde. Prøveundersøgelsen viste kun 3 udaterede materialegruber, hvorfor pladsen ikke gik til videre udgravning. Undersøgelsen blev foretaget pga. kommende anlæggelse af skiveskydningsbaner på stedet

SØL 248

Eliza Fønnesbech-Sandberg

Grube - Udateret

33. Holmevej

02.04.03 Gundsømagle

Boplads

Årsag ikke oplyst

Jernalder

I foråret 1985 prøvegravede museet på et større område ved Værebro Å. Det kunne her konstateres, at der på hver af de lave bakker, området bestod af, lå et gårdsanlæg med huse, gruber og i nogle tilfælde hegn. Dateringen bygger på ukarakteristisk keramik, der må tilhøre jernalderen

ROM 654/85

Svend Åge Tornbjerg

Bebyggelse - Jernalder

34. Gundsømagle

02.04.03 Gundsømagle

Kirkebygning

Årsag ikke oplyst

Middelalder

Bygningsarkæologisk undersøgelse i forbindelse med istandsættelse af skibets frådstensmurværk

NM II 976/85

Hans Stiesdal

Kirke/Kirkegård - Middelalder

35. Budolfi kirkegård

02.04.10 Roskilde

Grave

Årsag ikke oplyst

Middelalder

I samarbejde med NM II foretaget en undersøgelse på Skt. Budolfi kirkegård (den vestligst beliggende i middelalderbyen). Anledningen var en byggesag. 85 grave, heraf en del fragmenterede, undersøgtes. De fleste grave havde ikke bevaret kiste, dog var kistespor ikke ualmindelige. Enkelte udmærkede sig ved et markeret "hovedrum" af to stykker frådsten eller granit. I et enkelt tilfælde var en trækiste bevaret. Den bestod af to planker stående på kanten. Bunden var en løs planke, som oprindeligt har hvilet på seks rundstokke. Nu er kun hullerne til disse i sideplankernes underkanter bevaret. Ligeledes fremkom en velbevaret muret kiste af tegl. En mønt fra Valdemar den Store hvilede på den dodes bryst. Undersøgellesområdet var beliggende nord og øst for kirkens apsis. Kirken brændte i 1523 og er formentlig ikke blevet genopført. Kirketomten blev ikke undersøgt. Koret og apsis er tidligere blevet fremdraget ved en undersøgelse i 1981

ROM

Michael Andersen

Gravplads/grav - Middelalder

36. Bredgade 38-30

02.04.10 Roskilde

Huse, Brønde, bylag

Årsag ikke oplyst

Vik./tidl.midd.

sb. 46. For midler bevilget af rigsantikvaren har ROM foretaget en udgravning på grundarealet Bredgade 28-30 i Roskilde. Baggrunden for undersøgelsen er en planlagt opførsel af boliger på grunden. Igennem undersøgelsen er kendskabet til områdets tidligste bebyggelse samt oprindelige topografi blevet øget betydeligt. Med hensyn til de topografiske forhold på stedet er det konstateret, at den østligste del af udgravningsfeltet oprindeligt har været et sumpet område. Først i 1100-tallet tages dette område i anvendelse bl.a. til et bronzestøberværksted. Området viser tydelige spor efter opfyldnings- og planeringsarbejder, der antageligt har haft til formål at gøre området beboeligt. Foruden ovennævnte anlæg er der fundet et stort genstandsmateriale fra 1200-tallet. Det hidtil vigtigste fund ved undersøgelsen er imidlertid dele af et langhus med vægggrøft, beliggende parallelt med det nuværende gadeforløb. Dette hus dateres til 1000-tallet og er dermed det hidtil ældste verdslige anlæg fra byen. I husets vægggrøft samt på arealet omkring huset er fremkommet en række fund, som ligeledes skal placeres i 1000-tallet. Blandt disse fund kan nævnes en støbeform af klæbersten til sølvbarre, en støbeform af brændt ler til et ligearmet kors samt en sølvmønt fra Svend Estridsen. Foruden ovennævnte er der fremkommet store mængder af keramik, slagge, benredskaber m.m. samt flere brønde, hvoraf den ældste er fra 1100-tallet

ROM 608/84

Mette Høj

Bebyggelse - Vikingetid

Bebyggelse - Middelalder

37. Låddenhøj

02.04.12 Sankt Jørgensbjerg

Koge/bålgruber

Årsag ikke oplyst

Ant. y.br./æ.j

sb. 43. Som følge af anlægsarbejder foretog ROM en undersøgelse af en række bålgruber på et areal vest for Roskilde by. Undersøgelsen var en fortsættelse af en udgravning foretaget i 1982. Gruberne, der ligger med en indbyrdes afstand på ca. 1,5 m, kunne følges over en strækning på 200 m, uden at det lykkedes at få en afslutning på anlægget. Gruberne var ens udformede som trugformede fordybninger med trækul på bund og sider og fyldt op med ildskørnede sten. Der blev ikke fundet daterende materiale, hvorfor en tidsfæstelse må afvente C14 datering

ROM 534/82

Tom Christensen

Grube - Udateret

38. Snoldelev

02.05.09 Snoldelev

Gravplads

Årsag ikke oplyst

Vikingetid

ROM har på gasledningen udgravet dele af en gravplads fra vikingetiden. Gravpladsen ligger ved Snoldelev ca. 10 km syd for Roskilde. Samme sted blev for ca. 200 år siden fundet en runesten - Snoldelevstenen - der ifølge samtidige indberetninger skulle have været knyttet til 2 parallelle stenrækker (skibssætning?). Ved udgravningen blev foruden gravene fundet to 1,40 m store væltede sten - den ene tilhugget - der sandsynligvis har indgået i omtalte stenrækker. Derudover blev udgravet 4 jordfæstegrave samt et stort antal gruber med brændte ben. Den rigeste af gravene - en kvindegrav - indeholdt 2 skålfornede spænder, 2 knive, i bæltespænde samt i ravperle

ROM 627/84

Tom Christensen

Gravplads/grav - Vikingetid

39. Lindenberg vest

02.06.03 Gevninge

Boplads

Årsag ikke oplyst

Ertebøllekultur

sb. 70. I forbindelse med Naturgasprojektet blev en mindre del af en Ertebølleboplads undersøgt. Der var tale om en skaldyng, men undersøgelsen blev foretaget uden for selve dyngens udbredelse. Ved undersøgelsen fandtes kun få oldsager af flint. Et par anlæg, som formodes at høre til Ertebøllebopladsen, undersøgte delvis. Det drejer sig om en mindre grube med ildskørnede sten og lidt flint samt et større fyldskifte, der beklageligvis ikke kunne undersøges i sin fulde udstrækning

ROM 640/85

Søren A. Sørensen

Bebyggelse - Yngre stenalder

40. Lyshøjgård

02.06.12 Sæby

Boplads

Årsag ikke oplyst

Mellemneolitikum

sb. 33. I forbindelse med Naturgasprojektet undersøgte ROM en del af en mellemneolitisk plads ved Lyshøjgård. Der fremkom en del stolpehuller ved undersøgelsen, dog ingen regulære huse eller lignende. Endvidere undersøgte et antal gruber, hvoraf to rummede en del keramik og flintoldsager. Enkelte dyreknogler var bevaret i to gruber, hvori der også forekom cardium skaller

ROM 644785

Søren A. Sørensen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Holbæk Amt

41. Klosterparkvej

03.01.01 Kalundborg

Bopladsgruber

Årsag ikke oplyst

Yngre Bronzealder

På toppen af et bakke drag umiddelbart nord for Kalundborg foretog museet en prøvegravning forud for almenbygget boligbyggeri. På grunden fandtes flere affaldsgruber med flint, keramik, muslinger og ildskørnede kogesten. Ud fra keramikken kan gruberne dateres til bronzealderens periode V. Trods intens søgning blev der ikke konstateret andre former for bebyggelsesspor på arealet

KAM

Lisbeth Pedersen

Bebyggelse - Yngre bronzealder

42. Ruinparken

03.01.01 Kalundborg

Voldgrav/bybefæstning /borg anlæg

Årsag ikke oplyst

Midd./nyere tid

I Kalundborg fortsatte den i 1984 påbegyndte retablering af voldgraven mellem højbyen og vestborgen. I forbindelse hermed er gravet smalle render ind i byens og borgens voldsider. 3 faser er begge steder blevet konstateret. Den ældste - der sandsynligvis er fra Esbern Snares tid - med et system af små volde og grave. De øvrige med volden kranset af en munkestensmur. Efter svenskekrigene, dvs. fra slutningen af 1600-årene, er opfyldningen af voldgraven begyndt

NM II 565/85

Peter Pentz

Nils Engberg

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

Forsvarsanlæg/voldsted - Nyere tid

43. Hovvejen

03.01.08 Tømmerup

Gravanlæg/gruber

Årsag ikke oplyst

Yngre bronzealder

sb. 3A. Forud for en udvidelse af en amtlig omfartsvej ved Kalundborg blev der foretaget rekognosceringer, prøveundersøgelser og udgravningen på en strækning af 1,7 km. Undersøgelsen var betinget af, at der ved herredsberejsningen i 1881 var registreret to dyssetomter, hvor den nye vej skulle gå. På det sted hvor dyssetomterne skulle have ligget, fandtes reterne af stærkt nedpløjede, stensatte gravanlæg. I begge fremkom en del lerkarskår, der kan dateres til yngre bronzealder. Det ene anlæg var rektangulært i grundplan orienteret SV-NØ og målte 1,2 x 1 m. Det andet var orienteret omtrent Ø-V, var rektangulært af form og målte 0,50 x 0,75 m. Der blev endvidere undersøgt 4 affaldsgruber, hvoraf to indeholdt keramik og et par kogestensgruber, der alle skal dateres til den yngre bronzealder. Disse anlæg må udgøre en del af et større grav- og bosættelsesområde fra yngre bronzealder, som i tracéet kunne følges over en strækning på ca. 1,5 km. Desuden blev der registreret resterne af et dræningssystem bygget med kløvede sten og brolægning i bunden. De praktiske arrangementer forud for undersøgelsen fandt sted i museets inspektørs ferie. ROM skal derfor have tak, fordi det beredvilligt trådte til og fik udgravningen sat i gang

KAM 1/85

Arne Hedegaard Andersen

Gravplads/grav - Yngre bronzealder

Grube - Yngre bronzealder

44. Ahlgade 15-17

03.03.03 Holbæk

Bebyggelse/kirkegård

Årsag ikke oplyst

Højmiddelalder

sb. 149. Ved en prøveundersøgelse på 6 uger i efteråret 1985 på den 5000 m² store grund fandtes på den vestlige del et kirkegårdsområde, hvor 30 grave og kirkegårdens østlige hegnsmur af kampesten registreredes. Hegnsmuren følger nøje et ældre matrikelskel, der kendes til op i dette århundrede. Østligst på matriklen fandtes et område med bevarede kulturlag. En mindre fladeudgravning på ca. 10 m² afslørede 2 hustomter og en nydelig stensat rende. Kulturlagene var meget fundrige. De dateres til 1200-tallet og meget tidlig 1300-tal. Alle yngre lag er afgravet, sikkert i 1800-tallet. Undersøgelsen på matriklen skyldes, at den skal bebygges med et butik- og lejlighedskompleks

MHO 71/85, NM II 1165

Hanne Dahlerup Koch

Nils Engberg

Bebyggelse - Middelalder

Gravplads/grav - Middelalder

46. Grevinge Strandvangsvej

03.04.04 Grevinge

Gravhøje/urnegrave

Årsag ikke oplyst

Æ.br./y.br.

sb. 347-49. Udgravning af to overpløjede gravhøje fra ældre bronzealder, beliggende tæt ved Lammefjordens nordlige bred, syd for Grevinge. Høj 1 var ca. 1/2 m høj og opbygget i tre faser, hvor der til den yngste hørte en delvis bevaret randstenskæde på 14 m i diameter. Centralt i højen fandtes et fyldskifte, der antagelig er fremkommet ved plyndring af centralgraven, hvoraf intet var bevaret. I sydsiden af højen fandtes to yngre bronzealders urner indsat bag randstenskæden. Urnerne indeholdt brændte ben, men intet gravgods. I sydsiden af høj 2, der ligger umiddelbart nord for høj 1, fandtes en stensat bulkistegrav fra ældre bronzealders per. 2. Graven, der var forstyrret af en vandledning gennem vestenden, indeholdt en dolkklinge af bronze og spiraloprullet guldblik, der antagelig stammer fra en bøjlenål. Af kisten og den døde var intet bevaret. Høj 2 er næsten udpløjet, og i den centrale del lokaliseredes stenlægninger umiddelbart under pløjelaget, som kan være de sidste rester af centralgrave. Disse anlæg blev af økonomiske og tidsmæssige grunde ikke undersøgt

NM I 6273/85

Peter Vang Petersen

Gravhøj - Ældre bronzealder

Gravplads/grav - Bronzealder

47. Gideons have

03.04.07 Nykøbing S

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

Nyere tid

sb. 26. I Nykøbing Sj. skulle der opføres lejligheder på en hidtil ubebygget del af et grundstykke ned mod et tidligere moseområde. Vi ønskede at konstatere, om fjorden i historisk tid havde strakt sig helt op til den gamle bykerne, og om der evt. var rester af den middelalderlige by på stedet. Begge måtte besvares negativt. Til gengæld fik vi oplyst, at stedet sandsynligvis tilbage i Ertebølletiden havde været en del af fjorden. De vandafsatte lag kunne følges op til kote 3.0. Området er fra 1500-årene gradvist blevet opfyldt

NM II 1113/85

Nils Engberg

Kulturlag - Nyere tid

48. Søby

03.05.03 Nordby

Boplads

Årsag ikke oplyst

Vikingetid

sb. 16. Umiddelbart vest for en i 1978 undersøgt boplads fra vikingetid undersøgtes et område på 415 m². Feltet indeholdt stolpehuller, gruber og grøfter, der var stærkest koncentreret i den østlige del. Stolpehullerne dannede intet klart mønster, og intet tyder på bebyggelse inden for det undersøgte område. De N-S gående grøfter kan tænkes at have dannet en vestlig afgrænsning af selve bopladsen. I en grøft syd for det tidligere undersøgte bopladsområde undersøgtes en del af et grubehus, ca. 3 m i diameter. Der fandtes ingen stolpespor. Undersøgelsen var forårsaget af opførelsen af en bygning på stedet

SMT 108

Lis Nymark

Bebyggelse - Vikingetid

Grube - Vikingetid

49. Søby

03.05.03 Nordby

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

Middelalder

sb. 19. I en 100 m lang grøft undersøgtes et 20-30 cm tykt kulturlag samt nogle gruber. Laget indeholdt skår af middelalderkeramik, stentøj, jernnagler m.m. Den undersøgte grøft ligger umiddelbart øst for vikingebopladsen Søby. Fundet skyldtes nedlæggelse af drænrør

SMT 126

Lis Nymark

Kulturlag - Middelalder

49a. Onsbjerg

03.05.04 Onsbjerg

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

Midd./nyere tid

sb. 83. Som led i Århus Amtsmuseumsråds landsbyundersøgelser gravedes i juli fem felter på 1,25 m x 3 m i Onsbjerg. Formålet med undersøgelsen var at nå frem til en datering af den nuværende landsbys anlæggelsestidspunkt. Kulturlagstykkelsen svingede mellem 0,9 og 2,2 m. Der registreredes tidl. middelalder i ét felt, højmiddelalder/senmiddelalder i fire og renæssance i fire felter. Fundene består af keramik, tegl, glas, knogler, flintafslag, mønt, div. jerngenstande. Flere fund af tidlig middelalderlig karakter ville være ønskeligt for at kunne tale om kontinuitet tilbage til tidligmiddelalder

SMT 123

Lis Helles Olesen

Kulturlag - Middelalder

Kulturlag - Nyere tid

50. Smakkerup Huse 3

03.06.09 Viskinge

Boplads

Årsag ikke oplyst

Kongemose/ældre Ertb.

sb. 86. Stikprøveundersøgelse på mesolitisk boplads. Lokaliteten er beliggende på svag bøjning, der tidligere har udgjort et næs i Vejlemade ved Saltbæk Vig. På den højeste del af plateauet er der inden for et areal på ca. 35 x 70 m tidligere opsamlet flintredskaber og opløjet pletter med trækul og ildskornede sten. Stikprøveundersøgelsen blev dels foretaget på toppen af højningen, dels på den nordvest vendte skråning ud mod engdraget omkring Bregninge Å. Formålet med undersøgelsen var at få et overblik over lagforholdene på stedet. I prøvehuller ned over skråningen fandtes under en 1-1 1/2 m stærkt sammenkittet, gruset strandvoldsaflejring et tyndt gråligt lag, hvori fandtes kerneøkser, flækker og flintaffald. Museet påtænker at genoptage undersøgelsen, men arbejder for tiden med at registrere oplysninger om fund, der blev gjort ved samme lokalitet ved anlæggelse af Hørve/Vørslev banen (åbnet 1919). Undersøgelsen bliver foretaget med henblik på en registrering af oldtidsbebyggelsen omkring Saltbæk Vig. Fundet fremkommer på grundlag af oplysninger fra amatørarkæolog Egon Iversen

KAM 3/86

Lisbeth Pedersen

Bebyggelse - Ældre stenalder

51. Dianagård

03.07.11 Stigs Bjergby

Skelet og dyreknoget

Årsag ikke oplyst

Udateret

sb. 62. Ved et tidligere kildevæld i en udtørret engstrækning er udgravet skeletter af menneske og får. Menneskeknogeterne blev alle optaget i pløjelaget og stammer fra mindst to individer (voksen og barn). Fåreskeletet lå uden anatomisk orden i en bunke og må være nedlagt i en sæk eller lignende. Det blev fundet yderst i et gytjelag omkring kilden. I nærheden var der vekslende lag af kildekalk og tørv. Fundet fremkom ved opløjning af knogler

MHO 74/85

Karsten Davidsen

Gravplads/grav - Udateret

Sorø Amt

52. Bromme

04.01.03 Bromme

Gård

Årsag ikke oplyst

Middelalder

I forbindelse med en vejoplægning i Bromme landsby mellem Sorø og Slagelse blev fremdraget en del af én eller rettere flere hinanden efterfølgende gårde fra tiden ca. 13-1500-årene. Bygningsresterne var svage, mens flere ildsteder tegnede sig tydeligt

NM II 1564/85

Nils Engberg

Bebyggelse - Middelalder

53. Gyrstinge

04.01.05 Gyrstinge

Kirke

Årsag ikke oplyst

Middelalder

I forbindelse med omlægning af gulvet i kirkens sakristi opført 1848 øst for koret blev der fremdraget rester af kirkens nedrevne apside

NM II 661/85

Morten Aamann Sørensen

Kirke/Kirkegård - Middelalder

54. Åkonge/Kongemose L

04.01.12 Stenmagle

Boplads

Årsag ikke oplyst

Ertb./TRB

sb. 328. I forlængelse af Fredningsstyrelsens prøvegravning i 1984 anlagdes en prøvegrøft fra beboelsesplatformen og ud gennem en vandflejret affaldsdyng. Hovedformål: at undersøge den stratigrafiske placering af Ertebølle- og Tragtbægerkeramikken. Der var tale om en indtil 30 cm tyk dyng af bopladsaffald. Lagets hovedbestanddele var hasselnøddeskaller, fiskeben, fiskeskæl og dammuslingskaller. Desuden var der en del træ og bark samt talrige knogler af fugle og især pattedyr. Af flintoldsager blev der bl.a. fundet rektangulære tværpile, fladehuggede skiveøkser og specialiserede kærneøkser. Det betydelige keramikmateriale omfattede skår af spæklampe, svajede Ertebøllekar samt tragtbægre af typologisk tidlig form. Fundet er fremkommet ved arkæologisk rekognoscering

NM I 4886/83

Anders Fischer

Bebyggelse - Ældre stenalder

Bebyggelse - Yngre stenalder

55. Tårnborggård

04.03.19 Tårnborg

Bebyggelse/gade

Årsag ikke oplyst

Middelalder

På en mark tæt ved Tårnborg (ved Korsør) er gjort et større detektorfund. En prøveundersøgelse i 1983 viste, at en bebyggelse sandsynligvis med omfattende handelskarakter fra tiden 1250-1450 har været beliggende på stedet. I år har Korsør Produktionshøjskole for Nationalmuseet foretaget en større fladeafdækning. En ca. 7 m bred brolagt vej og flere huse med ildsteder og ovne er foreløbig fremdraget

NM II 117/85

Henning Nielsen

Anløbsplads/handelsplads - Middelalder

Bebyggelse - Middelalder

Vej/bro - Middelalder

Præstø Amt

56. Herfølge

05.01.04 Herfølge

Kirkebygning

Årsag ikke oplyst

Middelalder

Under første etape af kirkens indvendige restaurering blev kridtstensmurværket i skibets vestfag undersøgt og opmålt. Der blev fundet spor efter tre forskellige træpulpiturer, hvoraf det ældste formodentlig er oprindeligt og kan sættes i forbindelse med vestgavlens dobbeltvindue samt endnu et højsiddende vindue, der blev afdækket i nordsiden vest for den tilmurede og delvis ødelagte dør. I vestmuren blev der fremdraget et par meget usædvanlige, halvrunde nicher, en på hver side af den langt senere åbning til tårnrummet. En undersøgelse i gulvet viste, at nichernes bund har ligget ca. 40 cm over kirkens oprindelige mørtelgulv

NM II 403/85

Morten Aamann Sørensen

Birgit Als Hansen

Kirke/Kirkegård - Middelalder

57. Himlingøje

05.01.05 Himlingøje

Gravplads

Årsag ikke oplyst

Romersk jernalder

sb. 9. I forbindelse med udgravningerne af romertidsgravpladsen er der foretaget mindre prøveundersøgelser, dels på steder, hvor der fra ejere og lokale beboere er meddelelse om fund, der kan have forbindelse med gravpladsen, dels for at indhente yderligere oplysninger om stedets topografi i jernalderen. Der er nær gravpladsen i et tidligere vådområde konstateret nedgravninger fra ældre jernalder, og der er lokaliseret fundsteder for en række enkeltfund fra romersk jernalder, bl.a. en romersk mønt samt konstateret kulturlag fra vikingetid/middelalder i Himlingøje by. Undersøgelsen, der foretages i samarbejde med Geologisk Institut ved Aarhus Universitet, fortsættes

NM I 1200/75

Mogens Schou Jørgensen

Gravplads/grav - Romersk jernalder

58. Gl. Lejre

05.02.01 Allerslev

Boplads

Årsag ikke oplyst

Y.j. germ./vik.

sb. 103. I efteråret 1985 foretog museet en mindre prøvegravning på boplads ved Gl. Lejre. Der blev registreret et usædvanligt stort antal anlæg, stolpehuller, hegn, gruber, ligesom der stedvis var bevaret kulturlag. Fundmaterialet, herunder glas, nøgle, stempelornamenteret keramik, klæbersten, Østersøkeramik daterer pladsen til germansk jernalder/vikingetid. Der planlægges yderligere undersøgelser på lokaliteten

ROM 641/85

Tom Christensen

Bebyggelse - Germansk jernalder

Bebyggelse - Yngre jernalder

Kulturlag - Yngre jernalder

Bebyggelse - Vikingetid

59. Bøgelund

05.06.13 Varpelev

Boplads

Årsag ikke oplyst

Vikingetid

sb. 15. I forbindelse med en fabriksudvidelse foretoges en omfattende prøvegravning i et areal på 20.000 m². Der blev udlagt 1.000 m søgegrøfter samt et udgravningsfelt på 2.000 m². I søgegrøfterne fremkom spor efter huse afbrudt af områder uden anlægsspor eller med gruber. I udgravningsfeltet fremkom tre langhuse samt 3 mindre huse. Et af langhusene var bevaret med størstedelen af væghullerne og de tagbærende stolpehuller, Ø-V orienteret 22 m langt og 7,75 m bredt. De to øvrige var bevaret med de tagbærende stolpehuller og enkelte af væghullerne. I to af langhusene fremkom keramik fra vikingetid. Den yngste keramik fundet i søgegrøfterne kan dateres til 1000-tallet, samtidig med keramik fundet i den middelalderlige Varpelev landsby 500 m nord for undersøgelsesområdet. Udgravningerne fortsættes i 1986, hvor ca. 7000 m² skal undersøges. Museet anser bopladsen for vigtig, da der ikke hidtil er undersøgt tilsvarende i det sjællandske område

KØM 1200

Svend Åge Tornbjerg

Bebyggelse - Vikingetid

60. Vinhus-kælderen

05.07.07 Næstved

Bronzestøbning/stenhus

Årsag ikke oplyst

Vik./midd.

sb. 38. Fortsættelse af undersøgelse 1984 AUD 1984, s. 54). I år undersøgte en grube med spor efter bronzestøbning. I gruben påvistes flere hårdtbrændte lerforinger med mellemliggende askelag. I gruben fandtes en del Østersøkeramik med et lille indslag af ældre keramik, og gruben dateres på den baggrund til perioden o. 1000. Desuden skabtes kontakt med en stenbygning, orienteret skævt i forhold til den middelalderlige hvælvede kælder under Vinhuset. Det nyfundne murværk omfatter et 165 cm højt naturstensfundament, forløbende omtrentligt nord-syd, bevaret i ca. 50 cm længde, samt en herpå vinkelret mod øst bygget udbygning af teglsten, ligeledes bevaret i 165 cm højde, svarende til 16 skifter munkesten. Udbygningens sydøstlige hjørne er 130 cm fra naturstensfundamentet, og fra dette hjørne fortsætter murværket mod nord ind i urørt jord. Bygværket dateres til senmiddelalder. Der er en mulighed for, at bygværket kan have forbindelse med byens rådhus, som lå vest for Sct. Peders kirke indtil ca. 1500, da det afløstes af rådhuset ved nordsiden af Sct. Peders Kirkeplads

NÆM 84:700/85

Carsten Ljungkvist

Bebyggelse - Vikingetid

Grube - Vikingetid

Bebyggelse - Middelalder

61. Sortebrødreanlægget

05.07.07 Næstved

Ovn af teglsten

Årsag ikke oplyst

Middelalder

sb. 43. Undersøgelse i forbindelse med kommunal træplantning. I tre plantehuller fremkom teglsten, rødbrændt ler og trækul. I det ene af hullerne udgjorde teglstenene egentligt murværk. Efter karakteren af det fundne at dømme er der tale om et ovnanlæg, formodentlig middelalderligt og dermed hørende til sortebrødreklostret. Anlægget er efterladt in situ, og der er ikke plantet træer i de tre pågældende huller. Alle øvrige plantehuller er gennemgået med beskrivelse af lagfølger

NÆM 85:400

Bent Bang Larsen

Bebyggelse - Middelalder

62. Amtmandshaven

05.07.07 Næstved

Henrettelsesplads

Årsag ikke oplyst

Nyere tid

Nødgravning i forbindelse med udvidelse af plejehjemmet Munkebo. Der blev ved undersøgelsen fundet en grube med 4 skeletter efter halshuggede personer. Denne grube kan keramisk dateres til nyere tid, slutningen af 1500-årene eller 1600-årene. Endvidere fandtes to isolerede grave, hver med et skelet efter en halshugget person. Knogler fra disse to skeletter er til C14 datering

NÆM 85:700

Palle Birk Hansen

Andre anlæg/diverse - Nyere tid

Gravplads/grav - Nyere tid

63. Sct. Peders Kirkeplads

05.07.07 Næstved

Kirkegård

Årsag ikke oplyst

Middelalder

sb. 42. Undersøgelse forud for etablering af kommunal vandledning. Ved to søgegrøfter, én ud for det gamle rådhus, én ud for Kirkestræde, eftersøgte Sct. Peders kirkegårds nordlige afgrænsning. Denne kunne indirekte påvises i kraft af, at gravene sluttede efter en fælles linie i begge grøfter. Af selve kirkegårdsmuren var der ingen sikre spor

NÆM 85:500

Hanne Dahlerup Koch

Gravplads/grav - Middelalder

Bornholms Amt

64. Tornegård

06.01.06 Rutsker

Gravplads

Årsag ikke oplyst

Romersk jernalder

sb. 152. Ved en mindre redningsgravning, foranlediget af amatørarkæologers opsamlinger af oldsager på en opløjet gravplads, fremkom bl.a. en rig jordfæstegrav med sølvhalsring, sølvfibula m.m. Fundene fra amatørarkæologernes opsamlinger er indgået til BMR

BMR 1223

Lars Kempfner-Jørgensen

Gravplads/grav - Romersk jernalder

65. Limensgård

06.02.05 Åker

Huse/grave

Årsag ikke oplyst

TRB-SN/æj./y.germ.

sb. 198. Fortsatte undersøgelser af boplads fra sen TRB, SN og ældre jernalder AUD 1984, s. 55). I 1984 undersøgtes et langhus med delvis bevaret vægggrøft fra sen TRB, 4 senneolitiske langhuse og 2 langhuse fra ældre jernalder. I 1985 fandtes endnu et langhus fra sen TRB samt midtstolperækker hørende til yderligere 8 huse af samme type, hertil 7 nye senneolitiske langhuse og 4 jernalderhuse, hvoraf flere dog endnu kun er delvist undersøgt. Hustomterne fra TRB tilhører samme hustype som tomterne ved Grødbygård, udgravet af BMR, og de repræsenterer en periode svarende til MN V, der ikke tidligere er dokumenteret i det bornholmske materiale. De senneolitiske langhuse er, ligesom TRB-husene, midtsulehuse. De når en længde af 44 m og er de hidtil største bygninger fra SN, der er fundet i Sydskandinavien. Af grave fandtes en stenkestegrav fra stridsøksekulturen, brandpletter og urnebrandgruber fra ældre jernalder samt jordfæstegrave fra ældre germansk jernalder

NMI 5166/83

Poul Otto Nielsen

Finn Ole Nielsen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Bebyggelse - Ældre jernalder

Gravplads/grav - Ældre jernalder

Gravplads/grav - Germansk jernalder

66. Rævekulebakke

06.02.05 Åker

Høj/hellekister

Årsag ikke oplyst

SN/æ.br.

sb. 198. Rester af en høj med ringgrøft. I forbindelse med højen undersøgtes flere hellekister, de fleste fundtomme, men antagelig fra SN. I en brændtbenskiste fra ældre bronzealder per. III fandtes et smykke sæt bestående af en "bornholmsfibula", to armringe og spiralørenringe. De fleste grave var stærkt nedpløjede. Fremkommet ved markarbejde. Se også gravplads fra yngre romersk jernalder - yngre germanertid sammesteds

BMR 1081

Jens Nyberg

Margrethe Watt

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Ældre bronzealder

67. Rævekulebakke

06.02.05 Åker

Grave

Årsag ikke oplyst

Y.rom./y.germ.

sb. 198. I forbindelse med undersøgelsen af en højtomt fra SN - ældre bronzealder fremkom et antal grave fra jernalder omkring højfoden. Gravene, der nærmest var anbragt radiært i forhold til den ældre høj, var jordfæstegrave fra yngre romersk jernalder. Blandt disse kan nævnes specielt en med rester af læderbælte med bronzespænde, 6 dobbeltnapper, kniv, syl, ildsten, diverse perler og en pung med 4 denarer. En grav fra yngre germansk jernalder indeholdt to dyreformede spænder, perler m.m. Undersøgelsen påregnes fortsat og afsluttet 1987. Fremkommet ved markarbejde

BMR 1081

Jens Nyberg

Margrethe Watt

Gravhøj - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Romersk jernalder

Gravplads/grav - Germansk jernalder

Gravplads/grav - Jernalder

68. Grødbygård

06.02.05 Åker

Huse

Årsag ikke oplyst

Neo./TRB

sb. 205. Fortsat udgravning af hustomter fra sen tragtbægerkultur (AUD 1984, s. 55). Husene er toskibede med indtrukne støttestolper og - i de bedre bevarede væggrøfter med tætstillede mindre stolper. Et af de bedst bevarede huse er delvis dækket af en fredet høj. Et antal gruber på række tæt ved husene indeholdt materiale fra TNC/MN1. Undersøgelsen påregnes fortsat. Fremkommet i forbindelse med undersøgelse af en gravplads fra romersk jernalder

BMR 948

Lars Kempfner-Jørgensen

Margrethe Watt

Bebyggelse - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

69. Grødbygård

06.02.05 Åker

Gravplads

Årsag ikke oplyst

Romersk jernalder

sb. 205. Fortsat og afsluttet undersøgelse af en større gravplads med 200 brandgrave og 36 jordfæstegrave (AUD 1984, s. 55). Blandt de grave, der fremkom ved den afsluttende undersøgelse, var en stor kammergrav, opbygget af svære, lodretstillede planker. En pakning af store stenblokke og en bautasten, der endnu stod i en skoning af mindre sten, var sunket ned i kammeret. Blandt fundene kan nævnes 5 sølvfibler, hvoraf flere med guldbelægning, en stor sølvnål, rester af et skrin(?) og ca. 70 rav- og glasperler. Fremkommet ved pløjning

BMR 948

Lars Kempfner-Jørgensen

Margrethe Watt

Gravplads/grav - Romersk jernalder

70. Skagelfaldet

06.02.05 Åker

Boplads

Årsag ikke oplyst

Yngre jernalder

sb. 208. Undersøgelse af dele af et større bosættelsesområde fra yngre jernalder. Der afdækkedes rester af mindst tre langhuse samt nogle gruber med større mængder bopladskeramik fra yngre jernalder (ældre og yngre germansk jernalder samt muligvis også vikingetid). Undersøgelsen udførtes som en forebyggende §26 gravning i forbindelse med vejanlæg

BMR 1072

Marianne Rasmussen

Grube - Germansk jernalder

Bebyggelse - Yngre jernalder

71. Runegård

06.02.05 Åker

Boplads

Årsag ikke oplyst

Y.j./germ./vik./tidl.midd.

sb. 202. Fortsat undersøgelse af et større bopladsområde med hustomter fra sten- og jernalder (AUD 1984, s. 56). I 1985 undersøgtes et ca. 3.000 m² stort område i forlængelse af undersøgelsesområdet fra 1984, hvor man ved pløjning var stødt på stenskoninger og brolægninger. Ved udgravningen fremkom dele af flere større huse af yngre jernalders type samt to huse fra overgangen vikingetid/tidlig middelalder (dateret af fund af mellem- og senslavisk keramik). Husene er treskibede med store, stenforede stolpehuller. Det største hus, der var 22 m langt, havde afløst et mindre på samme sted. Et mindre "udhus" var anlagt oven i tomten af en SN høj (omtalt andetsteds), der således må have været udjævnet før den tidlige middelalder

BMR 677

Margrethe Watt

Bebyggelse - Yngre stenalder

Bebyggelse - Yngre jernalder

Bebyggelse - Jernalder

Bebyggelse - Vikingetid

72. Runegård

06.02.05 Åker

Høj

Årsag ikke oplyst

SN-æ.br.

sb. 205. Undersøgelse af højtomt med grave (hellekister) fra bådøksekultur, SN og ældre bronzealder. Højen var omgivet af koncentriske, stenfyldte grøfter. Inden for højfoden fandtes rester af flere store hellekister, hvoraf mindst to synes at tilhøre bådøksekultur. I forbindelse med ringgrøfterne fandtes flere sekundærgrave (hellekister), hvoraf en var en barnegrav med en bronzearmring (formodentlig ældre bronzealder per. II) samt rester af en bulkiste (uden fund). Tæt ved højen fandtes gruber med SN keramik. Anlægget fremkom i forbindelse med undersøgelse af en boplads fra yngre jernalder

BMR 677

Margrethe Watt

Gravhøj - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Bronzealder

73. Store Myregård

06.03.03 Nylarsker

Voldsted

Årsag ikke oplyst

Nyere tid

Prøvegravning med snit i "voldgrav" og ind over "borgplateau" i et anlæg, fredet som middelalderligt voldsted. Resultaterne af undersøgelsen antyder, at der ikke er tale om et voldsted, men snarere om et yngre anlæg, måske et "romantisk haveanlæg". Undersøgelsen foretoges på gentagne opfordringer fra lokal side

BMR 1100

Annette Lerche Trolle

Forsvarsanlæg/voldsted - Nyere tid

74. Sorte Muld

06.04.03 Ibsker

Boplads

Årsag ikke oplyst

Yngre jernalder

sb. 93. I forbindelse med amatørarkæologers rekognoscering på et stort bopladsområde på Sorte Muld fremkom en samling guldgubber. Ved en efterundersøgelse på stedet i august 1985 gennemsøgte pløjelaget i udvalgte baner, i alt 38 m². Herved fremkom et større antal guldgubber og en del andre genstande (fibler, vægtlod m.m.), der viser, at bebyggelsen har strakt sig fra yngre romersk jernalder til yngre vikingetid (minimum). I alt er fremkommet ca. 50 guldgubber (inkl. 2-3 af sølv eller sølvblandet guld). Undersøgelsen fortsættes 1986

BMR 1191

Margrethe Watt

Bebyggelse - Romersk jernalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

Bebyggelse - Yngre jernalder

Bebyggelse - Vikingetid

Maribo Amt

75. Sparregård

07.01.01 Brarup

Skaldyng

Årsag ikke oplyst

Ertebølle

sb. 26. Sonderende udgravning af skaldyng fra Ertebøllekultur, der er beliggende ved en nu afsnøret vig af Guldborgsund. Med systematisk udlagte prøvefelter og boringer er skallagens udstrækning nu fastlagt, og det kan konstateres, at der findes to skaldynger langs foden af samme næs. Den største dyng måler ca. 60 m i længden med en maksimal bredde af 20 m. Den østlige dyng er mindre, ca. 10 x 20 m. Skallagens tykkelse varierer fra 150 cm, men udgravningen afslørede ingen kronologiske forskelle i oldsagsinventaret fra køkkenmøddingens øvre og nedre dele. Den mindste skaldyng er ikke nærmere undersøgt, men den store har givet et stort materiale af tykvægget keramik med spids bund samt flint- og bensager fra mellemste og yngste Ertebølle. Blandt knoglerne er flere menneskeben, men rester af grave eller tydelige spor af kannibalisme er ikke iagttaget. Et par neolitiske flintsager er fundet på overfladen, men i øvrigt ses der ikke i kulturlagene på Sparregård spor efter yngre bosættelser på stedet

NMI 1121/75

Peter Vang Petersen

Skaldyng - Ældre stenald

Andre anlæg/diverse - Yngre stenald

76. Bakkegården, Listrup

07.02.08 Nørre Ørslev

Gravplads

Årsag ikke oplyst

Ældre jernalder

sb. 5. Udgravning af et ca. 525 m² stort areal vest og syd for den store Listrup-jættestue bragte 27 urnegrave fra ældre jernalder og levn af urnegrave for dagen. De registreredes og optoges som præparat. Urnerne var anbragt i moræneleret, i nedgravninger, der havde lige og lodrette vægge samt en relativ flad bund. Nedgravningernes bredde modsvarede urnernes, således at moræneleret sluttede tæt om urnerne på deres bredeste sted. Der var ikke brugt sten som pakning eller som lukke af urnerne. I et tilfælde iagttoges to kar, anbragt oven på hinanden. En nærmere tidsfæstelse af gravene afventer deres tømning. På udgravningsfeltet undersøgte desuden et par stolpehuller samt to kulturlag i gruber, der synes at have sammenhæng med jættestuen og de aktiviteter, der har fundet sted i forbindelse med den

LFS 800- 1984-4

Karen Løkkegaard Poulsen

Gravplads/grav - Ældre jernalder

77. Systofte

07.02.10 Systofte

Høj/agerbrug

Årsag ikke oplyst

Uvis tid

sb. 6-9. I forbindelse med en udvidelse af grusgraven i Systofte skulle et areal inddrages, hvor den vestlige del af en gruppe med fire overpløjede høje er registreret, og hvor 11/2 af højene svagt kunne erkendes på markoverfladen. En kortvarig udgravning iværksattes for at kontrollere lokaliteten for eventuelle nedgravede anlæg enten inden for højperiferien eller som fladmarksgrave udenfor. Ingen anlæg fra oldtiden var imidlertid intakt bevaret. Derimod var der spor af den aktivitet, som i nyere tid er foregået med at sløjfe den ene af højene: adsplittedestensætninger samt en nedgravning med sten fra højen i en fyld af mergelholdig muld, vekslende med omlejret undergrundsler. Undersøgelsen kom i stand efter henvendelse fra Storstrøms amts miljøkontor (råstof)

LFS 72-1985-1

Søren A. Sørensen

Ager/mark - Udateret

Gravhøj - Udateret

78. Skelstofte

07.04.12 Vesterborg

Boplads

Årsag ikke oplyst

Yngre bronzealder

Prøvegravning og overfladerekognoscering i april 1985 med det formål at skaffe materiale til datering og bestemmelse af forekomstens art. Tre gruber udgravedes helt eller delvis; de rummede kulturlag med en del trækul, keramik (bl.a. randskår med pålagt fingerliste), flint, dyreknogler og cardier samt ildskørnede sten og calcineret flint. Desuden registreredes i muldlagets overflade kulturlag eller gruber, som ploven har vendt kulturjord op fra. Der er tale om en boplads fra yngre bronzealder, beliggende i et kuperet terræn på to højdedrag inden for et 300 x 200 m stort areal. Det sydlige af højdedragene afgrænses af Vesterborg sø, mens der godt 150 m nord for bopladsforekomsten på et tredje højdedrag befinder sig den store gravhøj Torkilshøj. Fundet er iagttaget af en amatørarkæolog, som underrettede museet

LFS 800-1985-5

Karen Løkkegaard Poulsen

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Grube - Yngre bronzealder

Kulturlag - Yngre bronzealder

79. Lodshusene, Albuen

07.05.07 Kappel

Bebyggelse

Årsag ikke oplyst

Nyere tid

I et samarbejde imellem LFS og Nationalmuseets 2. og 3. afdeling foretoges i maj 1985 prøvegravning på højdedraget ved Lodshusene på Albuen. 12 søgegrøfter, fordelt over arealet (indenfor 1.000 x 80 m), havde til formål at skaffe klarhed over højdedragets opbygning og dermed de kulturlags alder og karakter, som måtte indgå i det. Problemstilling: som det sted, der i dag er det højeste på Albuen, kunne der i middelalderen have været fast bebyggelse (lensmandens opholdssted) i forbindelse med det sæsonprægede sildemarked, hvis boder stadig ses som tomter. Samtidig var de kulturlag, der er aflejret i nyere tid af betydning for det undersøgelsesarbejde, der foregår af danske fiskerlejer (fiskeripuljen). Resultat: prøvegravningen bragte spor af fast bebyggelse, der gav sig til kende som lerstampede husgulve, ofte lagt på en foring af tang, levn af et teglstensbygget ildsted samt et stolpehul fra en bygning, som er rejst, førend lergulv anlagdes. De svære kulturlag på stedet indeholdt genstande, som støtter formodningen om fast bebyggelse og samtidig giver indtryk af en kontinuerlig kulturflejr fra renæssancen til i dag. Kulturlagene hvilede på strandvold, der er aflejret i nyere tid. Udgravningen i søgegrøfterne førtes derfor ned til grundvandstand (op til 190 m under overfladen). I de svære strandvolde var kultursporene svage, men tynde horisonter af kulturlag registreredes, men ingen indeholdt fund ældre end renæssancen. Anledningen til undersøgelsen var nedrivning af bygninger

LFS 801-1985-1, NM II, NM III

Karen Løkkegaard Poulsen

Nils Engberg

George Nellemann

Bebyggelse - Nyere tid

80. Engestofte

07.06.03 Engestofte

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

Mesolitikum

sb. 21. Prøvegravning på lokalitet ved Søndersøs østende. På stedet var konstateret opløjet kulturlag med store mængder flint, især i form af svære skiveafslag, der sammen med et par ligeledes løsfundne skiveøkser og nogle store flækker tydede på Ertebøllekultur. Gennem en kombination af maskinelt gravede søgegrøfter og manuelt udførte prøvehuller indkredsedes udstrækningen af et dækket kulturlag, og der påvistes flere gruber og flintkoncentrationer. Herfra hjembragtes et overordentlig stort oldsagsmateriale næsten udelukkende bestående af flintaffald. En groft daterbar del af materialet udgøres af mikrolitisk flint i form af blokke, flækker og mikrostikler, hvorimod der ikke fandtes en eneste mikrolit. Helhedspræget i denne del af flinten antyder dog en datering til ældre eller mellemste Maglemose. Derimod lod det formodede indslag af Ertebølle sig ikke umiddelbart påvise gennem prøvegravningen. Ganske vist fremkom svære skiver og anden "grovflint" i meget betydelige mængder, men først ved den endnu forestående materiale gennemgang vil det måske kunne eftervises, om dette materiale kronologisk er adskilt fra Maglemoseflinten. Lokaliteten tolkes foreløbig som en grovforarbejdningsplads for råflint, der sandsynligvis har været tilgængelig i stor mængde på søbredden

LFS 800-1984-62

Jens Bech

Grube - Ældre stenalder

Kulturlag - Ældre stenalder

81. Nymansgård

07.06.09 Majbølle

Boplads

Årsag ikke oplyst

Neolitikum (TRB)

sb. 135. I forbindelse med motorvejsanlæg foretog museet prøvegravning på et areal, hvor der ved rekognoscering var registreret tre lokaliteter med bearbejdet flint (formodede stenalderboplads). Inden for motorvejstracéet blev der over en strækning på 310 m fjernet overjord med gravemaskine i flere 4-5 m brede søgegrøfter. Udgravningen afslørede ret diffuse spor af stenalderboplads i form af gruber, kulturlag i en naturlig sækning foruden få regulære stolpehuller imellem gruberne. Anlæggene grupperede sig i to lokaliteter, idet to af lokaliteterne fra rekognosceringen ikke lod sig adskille. Fundene i gruber og kulturlag var få, men der fremkom daterbare oldsager (flintredskaber: et fragment af en sleben tyndnakket økse og skrabere samt keramik). De placerer bosættelsen i tidsrummet omkring TN C/MN I. Desuden fandtes i to af gruberne keramik af en anden karakter end stenaldervaren, formentlig bronzealder. Omend der kun er udgravet ganske få neolitiske boplads på Lolland-Falster, indstilledes det videre udgravningsarbejde, da prøvegravningen var til ende, på grund af forekomstens diffuse karakter

LFS 72-1984-64

Søren A. Sørensen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

Kulturlag - Yngre stenalder

Odense Amt

82. Nyborgvej 77

08.01.02 Birkende

Grube

Årsag ikke oplyst

Førromersk jernalder

sb. 29. Hasteundersøgelse i muldafrømmet kraftvarmetracé. Efter anmeldelse fra entreprenøren gennemførtes en mindre sondage i en grube fra sen førromersk jernalder. Fundene omfattede såvel lerkarskår som en ornamenteret lerblok

FSM 6068

Asger Lorentzen

Grube - Førromersk jernalder

83. Sellebjerg

08.01.02 Birkende

Boplads

Årsag ikke oplyst

Jernalder

sb. 28. Undersøgelse i forbindelse med etablering af kraftvarmeledning. På lokaliteten Sellebjerg blev der i 1984 udgravet en brønd fra germansk jernalder samt en formentlig samtidig hustomt (FSM 6211). Ved undersøgelsen i kraftvarmetracéet i 1985 blev der registreret et område med stolpehuller, kulturlagsrester og bopladsgruber, alle uden daterende fund. Den nære beliggenhed øst for germanertidsanlæggene gør det imidlertid sandsynligt, at der er tale om dele af samme helhed. Ca. 400 m syd for det nævnte bopladsområde udgravedes et antal gruber, kogegruber og rester af kulturlag, der ud fra de sparsomme skår må dateres til ældre jernalder

FSM 6067

Jørgen A. Jacobsen

Grube - Ældre jernalder

Bebyggelse - Jernalder

84. Lykkedam

08.01.04 Drigstrup

Jættestue(r)

Årsag ikke oplyst

Neolitikum

sb. 17. Partiel undersøgelse af megalitanlæg. På lokaliteten, hvor der siden 70-erne er blevet opløjet skår og velbevarede menneskeknogler, blev der i november iværksat en undersøgelse med henblik på at klarlægge anlæggets art og bevaringsgrad. Det kunne fastslås, at der var tale om to sammenbyggede anlæg, af hvilke det ene med sikkerhed er en jættestuetomt. Kammerpakningen er velbevaret, ligesom standsporene efter kammerets sten er tydeligt erkendbare. Mod syd hænger anlægget sammen med en endnu ikke fuldt afdækket kammerpakning, formentlig ligeledes af en jættestue. Kammerbunden i det fuldt afdækkede anlæg fremtræder i rimelig bevaringsgrad, og rummer formentlig stadig et værdifuldt materiale af især menneskeknogler og benredskaber, som antydet af overfladefundene

FSM 736

Jørgen A. Jacobsen

Megalitanlæg - Yngre stenalder

85. Lindø

08.01.09 Munkebo

Depotfund

Årsag ikke oplyst

Yngre bronzealder V

sb. 67. Lige midt i tracéet til naturgasledningen til Munkebo fandt en amatørarkæolog den 15. juni toppen af et depot fra yngre bronzealder. Mulden var afrømmet, og i jordstakken lå dele af en halsring, resten lå nede i tracéet. En søndagsmorgens afdækning viste, at der stadig lå en del bronzer i et lerkar, som havde været gravet ned i undergrunden. Det blev lempet op i en kasse og taget hjem til konserveringen, hvor fundet blev gravet færdigt. Der er rester af 3 lerkar, det store forrådskar, som indeholdt bronzerne, et mindre og en skål, som vel har dækket karret. Metalgenstandene er: 4 halsringe, en vesteuropæisk celt, 2 vestbaltiske spydspidser, 1 kniv, 1 dolk, 3 stk. af et sværd med nyreknep, 2 syle, 8 kornsegle, der synes at være pakket parvis, 1 armring med guldblik, et antal spiralarmsringe, nogle hele, andre i stykker, 1 bøjlenål, et hængekar og 1 bæltebuckle, 1 blikbånd, 2 stk. af guldringe, flere knapper og et blikrør. De fleste ting var pakket i hængekarret, emballeret i organisk materiale, som også havde omsluttet karret. Bronzerne er fra periode V, ca. 900-700 f.Kr

FSM 3370

Asger Lorentzen

Depotfund/skattefund/offertfund - Yngre bro

86. Lindø

08.01.09 Munkebo

Boplads

Årsag ikke oplyst

Yngre bronzealder

sb. 67. Delvis udgravet bopladsområde med bl.a. kulturlag, enkelte stolpehuller samt affaldsgruber og kogegruber. Da udgravningsfeltet var af beskeden størrelse, ca. 250 m², og nærmest fremstod som en søgegrøft, må det samlede fundbillede betegnes som noget fragmentarisk. Således kunne de få stolpehuller ikke henføres til påviselige konstruktioner. De successivt opfyldte affaldsgruber, der i flere tilfælde fremstod som overlappende nedgravninger, indeholdt et omfattende fundmateriale, bl.a. lerkarskår, benprene, flækkeknive, dyreknogler og muslingeskaller. Den daterbare del af det keramiske materiale kan henføres til yngre bronzealder generelt og yngre bronzealder per. V. Undersøgelsen blev iværksat som en nødudgravning i forbindelse med nedlægning af Naturgas Fyns fordelingsledning nr. 345, Ullerslev/Munkebo. Formålet med undersøgelsen var at påvise eventuelle bopladsspor i umiddelbar nærhed af et depotfund fra yngre bronzealder per. V (se omtale andetsteds), der få dage forud for den aktuelle undersøgelse fremkom i gastracéet

FSM 3371

Asger Lorentzen

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Grube - Yngre bronzealder

Kulturlag - Yngre bronzealder

87. Trællerup

08.01.09 Munkebo

Affaldsgrube

Årsag ikke oplyst

Ældre romersk jernalder

sb. 57. Efter forudgående besigtigelse af en affaldsgrube, blev en nødudgravning gennemført af lokale amatørarkæologer. Affaldsgruben, der ikke kunne afgrænses, bestod af flere successive nedgravninger, indeholdende en høj koncentration af lerkarskår og hånd- til hovedstore granitsten samt spredtliggende faunalevn. I umiddelbar nærhed af affaldsgruben, der fremkom i et muldafrømmet gastracé, blev der overfladeregistreret enkelte gruber samt en kogegrube. Anlæggene indgår i et bopladsområde fra førromersk jernalder, per. III/ældre romersk jernalder registreret ved rekognoscering i 1977 (projekt "Landsbyens opståen", FSM2948)

FSM 6071

Asger Lorentzen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Grube - Romersk jernalder

88. Nyløkkegård

08.01.11 Rynkeby

Gravplads

Årsag ikke oplyst

Yngre romersk jernalder

sb. 32. På bakke udgravet 4 jordfæstegrave med yderst svage skeletspor, den ene af barnestørrelse med bronzefibula og glasperler, de andre med lerkarsæt, i den ene kun en bronzedupsko! Desuden kogegrube, 48 urnegrave, stærkt plovbeskadigede. Et ældre kulturlag gjorde det svært at se jordfæstegravenes fyldskifter. Oppløjede urner var anledning til undersøgelsen

FSM 6060

Henrik Thrane

Gravplads/grav - Romersk jernalder

Kulturlag - Oldtid

89. Rindebækgård

08.02.05 Flemløse

Høj/brandgrave

Årsag ikke oplyst

Æ.br./y.br.

sb. 72. Afsluttet undersøgelse af en overpløjet gravhøj omfattende to højfaser, syv brandgrave samt diverse anlæg. Den ældste højfase, der var tørveopbygget, havde en diameter på ca. 14 m. Højfoden var markeret af en delvis bevaret randstenskæde af 50-60 cm store randsten. Centralt placeret og anlagt direkte oven på det oprindelige vækstlag, fremkom en tilnærmelsesvis Ø-V orienteret 1,4 x 2,4 m stor centralgrav, bestående af en regelmæssig stenlægning med langsiderne afgrænset af op til 50 cm store sten (kisteleje). Graven indeholdt tandfragmenter, en stærkt fragmenteret bøjlenål med påsiddende organisk materiale samt, placeret i gravens vestlige ende, en syl samt en kniv med rammegreb. Centralgraven kan dateres til ældre bronzealder per. III. Den yngste højfase havde en diameter på 21 m. Denne højfase var ligeledes tørveopbygget og omgivet af en delvis bevaret uregelmæssig randstenskæde bestående af 30-40 cm store sten. Der blev ikke påvist gravanlæg, dog syntes højfasen, der overlejlrede en brandgrav, at skulle henføres til yngre bronzealder. De i forhold til højfaserne sekundært anlagte brandgrave fordeler sig med to urnegrave, en urnebrandgrube samt fire brandpletter. To af brandgravene kan dateres til yngre bronzealder, de øvrige er udaterede. Undersøgelsen blev iværksat efter anmodning fra lodsejeren, der under pløjning havde påtruffet randsten

FSM 3269

Asger Lorentzen

Gravhøj - Ældre bronzealder

Gravplads/grav - Yngre bronzealder

90. Skaghorn/Helnæs

08.02.07 Helnæs

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

TRB MN Ia

sb. 20. Udgravning af udsmidslag indlejret i tørv. Udsmidslaget stammer fra en mindre og tilsyneladende kortvarig bosættelse. Næsten hele laget - ca. 200 m² - er udgravet, hvorved er fundet og registreret 14.701 oldsager, heriblandt 1.613 velbevarede dyreknogler, en del forkullet korn og et varieret materiale af flint og keramik. Materialet, der er samtidig med det fra den nærvedliggende Sarupplads, viser i inventaret en markant forskel, der må tolkes som tegn efter forskellige aktiviteter de to pladser imellem. Fundet af amatørarkæolog

FHM 2872, FSM 4087

Niels H. Andersen

Kulturlag - Yngre stenalder

91. Munkemaen

08.03.03 Lumby

Boplads

Årsag ikke oplyst

Ældre romersk jernalder

Mindre hasteundersøgelse i byggemodningsområde. Efter anmeldelse fra entreprenøren gennemførtes sidst i maj en registrering af anlæg fremkommet ved terrænplanering. Foruden en koncentration af stolpehuller udgravedes en større, fundrig grube, hvorfra der blev reddet en del keramik samt dyreknogler. Det var ikke muligt at udskille sikre huskonstruktioner, hvilket givetvis skyldes den noget hårdhændede muldafrømning, der må have destrueret et ikke ringe antal anlæg

FSM 6066

Jørgen A. Jacobsen

Bebyggelse - Romersk jernalder

Grube - Romersk jernalder

92. Bellingevej

08.04.01 Bellinge

Boplads/Huse

Årsag ikke oplyst

Y.rom./æ.germ.

sb. 55. Afsluttende undersøgelse af et større bopladskompleks i hovedvejstracé (AUD 1984, s. 59). Ved undersøgelse i 1985 fremkom endnu en tomt af lignende type, ligesom der blev foretaget supplerende materialeindsamling i anlæggene. På trods heraf blev det ikke muligt at indsnævre dateringsrammen yderligere

FSM 6042

Jørgen A. Jacobsen

Bebyggelse - Romersk jernalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

Bebyggelse - Jernalder

93. Vestergade 49

08.04.07 Odense

Bebyggelsesspor

Årsag ikke oplyst

Middelalder

sb. 80. Tre søgegrøfter gennem bebyggelsesrester beliggende langs Vestergade straks uden for byens inderste Vesterport. Bebyggelsen må anses for at have bestået af en enkelt række huse langs gaden med gård- eller haveområder på bagarealerne. Der blev fundet tykke ildstedslag. Bebyggelsen må placeres i 13-1400-årene, måske allerede noget før. Underst lå gruber fra 1100-årene. Disse kan måske knyttes til den (lands)bybebyggelse, der er konstateret i 1984 lidt vestligere i gaden. Udgravningen var foranlediget af nybyggeri

KMO VG 85

Eskil Arentoft

Bebyggelse - Middelalder

94. Store Gråbrødrestræde

08.04.07 Odense

Bybefæstning

Årsag ikke oplyst

Middelalder

sb. 69. Prøvegravning. En lang Ø-V-gående søgegrøft på højde med og lidt nord for byens inderste Vesterport. Grøften blev maskingravet ned til sterile lag, derfor kun få og tilfældige fund. Tilsyneladende ingen middelalderlig bebyggelse. Befæstningen bestod af en ca. 12 m bred grav, oprindeligt 2,5 m dyb med en flad bund over den halve bredde. På østsiden stod tilspidsede firsidede egestolper. To af pælene blev dateret ved hjælp af dendrokronologi hos Wormianum. Deres fældningstidspunkt synes at være i begyndelsen af 1470'erne. Efter skårmaterialet at dømme er graven tilfyldt i 1500-årene. Ved de kommende undersøgelser vil disse forhold kunne belyses mere detaljeret. Udgravningen var foranlediget af et kommende nybyggeri på en kommunal parkeringsplads

KMO GS 85

Finn Grandt-Nielsen

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

95. Mageløs 7

08.04.07 Odense

Gruber/vej

Årsag ikke oplyst

Middelalder

sb. 67. En samling af større og mindre gruber. De fleste må tolkes som sandtagningshuller og/eller affaldsgruber. Der blev fundet en del jerngenstande og glasskår. Ud over rudeglas var der også skår af et glasbæger med pålagte lister. Endvidere fremkom den indhegnede kant af noget, der kan have været en vej. I forbindelse hermed fandtes 16 hestesko. Dateringen ligger i 12-1300-årene. Udgravningsområdet er beliggende umiddelbart uden for Odenses middelalderlige vestgrænse. Udgravningen var foranlediget af nybyggeri

KMO ML 85

Eskil Arentoft

Grube - Middelalder

Vej/bro - Middelalder

96. Jyllandsvej

08.07.12 Kavslunde

Boplads

Årsag ikke oplyst

Yngre bronzealder

sb. 47. Udvidet prøvegravning på et areal udlagt til idrætsanlæg. Ved en sondering i 1983 blev der på områdets højestbeliggende dele registreret en gruppe anlæg fra yngre bronzealder. Ved den udvidede prøvegravning undersøgte et antal kogegruber samt en dyb affaldsgrube med en mængde keramik. Med undtagelse af gruben var alle anlæg nærmest helt destruerede af recent dyrkning

FSM 6038

Jørgen A. Jacobsen

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Grube - Yngre bronzealder

96a. Algade 65

08.07.13 Middelfart

Huse og brønde

Årsag ikke oplyst

midd.(?)/Nyere tid

sb. 30. I forbindelse med grundudgravning efter nedrivning af ældre købmandsgård i bindingsværk foretoges for NM II/RAS den første egentlige arkæologiske undersøgelse i Middelfart by. Der registreredes spor af kontinuerlig bebyggelse fra 1500-tallet og opefter. Blandt de ældste spor var resterne af et (bindingsværks-?) beboelseshus beliggende parallelt med Algade, men noget inde på grunden. Desuden registreredes ialt 5 brønde, hvoraf to synes anlagt o. 1600, de øvrige senere. En af de sene brønde var sat af krumme teglsten, de øvrige træbyggede i forskellige konstruktioner. Undersøgelsen gav et stort fundmateriale, især keramik

MIM 9/1985

Lise Sandersen

Bebyggelse - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

97. Tybrind Vig

08.07.21 Ørslev

Boplads

Årsag ikke oplyst

Ertebøllekultur

sb. 13. Systematisk bopladsudgravning fortsat fra 1984; forventes afsluttet i 1986. Undersøgelsen i 1985 omfattede 3 N-S orienterede felter hhv. 2 x 4 m, 2 x 3 m og 1 x 5 m, der alle strakte sig fra den forhistoriske strandbred og ud i de tilgrænsende marine aflejringer. Udgravningsområderne fordeler sig med 3 og 8 m mellemrum i bopladsområdet centrale del, og går fra havbunden ned igennem lagserien til glacial undergrund. Fundintensiteten svingede mellem de tre felter, hvilket antagelig afspejler variation i de brednære bopladsaktiviteter. Således var hyppigheden af rester af fiske- og rusegærder lavere i denne centrale del end ud for bopladsens vestlige del; det gælder også spor af stenbrolægning, der ikke konstateredes ved 1985-undersøgelsen. Foruden de "sædvanlige", genstandstyper fra Ertebøllekultur fandtes adskillige stumper af tekstil, deriblandt vort hidtil største stykke, der måler ca. 10 x 10 cm. Hertil kommer også flere typer net samt grene med surringer. I forbindelse med undersøgelsen konstateredes, at skalbanken, der er iagttaget ved de tidligere års undersøgelser, øjensynlig ophørte ud for 1985-felterne. Fundet er fremkommet ved erosion i de forhistoriske havaflejringer

FHM 2033

Søren H. Andersen

Bebyggelse - Ældre stenalder

98. Skovlund

08.08.03 Fraugde

Bopladsområde

Årsag ikke oplyst

Ældre germansk jernalder

sb. 51. Hasteundersøgelse i naturgastracé af bopladsområde, formentlig fra ældre germansk jernalder. Over en strækning på 260 m registreredes spredte kulturlagsrester, mindre gruber samt stolpehuller. Ingen af anlæggene indeholdt daterende fund, men ved tidligere lejligheder er der på arealet opsamlet enkelte skår, der må dateres til ældre germansk jernalder. Udgravningen fandt sted i forbindelse med etablering af naturgasledningen Højby-Fynsværket

FSM 6030

Jørgen A. Jacobsen

Bebyggelse - Germansk jernalder

99. Klappen

08.08.03 Fraugde

Boplads

Årsag ikke oplyst

Ældre jernalder

Partiel undersøgelse af et bopladsområde med kulturlagsrester og gruber. Anlæggene lå meget spredt inden for et område på ca. 2.100 m², og syntes at danne den vestlige afgrænsning af en jernalderbebyggelse, der blev undersøgt ved vejbyggeri i 1984-udgravningen var foranlediget af nedlægningen af naturgasledningen Højby-Fynsværket

FSM 6061

Jørgen A. Jacobsen

Bebyggelse - Ældre jernalder

Kulturlag - Ældre jernalder

100. Naturgasledningen Højby-Fynsværket

08.08.00

Boplads

Årsag ikke oplyst

Yngre romersk jernalder

I tiden 1.4.-19.4- foretoges en serie prøvegravninger på fordelingsledningen mellem Højby og Fynsværket. De udvalgte pladser var forinden blevet udpeget på grundlag af en rekognoscering, foretaget af medarbejdere fra RAS. Af det samlede antal gennemførte prøvegravninger blev i alt 6 lokaliteter udvalgt til nærmere undersøgelse, men det stærkt fremskyndede rørdlægningsarbejde og vedvarende tung trafik i tracéet umuliggjorde egentlig udgravninger. På en enkelt lokalitet, yngre romertidsbopladsen ved Lundsgård (FSM 6065) lykkedes det imidlertid ved en massiv indsats i week-ends og helligdage at gennemføre en grundigere undersøgelse

FSM 6030, 6061-6065

Jørgen A. Jacobsen

Bebyggelse - Romersk jernalder

101. Seden Enggård

08.08.09 Seden

Boplads

Årsag ikke oplyst

Neolitikum

Prøvegravning i forbindelse med etablering af naturgasledning. På et sandet næs ud mod et større vådområde blev der ved rekognoscering iagttaget indikationer på neolitisk bebyggelse. Ved den efterfølgende prøvegravning blev der registreret svage spor af et kulturlag bestående af gråligt, svagt trækulsholdigt sand. Laget indeholdt ikke daterende materiale, men fra muldlaget fremkom en del neolitisk flint. Nedlægningen af gasrør fandt sted umiddelbart efter prøvegravningen og forhindrede yderligere iagttagelser på lokaliteten

FSM 6063

Jørgen A. Jacobsen

Bebyggelse - Yngre stenalder

102. Helstedgård

08.08.09 Seden

Boplads

Årsag ikke oplyst

Ældre jernalder

sb. 7. Hasteundersøgelse i delvis muldafrømmet naturgastracé af bopladsområde, formentlig fra ældre jernalder. Over en strækning på ca. 200 m blev der registreret et antal kogegruber, spredte stolpehuller samt mindre gruber. Der fremkom ikke daterende materiale fra anlæggene, men overfladeafsøgning har tidligere givet skår af ældre jernalderkarakter

FSM 6064

Jørgen A. Jacobsen

Bebyggelse - Ældre jernalder

Grube - Ældre jernalder

103. Rågelundsvej

08.08.11 Åsum

Boplads

Årsag ikke oplyst

Neolitikum

Hasteundersøgelse i delvis muldafrømmet naturgastracé (ledningen Højby-Fynsværket). Over en strækning af ca. 154 m kunne registreres et sammenhængende, tyndt, gråsort kulturlag med et spredt indhold af neolitisk flint og keramik. Fra et begrænset afsnit af kulturlaget fremkom et mindre keramisk materiale, der daterer laget til MNI

FSM 6062

Jørgen A. Jacobsen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Kulturlag - Yngre stenalder

104. Lundsgård II

08.08.11 Åsum

Boplads/huse/brønd

Årsag ikke oplyst

Yngre romersk jernalder

sb. 44. Syd for jernalderkomplekset ved Lundsgård, undersøgt i 40-erne (Albrechtsen, Aarbøger 1946) blev der i et naturgastracé undersøgt en udstrakt bebyggelse fra yngre romersk jernalder. Anlæggene omfattede kulturlagsrester, mindre bopladsgruber samt et areal med stor frekvens af stolpehuller. Der kunne udskilles to sikre hustomter, begge af typen med dobbelte vægstolper. Midt i stolpekoncentrationen udgravedes en grundvandsbrønd med et betydeligt indhold af dyreknogler. Keramikmaterialet var sparsomt, men tilstrækkeligt til at datere bebyggelsen til yngre romersk jernalder. Ved en efterundersøgelse i forbindelse med nedgravning af fjernvarmerør iagttoges et fundrigt kulturlag, hvorfra bl.a. fremkom en mængde skår og knogler samt en ornamenteret benkam

FSM 6065

Jørgen A. Jacobsen

Bebyggelse - Romersk jernalder

Kulturlag - Romersk jernalder

105. Margretenlund

08.08.11 Åsum

Boplads

Årsag ikke oplyst

Oldtid

sb. 32. Ved en sonderende undersøgelse omfattende et udgravningsfelt På 410 m² blev der bl.a. påvist 15 stolpehuller og 15 fyldskifter/bopladsgruber. De forholdsvis få stolpehuller indgår ikke i påviselige konstruktioner. Bortset fra trækulsnistre var anlæggene fundtomme. Lokaliteten kan således ikke dateres nærmere, men må ud fra anlæggenes karakter henføres til oldtiden generelt. Undersøgelsen blev iværksat på baggrund af en ved rekognoscering påvist formodet brandgrav

FSM 2910

Asger Lorentzen

Bebyggelse - Oldtid

Svendborg Amt

106. Stærkærvej

09.01.04 Gudme

Skattefund på boplads

Årsag ikke oplyst

Ældre germansk jernalder

sb. 139. Udgravning af formodet møntskat på et bopladsområde ved Stærkærvej sydøst for Gudme. FSMs systematiske detektorrekognoscering i 1984-85. Fund af 7 siliquae (romerske sølvmønter fra 4. årh.), og mistanken om en skat blev i 1985 bekræftet, da undersøgelse blev nødvendiggjort af planerne for et større byggeri på marken. Udgravningen blev udført af NM I i samarbejde med FSM. I det område, hvor der var fundet siliquae, blev anlagt et felt på 4 x 4 m, og umiddelbart under pløjeniveau dukkede resten af skatten op, - 272 mønter in situ, hvilket bringer det samlede antal siliquae op på 295 stk. Rester af beholder fandtes ikke, og skatten var gravet ned i et gammelt dyrkningslag, som at dømme efter de mange stolpehuller, der også skærer laget, er ældre end jernalderbebyggelsen. Skatten ligger ved vestenden af en stolpekonstruktion med 4 sæt dobbelte stolper, som kan være en bygning tilknyttet hegn, hvortil der er paralleller fra Vorbasse og Nr. Snede. En samtidighed imellem skatten og stolpekonstruktionen kan dog ikke bevises. Møntskatten kan tidligst være deporteret år 364, - tiltrædningsåret for Valens og Valentinian I, som repræsenteres af et mindre antal mønter. Der er tale om den første siliquaeskat, som er fundet i Nordeuropa, og med en enkelt undtagelse er de 295 mønter præget i det østromerske rige i perioden 337-375 e.Kr. Afgravningen af et ca. 2000 M2 stort udgravningsfelt omkring møntskatten afslørede en sværm af fyldskifter, ca. 1500 stk. - hovedsagelig stolpehuller. Af disse kunne en mindre del henføres til 8 langhuse, hvoraf et enkelt var N-S-orienteret. Resten af husene på Stærkærvej havde en Ø-V orientering. Et system af formodentlig middelalderlige højryggede agre dækker pladsen, og de dele af husene, som har været dækket af agrene, er ret velbevarede og har væglinjer sat med dobbelte stolper. På tre af husene er bevaret rester af gavle, der er mere eller mindre afrundede. En typologisk datering af husene til sen romersk og ældre germansk jernalder støttes af de detektorfundne mønter og korsformede fibler, og fra fyldskifterne omkring husene foreligger bl.a. en oval ildsten af kvartsit og skår af små trelede bægge med kaneleret fureornamentik

NM I 6320/85

Peter Vang Petersen

Depotfund/skattefund/offerfund - Germansk

Bebyggelse - Jernalder

107. Gudme pensionistboliger

09.01.04 Gudme

Kulturlag/kogegruber

Årsag ikke oplyst

Jernalder/nyere tid

sb. 69. På sydranden af bakke over for Gudme Kirke undersøgte 24 stolpehuller, 3 kogegruber, 3 fundtomme gruber og et skårholdigt kulturlag, der over 30 m fortsatte i et kompakt lag kogesten ned mod et mosehul. I dette graves et profil til pollen- og jordprøver. Anledning: vej og byggeri

FSM 6204

Claus Madsen

Henrik Thrane

Grube - Jernalder

Kulturlag - Jernalder

Grube - Nyere tid

Kulturlag - Nyere tid

108. Storebælt/Lundeborg

09.01.05 Hesselager

Skibsvrag

Årsag ikke oplyst

Nyere tid

Ved 2 dykninger i 1985 er til brug ved dendrokronologiske undersøgelser optaget prøver af tømmeret i Lundeborg I-vraget - en tegllastet skude fra omkring 1600. Ved en af disse lejligheder lykkedes det udover nogle supplerende keramikfund at lokalisere og optage en af skibet afbrækkede egetræsstævne. Stævnen er nu med støtte fra rigsantikvaren ved at blive opmålt og konserveret med henblik på udstilling

LMR 9712

Jørgen Skaarup

Vrag - Nyere tid

109. Lysens Eng

09.02.08 Tranekær

Teglovn

Årsag ikke oplyst

Senmidd/nyere tid

sb. 31. Ved Ravnebjerg Skov på Nordlangeland er nær øens vestkyst lokaliseret rester af en teglovn fra senmiddelalder/renæssance. Den kystnære beliggenhed tyder på, at ovnenes produkter: munkesten og uglaserede gulvfliser primært har været beregnet på eksport. Af bevarede skriftlige kilder fremgår, at den langelandske tegleksport i 15-1600-årene havde et ret betydeligt omfang. Museet blev orienteret om ovnen via den lokale skovridder. Da anlægget er meget ødelagt af pløjning, agter museet ikke at foretage yderligere undersøgelser på stedet

LMR 1827

Jørgen Skaarup

Bebyggelse - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

110. Navnegården, Helsned

09.03.03 Humble

Gård/befæstet

Årsag ikke oplyst

Senmidd./nyere tid

sb. 107. Efter anmeldelse fra gårdejereren om opløjede munkesten har museet ved Navnegården foretaget en prøvegravning i tomten af et tilsyneladende befæstet gårdsanlæg fra senmiddelalder/renæssance. Ved undersøgelsen påvistes forskellige gulvlag og rester af en kælder med velbevaret, stenpikket gulv samt mure i kampe- og munkesten. Anlægget har sandsynligvis været firfløjet. Mod nord er fundet spor af en tilkastet grav. Prøvegravningen gav rige fund af keramik, metalsager og faunarester. Gravningen forventes fortsat i 1986

LMR 10070

Jens Bech

Bebyggelse - Middelalder

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

Forsvarsanlæg/voldsted - Nyere tid

111. Olsbjerg

09.03.04 Lindelse

Boplads/affaldsgruber

Årsag ikke oplyst

Førromersk jernalder

sb. 83. Efter anmeldelse fra lodsejereren om, at et bopladslag var truet af anlæggelse af en kloakledning, besigtigede og opmålte museet laget, der strækker sig over et område på ca. 50 x 15 m. Ved samme lejlighed undersøgte to affaldsgruber, der indeholdt en del faunalevn og keramik fra tidlig førromersk jernalder. I forbindelse med anlæggelsen af kloakken agter museet at foretage yderligere undersøgelser på lokaliteten

LMR 11762

Annemarie Kruuse

Kim Nyborg

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

112. Kaagården

09.03.04 Lindelse

Gravplads

Årsag ikke oplyst

Germ./vik.

sb. 60. I maj/juni fortsattes undersøgelsen af vikingetidsgravpladsen på Kaagårdsbakken (AUD 1984, s. 61). Efter at al overfladejord var trukket af bakkens østhæld, og af et 210 m² stort prøvefelt på plateauet SØ for bakkefoden, var 60 grave lokaliserede (inkl. de 16 kendte fra 1984-undersøgelsen). I alt er 32 af gravene på pladsen undersøgt og tømt. Skeletterne var særdeles velbevarede - bortset fra ét barn (ca. 5 år gammelt) var alle individerne fuldvoksne. Gravgodset var sparsomt - enkle jernknive, hvæssesten, glasperler, ring- og dragtnål af bronze (10. årh.) samt (i en mandsgrav) en hund. En enkelt af gravene indeholdt en germanertids fibula. Ca. halvdelen af ligene var gravlagt i plankekister. Ligeledes var ca. halvdelen af gravene dækkede af stenlægninger (rektangulære og pæreformede). Da de lokaliserede grave på SØ-fladen (heriblandt en kammergrav) kun ligger ca. 0,15 m under overfladeniveau, er marken, med støtte fra RAS, friholdt for dyrkning med henblik på en afsluttende undersøgelse i 1986

LMR 11563

Annemarie Kruuse

Gravplads/grav - Germansk jernalder

Gravplads/grav - Vikingetid

113. Nørreballe

09.03.07 Tryggelev

Grav

Årsag ikke oplyst

Romersk jernalder

sb. 5. Foranlediget af fundet af to menneskeskeletter (indbragt til museet i dec. 1984), foretoges en prøveundersøgelse på en hatformet bakke syd for Nørreballe. Med maskine anlagdes et net af grøfter på bakken. Det lykkedes kun at lokalisere den forstyrrede grav, hvorfra blev optaget de resterende dele af skeletterne, en opløst glasperle samt resterne af et lille bæger med x-formet hank. Graven lå omrodet i pløjelaget, det kan derfor formodes, at evt. andre grave allerede er fjernet i forbindelse med dyrkningsarbejde

LMR 11748

Annemarie Kruuse

Gravplads/grav - Romersk jernalder

114. Lerbjerg

09.04.14 Håstrup

Høje/ardspor

Årsag ikke oplyst

Yngre bronzealder VI

sb. 10. Fortsat fra 1984. Højen er ca. 30 m i diameter. Højfyld var bevaret i op til 0,75 m tykkelse. I centrum af storhøjen fandtes en stenpakning om en i oldtiden plyndret grav, tilbage var kun en samling spredte brændte ben og harpikstætning. Omtrent lige under den plyndrede grav fandtes trækul fra et stort og tæt ligbål ca. 3 x 2,5 m. Tre kraftige pælehuller, anbragt i en trekant og fyldt med ligbålsrester, formodes at være spor efter en bærende bålkonstruktion. Storhøjen er bygget over en gravplads med 4 stenkrede. Ingen af stenkrede har haft kuplede jordhøje, men har fremtrådt som flade høje fyldt op med tørv i niveau med randstenenes overkant. Ved den helt uforstyrrede lille stenkreds er der konstateret jordfrie tynde pælehuller (ca. 2-3 cm), med en afstand på 30-40 cm på hele den NØ-lige halvcirkel, tæt ind til randstenenes yderside. Plovspor kunne tydeligt erkendes i flere systemer. Det seneste har måtte respektere den store stenkreds. I den østlige stenkreds fandtes i centrum et delvis bevaret ligbålslag oven på det gamle marklag, hvori var nedsat en urne af Lausitz-type, der indeholdt en ravperle og dragtnål, som daterer anlægget til periode VI. Da de før omtalte pæle ved den bevarede stenkreds har stået intakt, da storhøjen blev bygget, må det antages at hele komplekset inde i storhøjen tilhører denne periode

FSM 6201

Claus Madsen

Gravhøj - Yngre bronzealder

Ager/mark - Udateret

115. Nab-Kildegård

09.04.29 Åstrup

Jordfæstegrav/boplads

Årsag ikke oplyst

TRB/vikingetid

sb. 33. I forbindelse med et større kloakeringsprojekt ved Nab, sommeren 1985, undersøgtes flere anlægsforekomster. I området er der gennem tiden fundet bl.a. en massiv vikingetids guldarmring samt flere koniske tenvægte og ved luftfoto konstateret store områder med opløjet kulturjord og ildsprængte granitsten. I tracéet fandtes bl.a.: 1. En tidligneolitisk jordfæstegrav med målene i,60 x 0,96 x 0,42 m. I det uanselige Ø-V vendte anlæg, der var uden stenforing eller andre konstruktionsspor, fandtes i østenden en velbevaret ornamenteret kraveflaske og et lodret afstribet øskerbæger samt i vestenden rester af et spinkelt kranium (spædbarn?). Graven kan ud fra keramikken dateres til TN C/Fuchsbergfasen. 2. Mange diffuse anlægsforekomster med minimalt indhold af flintaffald uden klar datering. 3. Rundbundede gruber med indhold af særdeles mange ildsprængte granitsten samt enkelte ukarakteristiske, mulige vikingetidsskår. 4. Velbevaret mindre grubehus, svagt indgravet i bakkeskråning, med indhold af forskellige jerngenstande, knoglefragmenter og enkelte udaterede skår. Det langovale anlæg gav fine konstruktionsdetaljer og har markant lighed med publicerede grubehustomter fra bl.a. Samsø

FSM 954

Nils M. Jensen

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Bebyggelse - Vikingetid

Grube - Vikingetid

Andre anlæg/diverse - Udateret

117. Nyby

09.05.02 Bregninge

Megalittomt/gruber

Årsag ikke oplyst

MN TRB

I juni og september måned 1985 undersøgtes en megalittomt på Tåsinge. Godt halvdelen af tomten var bortgravet ved sandgravning og dele af den resterende megalitrest strakte sig ind i plantageområde. Resultatet af udgravningen blev overraskende godt, alt taget i betragtning. Under et ca. 30 cm tykt flintbrokkelag og et derunder liggende stentæppe fandtes sporene efter enkelte randsten samt sporene efter et rektangulært kammer med åbning i NØ-gavlen. Stratigrafisk ældre end megalittomtten er fundet af 2 dybe stenforede gruber, der udgør resterne af et Konenshøj-anlæg. Fundmængden er rigelig i form af flint og keramik. Keramikken placerer sig hovedsagelig i MN I og synes ikke at strække sig længere end til MN I/II. Fundet indeholdt også 7 slebne flintøkser, men heraf er de 6 af økserne tyknakkede

SOM A 2-84

Per O. Thomsen

Megalitanlæg - Yngre stenalder

119. Højensvej

09.05.04 Egense

Høj

Årsag ikke oplyst

Ældre bronzealder

sb. 22. Totalundersøgelse, der fortsættes i 1986. Undersøgelsen, der foregik i november 1985, afslørede en ca. 26 m i diameter stor gravhøj opbygget i 2 BA-faser samt en neolitisk fase (der ikke undersøgtes i 1985). Den ældste BA-fase hviler direkte på det neolitiske kulturlag. Fra denne fase stammer et randstensfragment, der tydeligt er nedgravet i det neolitiske lag. Fasens grav kunne ikke lokaliseres. I den yngste fase udvides højen betragteligt og kranses nu af en meget kraftig randstenskæde, hvoraf ca. 1/5 er bevaret foruden adskillige standspor. Fasens grav er gravet ned i neo-laget og i den ældre BA-fase. Graven indeholdt ingen fund. Sporene omkring graven viste, at graven oprindeligt har været en bulkistegrav. Det neolitiske lag og anlæg ventes undersøgt i 1986, og er af ikke megalitisk karakter

SOM A 15-85/A4-85

Per O. Thomsen

Kulturlag - Yngre stenalder

Gravhøj - Ældre bronzealder

120. Højensvej

09.05.04 Egense

Høj/boplads/ardspor

Årsag ikke oplyst

SN/æ.br.

sb. 22-28. Undersøgelsen foregik i november måned 1985 sammen med undersøgelsen af 2 andre overpløjede høje på samme mark. Højen indeholdt de udpløjede rester af en centralgrav, hvis struktur vidner om en bulkistegrav. I toppen af graven, mellem de splittede håndstore sten, fandtes hovedet af en bronzeknap fra ÆBA III. Under højen, i hele dens udstrækning, kunne dokumenteres ardspor samt et 5-8 cm tykt vækstlag dækkende ardsporene. I højperiferien blev optegnet adskillige standspor efter randstenene. Under ardsporene og nord for højen fandtes resterne af en boplads i form af mange stolpehuller, hvoraf nogle kan stamme fra dele af et hus, hvis fulde udstrækning lå uden for det undersøgte område. Dateringen af bopladsen er stratigrafisk og støttes af fundet af en flintdolk nord for højen på overgangen mellem undergrund og udpløjet højfyld. Bopladsen håbes undersøgt i 1986

SOM A 13-85/A 4-85

Per O. Thomsen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Gravhøj - Ældre bronzealder

Ager/mark - Oldtid

121. Højensvej

09.05.04 Egense

Høj/grav

Årsag ikke oplyst

Ældre bronzealder?

sb. 22-28. Partiel undersøgelse. Højen, der ved tidligere besigtigelser er registreret som stærkt skadet og truet af dyrkning, blev i sep. måned 1985 totalt sløjft ved dybdepløjning. Ved undersøgelsen, der kun omfattede højens centrale del fandtes resterne af en stenopbygget grav (formodentlig bulkistegrav), men struktur og opbygning lod sig ikke dokumentere

SOM A 12-85/A 4-85

Per O. Thomsen

Gravhøj - Ældre bronzealder

122. Knudedybet

09.05.12 Strynø

Boplads

Årsag ikke oplyst

Mesolitikum

sb. 4. Ved dykning på ca. 2 m dybde NØ for Vogterholm er inden for et ca. 50 x 25 m stort område påvist og optaget flintredskaber og -affald fra en lille, stærkt udvasket boplads, der synes at høre hjemme i slutningen af mesolitikum. Museet holder pladsen under observation

LMR 11830

Jørgen Skaarup

Bebyggelse - Ældre stenalder

123. Fruestræde 8

09.05.13 Svendborg

Bylag

Årsag ikke oplyst

Midd./nyere tid

I efteråret 1985 gennemførtes en større undersøgelse på tomten Fruestræde 8. Matriklen ligger lige nord for Vor Frue kirke. Formålet med udgravningen var en videreførelse af de udgravninger, der i årene 1972-73 fandt sted omkring Vor Frue kirke, og som skulle give svar på gåden om placeringen af borgen den sagnomspundne Swineburgs placering her på kirkebanken. Dengang påvistes end ikke spor af bebyggelse - men alligevel lod mange tilhængere af borgtanken sig ikke overbevise. Disse fik heller ikke nye argumenter ved den aktuelle undersøgelse. Der påvistes gode bebyggelsesspor - men de var alle efter opførelsestidspunktet for Vor Frue kirke - dvs. efter 1250. Engang i løbet af 1300-tallet - muligvis i forbindelse med en udvidelse af kirken, afgravedes et betydeligt lag af moræneleret på borgbanken for at blive planeret ud på tomten nord for kirken. Overalt på tomten måtte vi grave os igennem dette 1,50 m tykke påførte lerlag. På disse lå sikre bosættelseslag med flere nedgravede affaldsgruber. Fra 15-1600-tallet afdækkedes en stor grube med et esselignende anlæg og med masser af kobberholdige slagger. Dette område besigtigedes af Tove Nyholm, og hun kunne fastslå, at slaggerne virker atypiske fra tidligere kendte. Hun henviser til et lignende eksempel i Kolding. Fra samme periode og endnu yngre formodes 3 tilkastede brønde at være. Fundmaterialet var fint og varieret for hele perioden - dvs. ca. 1350 til ca. 1700

SOM A 19-85

Søren Diinhoff

Henrik M. Jansen

Bebyggelse - Middelalder

Kulturlag - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

Kulturlag - Nyere tid

124. Gåsestræde 4

09.05.13 Svendborg

Bylag

Årsag ikke oplyst

Midd./nyere tid

sb. 67. I sommeren 1985 foretog museet en udgravning forud for restaureringen af bindingsværksbygningen Gåsestræde 4. Undersøgelsen foregik dels inde i huset og dels uden for på hjørnet af Gåsestræde og Tinghusgade. Det aktuelle område er placeret lige inden for den middelalderlige vold. I det ca. 18 m² store felt på gadehjørnet konstaterede vi, at man formodentlig i begyndelsen af 1200-tallet forud for voldbyggeriet havde påført dette område et tykt gytjelag. På dette lå nok et kompakt lag af kviste og grene, sandsynligvis udlagt med henblik på byggeri af volden. Volden ses i øvrigt at være udbedret engang i midten af 1300-tallet. Efter Svendborgs nederlag i Grevens Fejde nedlægges byens befæstning, og omkring 1550 udjævnes volden. I begyndelsen af 1600-tallet bebygges området. Disse nyere tids lag blev registreret i søgegrøfter under det nuværende bindingsværkshus fra 1840. Bebyggelsen er tilsyneladende startet med mindre huse/boder på syld - tilbagetrukket fra Gåsestræde. 1700-tals husene er betydelig større og rejst på kampestensfundamenter med stampede lergulve. Senere påvistes en restaurering af denne periodes bygning; der blev lagt flise- og munkestensgulv i køkkenet, hvor der også opførtes en stor skorsten

SOM 421/83

Hans Mikkelsen

Bebyggelse - Middelalder

Kulturlag - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

Kulturlag - Nyere tid

125. Korkendrup

09.06.16 Ullerslev

Moseoffer?

Årsag ikke oplyst

Udateret

sb. 25. Ved udgravning til et kunstigt vandhul fandtes overdelen af et menneskekranium i den opgravede tørv. Det lykkedes ikke ved den efterfølgende besigtigelse, foretaget af NOM, at lokalisere kraniets oprindelige placering i mosen, ligesom der ikke i tørvten fremkom andet knoglemateriale eller oldsager

NOM 5183, FSM 6069

Knud Hornbeck

Jørgen A. Jacobsen

Depotfund/skattefund/offerfund - Udateret

Gravplads/grav - Udateret

Hjørring Amt

126. Ny Burholt

10.01.01 Brønderslev

Jordgrav/kogegrube

Årsag ikke oplyst

TN TRB/æ.j.

sb. 106. I et 2 x 8 meter stort felt blev en jordgrav og en kogegrube undersøgt. Graven var orienteret NV-SØ. Længden var ca. 1,80 m, bredden ca. 1 m. Graven har haft stenramme, der dog kun kunne erkendes mod NØ og SØ. Den har været dækket af et til to lag flade stenheller * Gravbunden var stenfri. Der konstateredes ikke spor efter kiste, ligesom der ikke kunne konstateres nogen form for nedgravning. Under stenhellerne fandtes tre aflange rørformede ravperler, og et enkelt lerkarskår fandtes mellem stenene. Gravformen og perlerne peger mod en datering til TN. Lerkarskåret kan ikke indsnævre dateringen yderligere. 3 m V for jordgraven undersøgtes en kogegrube. Gruben var oval, 1,40-1,60 m i diameter og kun de nederste ca. 10 cm var bevaret. Fundene fra gruben, lerkarskår fra mindst tre forskellige kar, giver ikke mulighed for en datering nærmere end ældre jernalder. Fundet ved markarbejde. Afsluttet udgravning

VHM 312/1984

Sven Østergaard Jensen

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Grube - Ældre jernalder

127. Søndergård

10.01.06 Jerslev

Affaldsgruber

Årsag ikke oplyst

Æ.j./førrom.

sb. 205. I et 3 x 2, 80 m stort felt blev undersøgt en stor og tre små gruber samt et par fyldskifter. Den store grube, ca. 2 m i diameter og op til 40 cm dyb, indeholdt især i de øverste lag meget keramik. De små gruber, 50-70 cm i diameter og op til 25 cm dybe, var anlagt delvis oven i hinanden. Den stratigrafisk ældste indeholdt skår af et helt lerkar. Keramikken daterer gruberne til førromersk jernalder per. I-II. Fra fyldskifterne, antagelig nedgravninger, fremkom ikke fund. Ud over keramikken fandtes brændte knogler i mindre mængde. Fundet ved markarbejde. Afsluttet udgravning

VHM 134/1985

Sven Østergaard Jensen

Grube - Førromersk jernalder

Grube - Ældre jernalder

128. Dronninglund Slot

10.02.03 Dronninglund

Bygningsrester mv.

Årsag ikke oplyst

Nyere tid

sb. 354. Under ombygning/restaurering på Dronninglund Slot er der i øst- og vestfløjen foretaget mindre arkæologiske undersøgelser og registreringer. I østfløjen fandtes flere Ø-V gående kampestensfundamenter, rester af et munkestensgulv samt en underjordisk vandkanal, der tidligere har forsynet slottet med vand. Ved undersøgelserne i vestfløjen, der i forrige århundrede har fungeret som køkkenfløj, erkendtes den underjordiske vandkanal atter, her i hele bygningens bredde. Ud over vandkanalen fandtes rester af forskellige ildsteder og ovne, bl.a. rester af en stor bageovn/et stort ildsted gengivet på en tegning af C.F. Hetsch fra 1875. Af samme tegning fremgår, at vandkanalen dengang havde et andet forløb end konstateret ved undersøgelserne. I vestfløjen fremkom desuden fundaments- og murrester, såvel N-S som Ø-V gående, samt spredte rester af stenpikninger og munke/teglstensgulve. Fundene udgør lidt glaseret keramik og enkelte metalgenstande, alt nyere tids efterladenskaber. Undersøgelser fortsat fra 1984. Afsluttet 1985

VHM 284/1984

Per Lysdahl

Sven Østergaard Jensen

Bebyggelse - Nyere tid

129. Ørum

10.02.15 Ørum

Stenbygget grav

Årsag ikke oplyst

Ældre romersk jernalder

sb. 43. I en parcelhushave undersøgtes en stenbygget grav, orienteret Ø-V. Graven var bygget af kampesten i et skifte og målte indvendigt 1,5 m i længden, 0,84-1 m i bredden, bredest mod V. I gravkammeret konstateredes formuldede spor af trælag og -bund, mens mulige sider af træ kun påvistes partielt. På låget har to (offer-?) lerkar været hensat. I graven fremkom yderligere tre lerkar, en jernkniv og en bronzering. Af den gravlagte var tandemalje, fra gravens vestende, det eneste bevarede. Keramikken, tre hankekar, en ornamenteret skål og et uornamenteret kar, daterer graven til ældre romersk jernalder. På samme parcel, som den stenbyggede grav omtalt ovenfor, undersøgtes senere en kogegrube, 1,1-1,2 m i diameter og ca. 0,2 m nedgravet i undergrunden. Gruben var fundtom. Den var beliggende ca. 17 m NV for den stenbyggede grav. En mulig sammenhæng mellem de to anlæg kunne ikke dokumenteres. Fremkommet ved havearbejde. Afsluttet undersøgelse

VHM 132/1985

Sven Østergaard Jensen

Gravplads/grav - Romersk jernalder

130. Nr. Vrangbæk

10.03.03 Flade

Kælder

Årsag ikke oplyst

Førromersk jernalder

På en østvendt skråning ned mod Bangsbo ådalen undersøgtes en NNØ-SSV orienteret stenbygget kælder, bygget i op til 4 skifter, der kragede udad foroven. Formen er spidsoval med afrundet sydende og smal nordende, hvor indgangen har været. Den indvendige længde ved bunden er ca. 5,7 m og den største indvendige bredde ved bunden ca. 1,3 m. Siderne er på midten bevaret i en højde på op til 0,8 m. I sydvesthjørnet synes der at have været en luftkanal. I fyldjorden, der indeholdt en del trækulsnistre, var der talrige lerkarskår og enkelte hele lerkar, hvoraf et enkelt stod på bunden og således kan stamme fra kælderenes funktionstid. Prøvefelter omkring kælderen viste ikke spor efter et evt. hus på stedet. Fundet i forbindelse med stenoptagning efter pløjning

VHM 200/1985

Per Lysdahl

Sven Østergaard Jensen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

131. Højen

10.03.09 Mosbjerg

Langdysse/boplads/grav

Årsag ikke oplyst

TRB/førrom./æ.rom.

sb. 41. I den stærkt forgravede østlige del af en i dag omkring 40 m lang langdysse fandtes, i to på hinanden vinkelrette, 1 m brede søgegrøfter, tomten af et dyssekammer. Det viste sig at være fuldstændig bortgravet. Der fandtes rester af enkelte store, mulige bæresten, samt mange stenheller. Der fremkom ikke rester af gulvlag. I den ene grøft fandtes, i en tydelig moderne nedgravning, det meste af et knust tragt bæger, der ud fra sin ornamentik må dateres til MN 1b. Fundene i øvrigt udgør lerkarskår og flint, bl.a. fliser af slebne økser, samt en tværpil på spån af en slebet økse. Ved søgegrøfterne blev det også konstateret, at langhøjen er opført af to omgange med den østligste, undersøgte del, som den ældste. I højens nordside fremkom lerkarfragmenter og -skår, fra en ødelagt romertidsgrav. Denne antages at have været stenbygget og har anvendt højens randstensskæde mod N som den ene side i graven. Såvel randsten som øvrige sten fra graven var fjernet. I området omkring langhøjen undersøgtes 11 kogegruber, enkelte materialegruber og stolpehuller. Desuden et "kulturlag" i et lille felt, 2 x 1,7 m. Ud fra fundene, flint og lerkarskår, dateres de til tragt bægerkultur og førromersk - ældre romersk jernalder. Undersøgelse i forbindelse med restaurering af langhøjen. Afsluttet udgravning

VHM 70/1984

Sven Østergaard Jensen

Megalitanlæg - Yngre stenalder

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Gravplads/grav - Romersk jernalder

132. Trudslev

10.04.04 Ingstrup

Boplads

Årsag ikke oplyst

SN/germ./vik.

sb. 60. I et ca. 600 m² stort felt undersøgtes dele af et muligt mindre langhus, fremkommet ved undersøgelsen i 1984. Undersøgelsen sluttede delvis resultatløs, da det på grund af frost og sne ikke var muligt at færdiggøre udgravningen af langhuset. I forbindelse med undersøgelserne i 1984-85 fremkom foruden bopladslevn fra yngre germansk jernalder - vikingetid en del senneolitisk flint, men ikke sikkert daterede anlæg fra denne periode. Udgravning fortsat fra 1984, foreløbig afsluttet 1985

VHM 208/1980

Sven Østergaard Jensen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

Bebyggelse - Vikingetid

133. Ulvkær

10.06.06 Horne

Boplads

Årsag ikke oplyst

Maglelosekultur

sb. 54. På lokaliteten er udgravet i alt 115,5 m², heraf 75 m² ved undersøgelsen i 1985. Udgravningen er foregået efter "Fischermetoden". Undersøgelsen i 1985 koncentrerede sig om et urørt flintførende lag. Dette lag, hvis udstrækning var under 20 m² blev indkredset og udgravet. Der blev ikke konstateret sikre anlægsspor. En sodplet og i forbindelse med den tre nedgravninger (stolpehuller?) er muligvis et ildsted. Sodpletten fandtes under det flintførende lag. Fundene omfatter udelukkende flint. De viser for det flintførende lags vedkommende et rent tidligt Maglemoseinventar. Det samme gælder stort set for fundene fra pløjelaget. Eneste indblanding er her tre tværpile. Redskabsinventaret domineres af lancetmikrolitter. Der forekommer en del små kærneøkser, små runde skraber samt stikler og bor. Fundet fremkommet ved, at amatørarkæologer indleverede opsamlet flint fra lokaliteten. Udgravning fortsat fra 1984, afsluttet 1985-

VHM 93/1983

Sven Østergaard Jensen

Bebyggelse - Ældre stenalder

134. Vinstrup

10.06.12 Sankt Olai(Hjørring)

Boplads

Årsag ikke oplyst

Enkeltgravskultur

sb. 74. I en N-S gående søgegrøft, 0,6 x 23 m, fremkom under muldlaget et tyndt "kulturlag" på op til 10 cm tykkelse. "Kulturlaget", der kunne erkendtes i grøftens sydligste 5 m, indeholdt lerkarskår, flint og enkelte sten. Flinten optræder hovedsagelig som afslag, dog optræder enkelte grove, skraberlignende stykker. Lerkarskårene er oftest tykvæggede, groft magrede bugskår, et enkelt er ornamenteret med lodrette frynser udgående fra en vandret fure. Fundene antyder en mulig datering til enkeltgravskultur. Der fremkom ikke anlægsspor. Lokaliteten var ved undersøgelsen nyplantet med nåletræer. Fundet ved rekognoscering og fund af partiel slebet, tykbladet flintøkse. Prøvegravning, afsluttet

VHM 201/1985

Sven Østergaard Jensen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Kulturlag - Yngre stenalder

267. Vejlbjergvej

10.03.09 Mosbjerg

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

TRB-MN V

sb. 31. Prøveudgravning i udsmidslag fra St. Valbyfasen. Udsmidslaget er aflejret i kystzonen for det tidligere havområde i den nuværende Egådal. Kulturlaget er placeret i kote 6 m.o. DNN. Fundet i lokalplansområde

FHM 3060

Jens Jeppesen

Kulturlag - Yngre stenalder

Thisted Amt

135. Lodbjerg Gl.Kirkegård

11.01.05 Hvidbjerg Vesten Å

Dige

Årsag ikke oplyst

Nyere tid

sb. 39. Prøvegravning på en lokalitet, hvor der på målebordsbladene med tvivlsom ret står "gammel kirkegård". Der blev fundet et lavt dige af flintknolde, næppe et kirkegårdsdige, og de uregelmæssigheder i terrænet, der kunne minde om en tomt, viste sig kun at være klitdannelser. I dybere lag fandtes udateret keramikførende bosættelse fra oldtiden

NMI 1693/76

David Liversage

Kulturlag - Oldtid

Andre anlæg/diverse - Nyere tid

136. Mortens Sande 2

11.01.05 Hvidbjerg Vesten Å

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

ENK/SN

sb. 84A. Det udgravede område udgør 63 M2. Der blev fundet adskillige pæle, til dels stående i rækker. Rækkerne afgrænser kulturlagets righoldige del, men giver ingen utvetydige anlæg. Fundmaterialet består af flint, keramik, rav og trækul, blandt sidstnævnte med betydelige mængder af forkullet korn. Opefter og indbyrdes adskilt af flyvesandslag findes sekundære kulturlag, dog uden anlægsspor. Keramikken henfører disse til enkeltgravskultur og senneolitikum. Hele lagpakken er forsejlet af flyvesand og er fremkommet som følge af kystens nedbrydning

NMI 1250/75

David Liversage

Kulturlag - Yngre stenalder

137. Faddersbøl

11.03.01 Hundborg

Grave/urnegrave

Årsag ikke oplyst

TRB-ENK/y.br.

sb. 149. Fortsat undersøgelse på lokalitet, hvor der i 1983 blev udgravet et stendyngegravsanlæg med et dødehus og to grave. Ved de nye undersøgelser fremkom der kun yderligere en grav, der kan knyttes til samme kompleks af stendyngegrave. Inden for udgravningsområdet fandtes også en plankekiste fra undergravstid. Det drejer sig om typen, hvor langsiderne ragede ud forbi de kortere endestykker. I graven, der var nedgravet 35 cm i undergrunden, fandtes en stridsøkse af Glob's type B anbragt foran ansigtet på den gravlagte, der, som de relativt velbevarede skeletspor viste, har ligget på højre side med optrukne ben og hovedet imod vest. I graven fandtes i øvrigt 2 ravperler og en flække. Fundstedet er en naturlig højning i terrænet. Om der over enkeltgraven har ligget en høj kan ikke endeligt afgøres, da der ikke er bevaret højfyld eller andre spor efter en høj. Fire urnegrave fra yngre bronzealder fandtes i øvrigt nedgravet i undergrunden ca. 7 m øSØ og SSV for enkeltgraven; kun én af disse var uforstyrret

THY 1941

Jørgen Seit Jespersen

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Bronzealder

138. Nørregård

11.03.02 Jannerup

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

Tidlig middelalder

sb. 27. Mindre undersøgelse af stenlægning beliggende øverst i et ca. 80 cm tykt kulturlag. Formodentlig har stenlægningen tjent som syldsten i den nordlige langside i et Ø-V orienteret hus. Keramik fundet i forbindelse med stenlægningen daterer denne til tidlig middelalder (1100-tallet). Fra samme lokalitet er tidligere registreret kulturlag fra vikingetid (jf. AUD 1984 p. 69)

THY 2092

Jens-Henrik Bech

Kulturlag - Middelalder

139. Sjørring by

11.03.05 Sjørring

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

Vikingetid

sb. 260. Mindre prøvegravning i forbindelse med besigtigelse af stenlægning påtruffet øverst i et ca. 35 cm tykt kulturlag fra yngre vikingetid. Foruden keramik fandtes i kulturlaget bl.a. brudstykker af et klæberstenskar samt et ildstål. Udgravningen vil blive fortsat i 1986

THY 2198

Jens-Henrik Bech

Kulturlag - Vikingetid

140. Møgelvang

11.03.07 Skjoldborg

Dyssetomt

Årsag ikke oplyst

MN Tragtbægerkultur

sb. 87. Udgravning af et stærkt ødelagt dyssekammer i en overpløjet langhøj. Stenspor efter de fjernede sidesten viste, at kammerets indvendige mål havde været ca. 3 x 1,5 m, og at det havde været placeret NV-SØ på tværs af højens længderetning. Foruden adskillige menneskeknogler liggende spredt på kammerbunden fandtes godt hundrede ravperler, heriblandt flere der klart dateres til mellemneolitisk tragtbægerkultur. En tosidig sleben, tyknakked økse fra MN III-IV stammer ligeledes fra kammeret

THY 2151

Jørgen Seit Jespersen

Megalitanlæg - Yngre stenalder

141. Østergård

11.04.06 Flade

Boplads

Årsag ikke oplyst

Førrom. III A

sb. 74. I en arkæologisk udgravning blev der fundet spor efter 4 Ø-V orienterede langhuse med græstørvsbyggede vægge. Foruden hustomter indeholdt kulturlagene bl.a. et velbevaret knoglemateriale. Fundet er fremkommet ved dyrkning

MHM 753x

Per Bugge Vegger

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Kulturlag - Førromersk jernalder

142. Pigens Vadested

11.04.06 Flade

Langhus

Årsag ikke oplyst

Førrom. per. 111 A

sb. 76. Ved en arkæologisk prøvegravning blev dele af et Ø-V orienteret langhus med græstørvsbyggede vægge udgravet. En pikstensskoning syd for huset var intakt. Denne var lagt af ensartede marksten med en kant af større sten. Indgangspartiet var tydeligt markeret med større sten og var i øvrigt forsænket i forhold til skoningen. Den nordlige indgang til huset var mere enkelt opbygget, men var til gengæld belagt med meget store marksten, op til 1 x 0,5 m i flademål. Husets ildsted og lergulv samt adskillelsen mellem beboelse og stald var bevaret, denne bestod af molersten sat på højkant. Fundet er fremkommet ved dyrkning

MHM 872x

Per Bugge Vegger

Bebyggelse - Førromersk jernalder

143. Tøving

11.04.07 Galtrup

Stenpikning

Årsag ikke oplyst

Udateret

sb. 45. Ved en mindre arkæologisk udgravning blev der fundet rester af en stenpikning. Fundet er fremkommet i forbindelse med dyrkning

MHM 886x

Per Bugge Vegger

Andre anlæg/diverse - Udateret

144. Nørre Dråby

11.04.09 Sejerslev

Langhus

Årsag ikke oplyst

Vikingetid

Ved en mindre arkæologisk undersøgelse blev en del af stolpehullerne fra den søndre væg i et Ø-V orienteret langhus udgravet. Fundet er fremkommet ved dyrkning

MHM 774x

Per Bugge Vegger

Bebyggelse - Vikingetid

145. Skallerup

11.04.10 Skallerup

Gravhøj

Årsag ikke oplyst

Bronzealder

sb. 25. En overpløjet høj med en urnegrav. Urnen var anbragt i højens midte på et stenleje, den indeholdt foruden brændte ben en bronzenål. Fundet er fremkommet i forbindelse med dyrkning

MHM 776x

Per Bugge Vegger

Gravhøj - Bronzealder

146. Skallerup

11.04.10 Skallerup

Kirke

Årsag ikke oplyst

Middelalder

En omlægning af korgulvet medførte en undersøgelse af fundamentet for kirkens højalter samt rester af tidligere gulve

NM II 72/85

Morten Aamann Sørensen

Kirke/Kirkegård - Middelalder

147. Nørgård

11.04.11 Solbjerg

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

Jernalder

Ved en mindre arkæologiske undersøgelse blev der fundet kulturlag, der bl.a. indeholdt jernalderkeramik. Fundet er fremkommet i forbindelse med et anlægsarbejde

MHM 746x

Per Bugge Vegger

Kulturlag - Jernalder

148. Tvisager Høj

11.04.12 Sundby

Langhuse

Årsag ikke oplyst

Førom. III A

sb. 65. Ved en arkæologisk undersøgelse blev der fundet rester af to dårligt bevarede Ø-V. orienterede langhuse med græstørvsbyggede vægge. Fundet er fremkommet i forbindelse med dyrkning

MHM 772x

Per Bugge Vegger

Bebyggelse - Føromersk jernalder

149. Bysbjerggård

11.04.14 Tødsø

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

Vikingetid

sb. 59. Ved en mindre arkæologisk udgravning blev der fundet kulturlag fra vikingetid. Disse indeholdt bl.a. aske og keramik. Fundet er fremkommet ved dyrkning

MHM 706x

Per Bugge Vegger

Kulturlag - Vikingetid

150. Lynggård

11.05.14 Vejerslev

Boplads

Årsag ikke oplyst

Førom. per. III A

sb. 33. Ved en større arkæologisk udgravning blev der undersøgt 20 hustomter i et felt på ca. 2-500 m². Alle huse var Ø-V orienterede og havde græstørvsbyggede vægge. Otte huse kunne bestemmes som langhuse med stald i den ene ende og beboelse i den anden ende, samt to modsat stillede indgange på langvæggene. To langhuse havde desuden også en indgang på vestre gavl. To huse, med hver sin indgang, var kvadratiske i grundplan. Begge disse huse havde lergulve og det ene desuden ildsted. Næsten alle indgangspartier var markeret med en smuk pikstensbrølægning. Flere huse havde også en pikstensskoning og grøfter til at fange tagdryppet. Enkelte gårdsanlæg kunne udskilles ved hjælp af stiforbindelser mellem småhuse og langhuse. Fundet er fremkommet i forbindelse med anlægsarbejde

MHM 781x

Per Bugge Vegger

Bebyggelse - Føromersk jernalder

151. Frøslevgård

11.05.03 Frøslev

Voldsted

Årsag ikke oplyst

Nyere tid

sb. 36. Ved en mindre arkæologisk undersøgelse blev der fundet en stensat kantsikring til en sø eller voldgrav. Fundet er fremkommet ved dyrkning

MHM 715x

Per Bugge Vegger

Forsvarsanlæg/voldsted - Nyere tid

152. Horsager

11.05.04 Hvidbjerg

Gravhøj/langhus

Årsag ikke oplyst

Bronzealder

sb. 9. En overpløjet: gravhøj med to N-S orienterede stensatte grave. I den ene var der brændte ben, den anden var fundtom, men aftryk af liget kunne skelnes på gravens bund. En sten i stenkisten til sidstnævnte grav havde skåltegn. Under højen fandtes tætstillede stolpehuller til en del af søndre langside og nordre gavle i et langhus med afrundede gavle. Fundet er fremkommet i forbindelse med dyrkning

MHM 701x

Per Bugge Vegger

Bebyggelse - Bronzealder

Gravhøj - Bronzealder

153. Legindvejle

11.05.06 Lødderup

Boplads

Årsag ikke oplyst

Ertebølle tid

sb. 133. Ved en større arkæologisk udgravning blev dele af en Ertebølleboplads udgravet. Fra kulturlagene blev der opsamlet et stort genstandsmateriale. Et enkelt lag indeholdt flere ildsteder og samlinger af afslag fra tværpile- og kærneøkseforarbejdning. Fundet i forbindelse med et vejarbejde

MHM 98x

Per Bugge Vegger

Bebyggelse - Ældre stenalder

154. Legind

11.05.06 Lødderup

Gruber/kulturlag

Årsag ikke oplyst

Senneo./senmidd

Ved en mindre undersøgelse blev der fundet gruber nedgravet i undergrunden. Disse indeholdt bl.a. aske. Fund af en flinteøkse og flækker i gruberne daterer anlægget. Gruberne var dækket af et tyndt kulturlag, der bl.a. indeholdt keramik af senmiddelalderlig type. Fundet er fremkommet i forbindelse med et anlægsarbejde

MHM 766x

Per Bugge Vegger

Grube - Yngre stenalder

Kulturlag - Middelalder

155. Højris

11.05.07 Ljørslev

Voldsted, bebyggelse

Årsag ikke oplyst

Nyere tid

sb. 91. Ved en mindre arkæologisk undersøgelse blev fundament og murværk til en nyere bygning på voldstedet undersøgt. Bygningen indeholder murværk fra et 1500-tals stenhus med trappetårn og måske to hjørnetårne. Fundamentet til denne bygning var oprindeligt bygget op på den bare mark, som et andet kirkegårdsdige. Ved udgravningen af voldgraven var fylden fra denne ført ind på voldstedet og havde dækket fundamentet

MHM 585x

Per Bugge Vegger

Bebyggelse - Nyere tid

Forsvarsanlæg/voldsted - Nyere tid

156. Dueholm

11.05.09 Nykøbing M

Klostertomt

Årsag ikke oplyst

Ca. 1370- 1540

sb. 37. Arkæologiske udgravninger påbegyndt i 1983. Gravningerne vil blive fortsat i de kommende år. I 1983 købte Morslands Historiske Museum Dueholm mejeri. I bygningerne og de tilhørende arealer findes levn fra johanitterklosteret Dueholm. Museet har derfor følt det som en naturlig opgave at fortage en større arkæologisk undersøgelse af klostertomten efterhånden som bygningerne tages i brug. På nuværende tidspunkt er der udgravet fundamenter til klosterets østfløj og dele af et tårn beliggende mellem østfløjen og klosterkirken. Desuden er der undersøgt flere grave på klosterets kirkegård

MHM 564x, 622x, 624x, 625x, 636x, 748x og 784x

Per Bugge Vegger

Kloster - Middelalder

157. Nørregade

11.05.09 Nykøbing M

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

Høj- og senmiddelalder

Ved en mindre undersøgelse blev der fundet kulturlag uden spor af bygninger. Stedet har i middelalderen sandsynligvis været et af byens torve

MHM 556x

Per Bugge Vegger

Kulturlag - Middelalder

158. Toftegade

11.05.09 Nykøbing M

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

Senmidd./nyere tid

Ved en mindre arkæologisk undersøgelse blev der fundet kulturlag fra ca. år 1400 og op til nutid. De senmiddelalderlige lag og lagene fra 1700 og 1800-tallet indeholdt gulvlag og syldsten fra lettere bindingsværksbygninger. Fundet i forbindelse med et anlægsarbejde

MHM 747x

Per Bugge Vegger

Kulturlag - Middelalder

Kulturlag - Nyere tid

159. Dueholm

11.05.09 Nykøbing M

Stensat vandløb

Årsag ikke oplyst

Nyere tid

Ved en mindre arkæologisk undersøgelse blev et nu tørlagt vandløb undersøgt. Vandløbet førte tidligere vand ind i vaskekælderens under hovedbygningen til herregården Dueholm. Vandløbet, der var ca. 0,5 m bredt, var sikret med meget store marksten. Keramik i opfyldningen af nedgravningen til vandløbet daterer anlægget til slutningen af 1600-tallet. En periode, hvor dele af det gamle johanitterkloster Dueholm blev omskabt til et barokt herregårdsanlæg

MHM 817x

Per Bugge Vegger

Andre anlæg/diverse - Nyere tid

160. Vilsgård

11.05.14 Vejerslev

Gravhøj

Årsag ikke oplyst

Senneolitikum

sb. 90. Ved en mindre arkæologisk undersøgelse blev der i en overpløjet gravhøj fundet en Ø-V orienteret hellekiste. På kistens bund, der bestod af flade marksten, blev der fundet en flintdolk. Fundet er fremkommet ved dyrkning

MHM 655x

Per Bugge Vegger

Gravhøj - Yngre stenalder

161. Vilsgård

11.05.14 Vejerslev

Affaldsgrube

Årsag ikke oplyst

Romersk jernalder

sb. 109. Ved en mindre arkæologisk udgravning blev der fundet en cirkulær trugformet grube. Gruben indeholdt bl.a. potteskår og ildskørnede marksten. Fundet er fremkommet ved dyrkning

MHM 885x

Per Bugge Vegger

Grube - Romersk jernalder

162. Hjortdal

11.07.03 Hjortdal

Boplads

Årsag ikke oplyst

Ældre romersk jernalder

sb. 113. Afsluttet undersøgelse, fortsat fra 1984. På et område på ca. 1500 m² konstateredes et bevaret kulturlag på op til 0,5 m. I kulturlaget findes anlægsspor fra mindst 3 bebyggelsesfaser. Undersøgelsen koncentreredes om den vestlige halvdel, hvor der undersøgte en brandtomt liggende midt i kulturlaget og overlejrerede et Ø-V orienteret langhus, hvis tagbærende stolper konstateredes i undergrunden. Brandtomten overlejreredes af yngre bebyggelse. Hele kulturlaget dateres keramisk til ældre romersk jernalder. Fremkommet ved pløjning

ÅHM 1368

Erik Johansen

Bebyggelse - Romersk jernalder

Kulturlag - Romersk jernalder

163. Dalsgård

11.07.08 Tømmerby

Stenkiste/boplads

Årsag ikke oplyst

Ældre bronzealder

sb. 138. Undersøgelse af stenkeste i overpløjet høj. Kisten var bygget af syv svære sidesten og havde s store overligger, den var orienteret Ø-V og var dækket af en pakning af hovedstore sten. Pakningens længde var 3,8 m, bredde 3 m og højde 1 m. Indvendig målte kisten 2,2 x 0,55 m. Kisten, der var delvis jordfri, indeholdt en kvindebegravelse fra ældre bronzealder per. II med en spiralornamenteret bælteplade, 2 tuttili og 2 glatte håndledsringe. Under højen fandtes kulturlag fra ældre bronzealder med keramik og fladehuggede redskaber, bl.a. brudstykker af asymmetriske flintsegle

THY 2150

Jørgen Seit Jespersen

Bebyggelse - Ældre bronzealder

Gravplads/grav - Ældre bronzealder

Ålborg Amt

164. Ll. Binderup

12.02.02 Binderup

Stenkiste

Årsag ikke oplyst

Enkeltgravskultur/SN

sb. 12. Afsluttet undersøgelse af overpløjet høj med tomten af en stor nordjysk enkeltgravskiste. Alle bære- og dæksten fra kisten var fjernet i nyere tid, men kammerets form tegnede sig klart i undergrunden. Stenkisten har været orienteret SV-NØ, kammerets indre længde var 6,6 m, bredden 2,6-1,5 m. Gangen vendte mod SV. En stor del af gravlaget var bevaret og indeholdt et I-bæger, fligede pilespidser og ravperler. Selve stenkesten dateres til enkeltgravskulturen, medens de fundne gravgaver viser begravelse i SN. Undersøgelsen foranlediget af vejforlægning

ÅHM 1720

Erik Johansen

Gravplads/grav - Yngre stenalder

165. Ll. Binderup

12.02.02 Binderup

Høj/jordfæstegrav/brandplet

Årsag ikke oplyst

SN/førrom.

sb. 41. Afsluttet undersøgelse af overpløjet gravhøj. Centralt i højen fandtes en N-S orienteret jordfæstegrav let nedgravet i undergrunden. Eneste gravgave var en lancetformet flintdolk. I højens sydvestlige kant fandtes de sidste rester af en brandplet. Jordfæstegraven dateres til SN, medens brandpletten dateres til førromersk jernalder. Undersøgelsen foranlediget af vejforlægning

ÅHM 1719

Erik Johansen

Gravhøj - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Førromersk jernalder

166. Ll. Binderup

12.02.02 Binderup

Høj/egekistegrav/ardspor

Årsag ikke oplyst

Ældre bronzealder

sb. 65. Afsluttet undersøgelse af overpløjet gravhøj med centralt placeret egekistegrav i stenleje. Graven var omgivet af en randstenskæde med en diameter på 6 m. I undergrunden under højfyld og oprindelig overflade fandtes svage ardsfor. Graven var fundtom. Undersøgelsen var foranlediget af vejforlægning

ÅHM 1718

Erik Johansen

Gravplads/grav - Ældre bronzealder

Ager/mark - Oldtid

167. Stensbjerggaard

12.02.08 Kongens Tisted

Jordfæstegrav/kulturlag

Årsag ikke oplyst

Ældre romersk jernalder

sb. 104. Afsluttet undersøgelse af Ø-V orienteret stensat jordfæstegrav med lerkar, skjoldbule, jernfragmenter, sølv- og bronzefragmenter. Graven en del forstyrret af moderne stenfjernelse. Lerkar og skjoldbule daterer graven til ældre romersk jernalder. Graven var gravet ned gennem et op til 0,5 m tykt bopladslag fra ældre romersk jernalder. Laget var rigt på lerkarskår. Fremkommet ved maskinel stenfjernelse

ÅHM 1811

Erik Johansen

Bebyggelse - Romersk jernalder

Gravplads/grav - Romersk jernalder

Kulturlag - Romersk jernalder

168. Gunderupgård

12.02.12 Strandby

Gårdsanlæg

Årsag ikke oplyst

Nyere tid

Der blev foretaget en prøvegravning for at påvise evt. voldgrave samt søge at fastslå anlæggelsestidspunktet for gårdens nuværende placering. Det blev sandsynliggjort, at gården først fik sin nuværende placering efter en brand i 1715

VMÅ 274

Per Bugge Vegger

Bebyggelse - Nyere tid

169. Myrhøj

12.02.12 Strandby

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

Senneolitikum

I forbindelse med en prøvegravning efter førromerske brandgrave fandtes under et flyvesandslag et kulturlag med keramik og flintafslag fra senneolitikum. Ingen anlægsspor blev iagttaget

VMÅ 245

Egon Hasselgreen

Kulturlag - Yngre stenalder

170. Egholm

12.03.10 Skørping

Voldsted

Årsag ikke oplyst

1300-årene

sb. 269. Efter en prøvegravning i 1984 påbegyndtes den endelige undersøgelse i 1985, hvor der afdækkedes et areal på ca. 300 m². Hovedbanken. Undersøgelserne koncentreredes om hovedbanken, der var bygget op som en art kunstig, flydende banke midt ude i et stort moseområde, der nu ligger i eng. Banken er ca. 18 m i diameter, rund men noget uregelmæssig. Bankens yderside er forstærket med et tæt nedrammet pæleværk, der på vestsiden, ud mod Lindeborg Å, var forstærket med faskiner af flettede grene og en kraftig stenskoning. Området inden for pæleværket, der efter opfyldning skulle danne selve banken, blev dernæst brugt som byggeplads for bankens eneste bygning, en tårnagtig konstruktion på ca. 7 x 7 m. Da tårnet var færdigt eller tidligst, da byggeriet var nået over det fremtidige overfladeniveau, var banken fyldt op med tørv skåret på den omgivende moseflade. Tørvene var lagt yderst omhyggeligt i cirkelslag. Tårnet på ca. 7 x 7 m var bygget op om fire hjørnestolper, hver med en diameter på 40-50 cm foruden en ekstra stolpe midt for hver side. Tårnet fastholdes på den bløde moseflade af en dobbelt fodremskonstruktion, der giver en art "selvbærende" konstruktion. Tårnet har udvendigt været beklædt med en stavvæg, der gik ned i en not i den øverste fodrem. Gulvet bestod af kraftige, udspaltede planker lagt på kraftige strøer. Rester af en lerarne påvistes midt på gulvet. Nedstyrtet, brændt tømmer antydede, at tårnet i hvert fald har haft to etager. Fund af husgeråd af træ, ler og metal antyder, at anlægget har været taget i brug i en kortere eller længere periode. Dateringen giver genstandsmaterialet, specielt et velbevaret segl, der har tilhørt Ridder Sifrid Sestede, plus træ, der er optaget til dendrokronologi. Der forventes en datering mellem 1320 og 1340. Endnu resterer undersøgelsen af den sidste del af hovedbanken, den påviste forbanke, forbindelsen mellem disse og til fast land. En ny dræning af engarealet har gjort anlægget yderst truet, og man kan forudse, at det vil gå til grunde i løbet af få år, og hvis arealet kommer under plov, som planlagt, vil katastrofen være fuldkommen

ÅHM 794

Jan Kock

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

171. Frejlev

12.05.04 Frejlev

Kirke

Årsag ikke oplyst

Midd./nyere tid

En udskiftning af gulvene overalt i Frejlev kirke medførte en undersøgelse, der hovedsagelig berørte nyere fyldlag og gulve. Der blev dog afdækket fundamentet for det søndre sidealterbord, og i et snit øst for triumfmuren blev der påvist en nedgravning formentlig en begravelse, der var ældre end stenkirken. I tårnrummet var der rester af en blystøbegrube

NM II 876/85

Birgit Als Hansen

Kirke/Kirkegård - Middelalder

Kirke/Kirkegård - Nyere tid

Gravplads/grav - Udateret

172. Sandagergaard

12.05.14 Vokslev

Boplads

Årsag ikke oplyst

Tragtbægerkultur

sb. 137. Prøvegravning, der fortsættes i 1986. Over et område på ca. 50 x 75 m er gravet ca. 70 m søgegrøft i 1 m bredde. I områdets sydlige halvdel er bevaret et 5-10 cm tykt kulturlag med meget flint og keramik. Der er ikke i prøvegrøfterne konstateret stolpehuller eller gruber. Undersøgelsen er foranlediget af opsamling på dyrket mark

ÅHM 1705

Erik Johansen

Bebyggelse - Yngre stenalder

173. Kølby

12.07.01 Farstrup

Boplads

Årsag ikke oplyst

førromersk jernalder

sb. 71. Afsluttet partiel undersøgelse. På et område på ca. 1.000 m² undersøgte 5 langhuse - Ø-V - og en del gruber. Af langhusene var kun de tagbærende stolpehuller bevarede samt enkelte vægforløb. Anlæggene repræsenterer en del af en større bebyggelse. Keramik fra stolpehuller og gruber daterer bebyggelsen til førromersk jernalder, per. I-II. Undersøgelsen foranlediget af grusudvinding

ÅHM 735

Erik Johansen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

174. Mølholm

12.07.02 Gundersted

Stenlægning

Årsag ikke oplyst

Jernalder

sb. 109. En prøvegravning viste tilstedeværelsen af en uregelmæssig stenlægning med enkelte sideskår. Beliggenheden på en sydvendt skråning og skårene tyder på resterne af en jernalderbebyggelse

VMÅ 252

Mogens Hansen

Bebyggelse - Jernalder

175. Gatten Hedegård

12.07.09 Oudrup

Tørvegrav

Årsag ikke oplyst

Førromersk jernalder

sb. 111. Ved gravning af en afvandingsgrøft fandtes sten og keramik. Det viste sig at være tale om en forhistorisk tørvegrav med en diameter på 1,20 m, nedgravet 0,60 m under den daværende moseoverflade. På bunden fandtes en uregelmæssig stenlægning med dele af et førromersk lerkar, tænder og en snor. Nedgravningen var overlejret af tørvelag og et flyvesandslag

VMÅ 255

Mogens Hansen

Andre anlæg/diverse - Førromersk jernalde

176. Overgaard

12.07.09 Oudrup

Boplads

Årsag ikke oplyst

førromersk jernalder

sb. 110. Ikke-afsluttet undersøgelse, fortsættes i 1986. I 1985 afdækkedes ca. 1.500 m² til urørt kulturlag, der fandtes overalt under pløjelaget. På området undersøgte 2 hustomter, Ø-V orienterede og med bevarede gulvlag og ildsteder. Det ene hus havde vestvendt indgang med indgangsbrølægning og ildsted midt i huset. Der konstateredes 2 klare byggefaser i huset. Det andet hus havde båseskillerum i staldenden, nord- og sydvendt indgang med brølægning, kridtgulv i vestenden. Der konstateredes 2 klare byggefaser i huset. Ved begge huse var anvendt store mængder marksten i væglinien, ligesom kulturlaget gjorde, at stolper kunne følges i plan og snit 30-40 cm. Nord for sidstnævnte hus lå et stort stenbrølagt område, der endte i en 8 m lang stensat afløbskanal. Herudover undersøgte et Ø-V orienteret langhus uden anvendelse af marksten ved opførelsen. Keramikken daterer bebyggelsen til sen førromersk jernalder. Undersøgelsen foranlediget af grusudvinding

ÅHM 1693

Erik Johansen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

177. Bjørnsholm

12.07.10 Ranum

Køkkenmødding

Årsag ikke oplyst

ERTB/TRB A-C/førrom./æ.rom.

sb. 62. Systematisk bopladsudgravning, der ventes fortsat i 1986. Med sigte på en absolut datering up to date stikprøve af oldsagsinventaret samt materiale til belysning af erhvervet blev der åbnet et 27,5 langt og 1 m bredt N-S gående snit igennem køkkenmøddingen. Under et indtil 70 cm tykt dækkende lag af sekundær, sandet muld fandtes et ca. 10 cm tykt kulturlag med stolpehuller, gulvlag og rester af brolægninger, tilhørende sen førromersk/tidlig ældre romersk jernalder. Dette tag var atter adskilt fra køkkenmøddingen af et ca. 20 cm lag sandet muld. Skaldyngen blev påtruffet i hele snittets længde og viste i den østlige del en stratigrafisk sekvens af et øverste og yngste lag af overvejende hjertemuslinger med oldsager fra tidlig neolitisk tragtbægerkultur af Vollingtype. Herunder fandtes skallag domineret af østers med Ertebølleoldsager. Skallaget fortsætter tilsyneladende både øst- og vest på for det fredede område. Skaldyngen hviler på et lag af fint, gult sand. Ved undersøgelsen fandtes et større oldsagsmateriale af flint, tak og keramik. Det fremgik, at bevaringsforholdene for organiske levn var meget fine, og der fandtes store mængder dyreknogler - især fiskeben. I både Ertebølle- og i det tidlig neolitiske tragtbægerlag konstateredes ildsteder i form af "flager" af vekslende størrelse (diameter 30-100 cm) af forbrændt, sammennistret skalmasse. På grund af en kort undersøgelseskampagne blev skallaget kun gennemgravet mod vest, hvor det havde en tykkelse af ca. 15 cm

FHM 2911, ÅHM 972

Søren H. Andersen

Erik Johansen

Bebyggelse - Ældre stenalder

Skaldyngge - Ældre stenalder

Bebyggelse - Yngre stenalder

Skaldyngge - Yngre stenalder

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Romersk jernalder

178. Barmer

12.07.11 Sebber

Pottemagerovn

Årsag ikke oplyst

Ca. 1300

sb. 22. Efter en prøvegravning i 1984 og endelig undersøgelse i 1985, som dækkede et areal på ca. 70 m², er resultatet to middelalderlige pottemagerovne, hvoraf den ene er overordentligt velbevaret. Ovn I: Ovnen er anlagt lidt forsænket i undergrunden og havde i fladen en udstrækning på 5,5 x 2,5 m. Ovnen var delt i to omtrent lige store dele, forrest et rummeligt fyrkammer, bagest et ovnkammer, der var hævet ca. 30 cm over ovnens forreste del og adskilt fra denne med tre kraftige søjler. Ovnbunden var foret med et omhyggeligt lag glittet ler. Ovnhvælvet var bygget op af ler, der omhyggeligt var klinet på et skelet af tynde grene. Indfyringen var forstærket med to kraftige sten, og i ovnens modsatte ende påvistes en omhyggeligt tildannet, ca. 50 cm bred åbning til indsætning og udtagning af potter. Foran udtagningshullet i ovnen og i det vifteformede arbejdsområde foran indfyringen fremkom et større keramisk materiale. Foran ovnen desuden store mængder trækul og kappestykker fra andre ovne på stedet. Trækulsprøver udtaget til C14 Ovn II: Nogle meter syd for ovn I påvistes yderligere en ovn, af den var kun bunden af ovnkammeret bevaret, men ellers sandsynligvis af samme type. Ovnene er fremkommet ved kanten af en grusgrav NV for byen. Meget tyder på, at der er flere ovne, der hurtigt kan komme i farezonen

ÅHM 1623

Jan Kock

Andre anlæg/diverse - Middelalder

179. Ll. Sjørup

12.08.04 Flejsborg

Boplads

Årsag ikke oplyst

Neo./TRB

sb. 48. En prøvegravning på stedet for fund af store mængder flintafslag og keramik. I pløjelaget fandtes et stort materiale, men der fandtes ingen anlæg

VMÅ 253

Mogens Hansen

Bebbyggelse - Yngre stenalder

180. Hyllebjerg

12.08.08 Hyllebjerg

Grube

Årsag ikke oplyst

Yngre bronzealder

I et 4 m2 stort felt blev der udgravet en grube på 1,60 m i diameter og op til 0,80 m dyb. Heri fandtes skår, bl.a. af et næsten helt lerkar samt knogler af en tamokse

VMÅ 247

Mogens Hansen

Grube - Yngre bronzealder

181. Jernbanegade

12.08.12 Ulstrup

Vej-stenkiste

Årsag ikke oplyst

1890'erne

Under kloakarbejde fandtes en stenkiste, hvoraf en mindre del blev afdækket. Bunden er brolagt, siderne består af granitkvadre i 2 skifter. Den er dækket med store flækkede granitsten og pakket med ler

VMÅ 266

Christian Aabo Jørgensen

Vej/bro - Nyere tid

182. Mosegården

12.08.14 Aars

Urnegrav

Årsag ikke oplyst

Yngre bronzealder

Ved grustagning i en naturlig bakkeknold fandt ejeren en urne, nedgravet øverst i bakken. Urnen er forsynet med dobbelthank

VMÅ 265

Mogens Hansen

Gravplads/grav - Yngre bronzealder

183. Tolstrup

12.08.14 Aars

Boplads

Årsag ikke oplyst

Ældre jernalder

I 1985 blev der undersøgt 6 hustomter og en stensat jordfæstegrav. Blandt hustomterne må særligt fremhæves et kompleks, hvortil der har været knyttet smedevirksomhed. På lokaliteten er der indtil videre undersøgt 65 hustomter fordelt på 22 fra førromersk jernalder per. IIIa og 36 fra ældre romersk jernalder. 7 hustomter kan ikke dateres nærmere inden for ældre jernalder. Bopladsen er karakteriseret ved usædvanligt godt bevarede hustomter med gulvlag, ildsteder, spor af tørvevægge. Uden for husene findes brolagte gårdspladser og stier. De gode bevaringsforhold skyldes udbredte flyvesandslag, der er aflejret i flere omgange. På nær en lille del af bopladsen, der ligger henholdsvis ind under en banevold og på privat ejet jord, er pladsen totaludgravet. (F. 54-814)

VMÅ 58

Mogens Hansen

Christian Aabo Jørgensen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Bebyggelse - Ældre jernalder

184. Tandrup

12.08.14 Aars

Høj

Årsag ikke oplyst

Førromersk jernalder

sb. 41. Der var tale om en stærkt nedpløjet høj, hvor der intet spor var af primærgraven, mens der i periferien fandtes 2 brandpletter, hvoraf den ene indeholdt keramik og lidt bronze, mens den anden ikke indeholdt oldsager

VMÅ 258

Christian Aabo Jørgensen

Gravhøj - Førromersk jernalder

Viborg Amt

185. Somborggård Vinkel

13.01.06 Højslev

Affaldsgrube

Årsag ikke oplyst

Ældre romersk jernalder

sb. 157. Oval 2,5 x 4,5 m stort affaldsgrube, indeholdende store mængder lerkarskår, samt et næsten helt lerkar. Fundet kan ved hjælp af keramikken dateres til ældre romersk jernalder. Gruben er fundet på en sydskrånende moræneflade, hvor der tidligere er gjort forskellige fund fra samme tidsperiode. Fundet blev gjort af kommunale folk ved nedgravning af kabel til lysanlæg ved Skive lufthavn

SMS 317A

Agner Nordby Jensen

Grube - Romersk jernalder

186. Gamskær

13.01.06 Højslev

Brandplet

Årsag ikke oplyst

Jernalder

sb. 278. På et lille næs, som marken danner mod et engdrag, fandtes en opløjet brandplet. Den var ca. 40 cm i diameter og nedgravet 50 cm under jordoverfladen. Ved undersøgelsen fremkom en del brændte ben og dele af et hårdtbrændt lerkar. Dertil kommer to små ovale forbrændte marksten, som fandtes midt i nedgravningens sorte aske og bensamling. Fundet daterer sig sikkert til jernalderen. Fremkommet ved pløjning

SMS 348A

Agner Nordby Jensen

Gravplads/grav - Jernalder

187. Tasturn

13.01.07 Kobberup

Boplads/brandplet

Årsag ikke oplyst

Neo./æ.germ.

sb. 271. På en ca. 110 x 70 m stor mark konstateredes et stort antal stolpehuller og bopladsgruber, som indmålttes. Der opsamledes lerkarskår fra stolpehullerne, og enkelte gruber tømtes. Desuden foretoges prøvegravning i den østlige halvdel af en rundoval 3,5 x 3 m stort Ø-V orienteret grubehus. Spredt i fylden fremkom en del lerkarskår, nær oprindelig gulvlag fandtes en stribe brændte ben. På samme mark undersøgtes 10 rundovale opløjede brandpletter, kun indeholdende brændte ben. Bopladsrester og brandpletter hidrører fra en meget omfattende bebyggelse, som kan dateres til ældre germansk jernalder. Spredt på marken opsamledes flintaffald, keramik, fragmenter af slebne flintøkser og skiveskrabere. Fundet, som tilhører en spredt bebyggelse, kan dateres til begyndelsen af yngre stenalder. Undersøgelsen er foranlediget af pløjning

SMS 330A

Agner Nordby Jensen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

188. Hedevang

13.01.07 Kobberup

Boplads/grube

Årsag ikke oplyst

ENK/førrom.

sb. 274. Bopladsspor og bopladsgruber i form af stolpehuller, kogegruber og bopladsgruber. Kun gruber, der skønnedes at indeholde daterende materiale undersøgtes. Herved fremkom i et par af gruberne daterende keramik, som kan henføres til førromersk jernalder. I en gennempløjet grube, fremkom som eneste fund, en lille flintøkse af enkeltgravstypen. Fundet er gjort på fladt veldrænet terræn nær en lille sø og udgør sikkert kun en lille del af en større bebyggelse på stedet. Fundet er fremkommet ved Hedeselskabets dybdepløjning til læplantning

SMS 324A

Agner Nordby Jensen

Grube - Yngre stenalder

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

189. Hedevang

13.01.07 Kobberup

Boplads/huse

Årsag ikke oplyst

TRB/æ.germ.

sb. 284. Ved undersøgelse af et ca. 650 m² stort område beliggende oven for kystskrænten mod Tastum Sø, fremkom bopladsrester i form af stolpehuller, her fandtes et ca. 16 m stort Ø-V orienteret langhus. Endvidere fandtes 6 Ø-V orienterede grubehuse af varierende størrelse og konstruktion. De var alle stærkt nedpløjede. Der fandtes ikke noget egentligt gulvlag, men i fylden fremkom en del lerkarskår, glasperler og en facetteret bronzøgle. Langhuset og grubehusene udgør dele af en større boplads på stedet, tilhørende ældre germansk jernalder. Ved undersøgelsen fremkom desuden enkelte bopladsgruber og stolpehuller indeholdende neolitisk keramik og flintafslag

SMS 332A

Agner Nordby Jensen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

190. Tastum

13.01.07 Kobberup

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

Neolitikum

sb. 275. Ved prøvegravning afrømmedes en ca. 20 m lang N-S gående bane hen over en lille sandet højning. Herved fremkom et partielt tyndt kulturlag indeholdende en del flintafslag, enkelte skiveskrabere og få lerkarskår af neolitisk karakter. Fundet er fremkommet ved rekognoscering

SMS 325A

Agner Nordby Jensen

Kulturlag - Yngre stenalder

191. Hedevang

13.01.07 Kobberup

Gravanlæg/grube

Årsag ikke oplyst

MN TRB/ENK

sb. 81. Forud for læplantning undersøgte den overpløjede gravhøj. Der var tidligere gravet usagkyndigt i højens centrale del, hvor der fandtes en grav fra enkeltgravkulturen. Ved den ny undersøgelse fandtes lidt af denne ellers helt fjernede grav intakt. Desuden fandtes i omrodet fyld fra den gamle udgravning skår af et retvægget ENK-bæger samt hele og ødelagte ravperler. Enkeltgraven lå nogenlunde centralt placeret inden for tre randstenskredse, hvoraf den inderste fremstod som en svag fordybning fyldt med mørk trækulsblandet muld. Syd for denne grav fandtes en SV-NØ orienteret stenlægning, der målte ca. 3,5 x 1,0 m. Stenlægningen havde forbindelse med et gråligt sandlag, i dette sandlag fandtes mange ravperler, dobbeltøkse, kølle- og rørformede perler i vidt forskellig størrelse. Der fandtes kun ganske få ornamenterede lerkarskår. Mod vest i stenlægningen fandtes en større skåransamling, her var skår fra mindst tre forskellige kar. Stenlægningen opfattes som et gravanlæg, der kan dateres til tidlig mellemneolitisk TRB. I undergrunden under anlæggene fandtes enkelte fyldskifter, de flest ret små og fundtomme. Ca. 10 m nord for stenlægningen fandtes et ovalt langstrakt fyldskifte orienteret Ø-V. I toppen af fyldskiftet lå enkelte sten, ellers var det stenfrit. I gruben fandtes enkelte ravperler samt stykker af et rundbundet kar ornamenteret med vifteformede lodrette cardiumlinjer. På grubens bund fandtes en tværliggende forkullet planke. Midt for grubens sydside fandtes et stolpehul hvori en dobbeltkølleformet ravperle. Anlægget er umiddelbart vanskeligt at forklare, der er muligvis tale om en grav

SMS 312A

Poul Mikkelsen

Gravhøj - Yngre stenalder

192. Møllehøje

13.01.07 Kobberup

Jættestue

Årsag ikke oplyst

MN I/II

sb. 39. I resterne af en rundhøj er undersøgelsen af en delvist bevaret jættestue næsten færdig i 1985 og forventes afsluttet 1986. jættestuen er af den sædvanlige midtjyske type, bestående af et 5 x 2 m stort N-S orienteret rektangulært kammer med afrundede smalsider. Stensporene viser, at selve kammeret har været sat af 13 bæresten. Bikammeret, som er placeret lidt til venstre for jættestuens indgang, består af et 1,8 x 1 m stort N-S orienteret rektangulært kammer med til dels afrundede smalsider. Stensporene viser, at den har været sat af 6 bæresten, hvoraf 2 er fælles med jættestuens bagvæg, som samtidig danner indgang til bikammeret. Mellemmrummene mellem de to kamres bæresten har været lukket med tømur, som et enkelt sted er bevaret i indtil to skifter. I såvel hoved- og bikammer er gulvet velbevaret, lagt af flade marksten. Gangen, som har åbning næsten stik øst, er knap 4 m lang og delvis belagt med flade marksten. Af de 5 par sidesten, som gangen har været opbygget af, er de 4 sten bevaret mod nord. I randstenskæden er en del sten bevaret til højre for indgangen, omend flere er udvæltet. Ved undersøgelse af kammer og gang fandtes næsten udelukkende ravperler og enkelte lerkarskår. I en bred vifte foran indgangen er der gjort fund af lerkarskår og ravperler, stammende fra omfattende offer og udrymning. Bag jættestuen, i hjørnet mellem kammer og bikammer, fremkom en sodsværtet plet indeholdende skår fra flere lerkar bl.a. en Troldebjergskål. Dette fund må sikkert karakteriseres som en art byggeoffer. En amatørarkæolog (nu afdød) har tidligere foretaget en gravning i visse partier af anlægget. Ved museets undersøgelse er det blevet konstateret, hvilke dele af højen der har været berørt af denne undersøgelse. Samtidig er det for nylig lykkedes at opspore fundmaterialet, som bl.a. består af fint ornamenterede potteskår og flintøkser. Dette materiale er nu overdraget til museet, og det giver et væsentligt supplement til museets undersøgelse, hvor fundmaterialet overvejende består af potteskår og ravperler

SMS 296A

Agner Nordby Jensen

John Simonsen

Depotfund/skattefund/offerfund - Yngre ste

Megalitanlæg - Yngre stenalder

193. Ørgelgård

13.01.18 Ørum

Grav/boplads

Årsag ikke oplyst

Y.br./udateret

sb. 82. I forbindelse med omlægning af en markvej foretoges en mindre undersøgelse på en terrænhøjning, en mulig uregistreret overpløjet høj. Søgegrøfter afslørede ikke spor af nogen høj, derimod fandtes en række stolpehuller og gruber, næsten udelukkende kogestensgruber. Der blev gjort yderst få fund, og bopladsen lader sig ikke nærmere datere. Søgegrøfter afslørede desuden en SV-NØ orienteret stenhob, godt 1 m lang. Stenhoben dækkede over en lille stenbygget kiste med indre mål på 70 x 40 cm. Der var ikke stembund i kisten. I kisten fandtes brændte ben og i et hjørne af kisten lå samlet en ragekniv, en pincet, en syl samt et stykke af en savklinge. Der var ikke spor af nogen høj over graven, der umiddelbart må opfattes som en fladmarksgrav anlagt i en svag naturlig terrænhøjning

SMS 336A

Poul Mikkelsen

Gravhøj - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Udateret

194. Nautrup Hede

13.02.06 Nautrup

Stenrøse

Årsag ikke oplyst

Senneolitisk tid

sb. 26. Forud for terrænregulering undersøgtes, en relativt stor overpløjet høj. Tidligere usagkyndige undersøgelser i højen havde givet en hellekiste fra SN, samt en grav fra ældre bronzealder. Højens centrale del var meget forstyrret. Ved den nye undersøgelse fandtes her i omrodet fyld en ravperle, der må stamme fra en af de ødelagte grave. Højen var næsten udelukkende bygget af sten og omgivet af to randstenskæder bestående af temmelig store sten. På tre af disse sten fandtes skåltegn. I højens centrale del fandtes rester af en tredje stenkæde af noget mindre sten. I stenlægningerne fandtes slagsten og kværnstensfragmenter, enkelte lerkarskår samt masser af flintafslag. Dette må stamme fra en boplads, der har ligget på stedet før højens opførelse. Der blev imidlertid ikke fundet anlægsspor under højen. Det eneste, der fandtes under højen, var en lille rund/oval sten med to skålfornede fordybninger; stenen havde knusemærker på kanterne. Anlægget kan ses i sammenhæng med den undersøgelse, som museet for få år siden foretog af højen sb. 25 i umiddelbar nærhed af sb. 26. Denne undersøgelse viste også et stenbygget anlæg i en kombination af større og mindre sten. Anlægget er dateret til overgangen SN/æ.br. En hustomt, et muligt dødehus fandtes under denne højtomt

SMS 101A

Poul Mikkelsen

John Simonsen

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Ældre bronzealder

195. Funder Nørhede

13.03.01 Balle

Boplads

Årsag ikke oplyst

Senneolitikum

sb. 130. På en let skrånende, østvendt bakke undersøgtes dele af et bopladsområde med en række mindre bopladsgruber, kogegruber, materialegruber samt en enkelt "rodvæltet". Desuden fandtes et antal stolpehuller, der ikke kunne indpasses i sikre konstruktioner

SIM 15/1985

Christian Fischer

Knud Bjerring Jensen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

196. Eriksborg I

13.03.04 Gødvad

Gruber

Årsag ikke oplyst

Førromersk jernalder

sb. 65. Prøvegravning og partiel udgravning. På et NØ vendt bakkedrag undersøgtes i alt ca. 1.100 m², hvorved der fremkom 30 større og mindre affalds- og materialegruber, heraf flere med et stort keramikmateriale fra førromersk jernalders per. II og III. Undersøgelse i forbindelse med naturgasledningen

SIM 92/85

Christian Fischer

Knud Bjerring Jensen

Grube - Førromersk jernalder

197. Eriksborg II

13.03.04 Gødvad

Gruber/hustomt

Årsag ikke oplyst

Førrom./æ.rom.

sb. 64. Partiel udgravning. Inden for et 20 x 50 m stort areal udgravedes et Ø-V orienteret langhus, samt 20 affaldsgruber med store mængder keramik, jernslagge samt kværn- og knusesten. Af langhuset, der havde været ca. 18 m langt, var kun de tagbærende stolper samt indgangsstolperne bevaret. Hustomten og 18 gruber dateres til ældre romersk jernalder, 2 gruber dateres til førromersk jernalders periode I. I den ene af sidstnævnte gruber fandtes bl.a. dele af 3 gryder med hhv. fire og kun to svaleredeører.

Undersøgelse i forbindelse med naturgasledningen

SIM 28/1985

Christian Fischer

Knud Bjerring Jensen

Grube - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Romersk jernalder

198. Tandskov

13.03.08 Serup

Høj

Årsag ikke oplyst

Ældre bronzealder

Overpløjet høj med velbevaret centralgrav. Graven var anlagt på den oprindelige overflade og bestod af en 2,8 x 1,0 m stor NV-SØ orienteret stenslægning, hvorpå kisten har stået, støttet af sten langs siderne. Graven var fundtom. Højen var omgivet af et kraftigt randstensgærde med en diameter på ca. 12 m. I randstenskæden i højens sydside, fandtes en grav med brændte, rensede knogler, men uden daterende fund. Undersøgelsen, der gennemførtes ved hjælp af amatørarkæologer, var foranlediget af ekspanderende grusgravning

SIM 70/1985

Christian Fischer

Knud Bjerring Jensen

Gravhøj - Ældre bronzealder

199. Gemsevej

13.04.09 Skive

Gravanlæg

Årsag ikke oplyst

Enkeltgravskultur

sb. 98, 115. Forud for byggeri undersøgte resterne af to overpløjede gravhøje. Ved undersøgelsen lykkedes det ikke at påvise spor af de to høje. Søgegrøfter afslørede imidlertid en række fyldskifter på arealet. Således tre ringgrøfter. Den ene ringgrøft havde en centralt placeret grav inden for ringgrøften, hvis diameter var ca. 1,60 m. Der blev ikke gjort fund i graven, hvilket måske skyldes en meget kraftig aludfældning på arealet. De to andre ringgrøfter var uden centrale anlæg. Grøfternes ydre diameter lå på henholdsvis 1,40 og 2,25 m. Disse grøfters funktion er usikker. Endelig påvistes ved undersøgelsen et nord-syd gående vejspor, udateret. Ved en undersøgelse af en overpløjet høj nord for disse anlæg fandtes (i 1983) 2 grave fra enkeltgravskulturen, hvoraf den ene var en velbevaret ringgrøftgrav med en ydre diameter på ca. 2,5 m. I graven fandtes nogle ravperler

SMS 260A

Poul Mikkelsen

John Simonsen

Anløbsplads/handelsplads - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Vej/bro - Udateret

200. Glattrup

13.04.09 Skive

Boplads

Årsag ikke oplyst

MN TRB/SN

Forud for byggeri blev der foretaget undersøgelser forskellige steder på arealet. Der blev undersøgt en række gruber og stolpehuller med et indhold af keramik og flint, der kan dateres til senneolitisk tid. Samme sted på arealet fandtes en lille nærmest rektangulært fyldskifte, der indeholdt et dårligt bevaret kranium, udateret. Desuden fandtes et ovalt fyldskifte, badekarformet, hvori fandtes omridset af et kranium og tandemalje. Det drejer sig utvivlsomt om en grav. Dateringen er usikker. På lavtliggende areal ned mod Limfjorden undersøgtes en række gruber med keramik og flint, der kan dateres til tidlig mellemneolitisk tragtbægerkultur. I gruberne fandtes forkullede hasselnøddeskaller og muslingeskaller (cardium)

SMS 270A

Poul Mikkelsen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

201. Skive Kaserne

13.04.09 Skive

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

MN/TRB

sb. 132. Delvis undersøgelse af kulturlag. Ca. 20 M2 undersøgt. 15 cm tykt kulturlag med et indhold af keramik, flintredskaber (fortrinsvis skiveskrabere) og flintaffald. Under kulturlaget fremkom to gruber og et stolpehul. Den ene grube indeholdt keramik og flint. Desuden fandtes i gruben forkullede skaller af hasselnødder. Kulturlaget blev lokaliseret ved rekognoscering efter delvis muldafrømning forud for nedlægning af naturgasledningen

SMS 335A

Poul Mikkelsen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

Kulturlag - Yngre stenalder

202. Bilstrup

13.04.09 Skive

Boplads/gruber

Årsag ikke oplyst

Y.br./j.

sb. 133. Mindre undersøgelse på stort bopladsområde, 80 m2 undersøgt. Der afdækkedes en række stolpehuller, der ikke synes at indgå i nogen huskonstruktioner. Desuden undersøgtes en del gruber, fortrinsvis kogestensgruber. Der blev gjort meget få fund ved undersøgelsen, og pladsen lader sig ikke datere nærmere end til yngre bronzealder/jernalder. Pladsen blev lokaliseret ved rekognoscering efter delvis muldafrømning forud for nedlæggelse af naturgasledningen

SMS 337A

Poul Mikkelsen

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Grube - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Jernalder

Grube - Jernalder

203. Resenlund

13.04.10 Skive Ls

Grav/depot

Årsag ikke oplyst

MN/TRB/y.br.

sb. 68. I forbindelse med anlægsarbejde fandtes ved et ovalt, langstrakt fyldskifte overdelen af et øskenbæger, et stykke af en manglekantøkse samt en lille oval sten med dobbeltkonisk gennemboring - en kølle?. Fyldskiftet var knap 1 m langt, ca. 30-35 cm dybt, badekarformet, orienteret øst-vest. I vestenden fandtes et treleddet bæger med skulder, høj hals og hank, liggende med bunden opad. Omtrent midt i fyldskiftet fandtes en rørformet ravperle og lidt tandemalje. Fyldskiftet - en grav - dateres til tidlig mellemneolitisk TRB. Søgegrøfter afslørede ikke andre grave, men derimod boplads spor i form af stolpehuller, og gruber, bopladsgruber og kogegruber. Bopladsen dateres til yngre bronzealder. Ved systematisk afsøgning af arealet med en metaldetektor fandtes en knopsegl og et stykke af et sværd af bronze. Disse genstande hører til det store depotfund, der blev gjort på arealet i 1974, Resenlunddepotet

SMS 63A

Poul Mikkelsen

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Grube - Yngre bronzealder

204. Enebo

13.05.13 Vellev

Gruber, slaggegruber

Årsag ikke oplyst

Jernalder

sb. 151. Prøvegravning på jernudvindingsplads med 8 fyldskifter og 4 slaggepletter spredt over et område på ca. 100 x 100 m. Der undersøgtes en fundtom grube (2,5 x 2,2 x 0,8 m) og en del af et større fyldskifte (min. 2,4 x 1,4 x 0,2 m) med ildskørnede sten, jernslagge og jernalderskår. Undersøgelsen var foranlediget af opløjede sten og slagge

KHM 180/85

Fl. W. Larsen

Niels T. Sterum

Grube - Jernalder

Jernudvinding - Jernalder

205. Duelund

13.06.11 Sjørsløv

Boplads?

Årsag ikke oplyst

Udateret

I forbindelse med nedlæggelsen af naturgasledningen undersøgtes et 150 m² stort område. Der blev påtruffet få anlæg og lidt udaterbart keramikmateriale

VSM 433E

Jytte Nielsen

Bebyggelse - Udateret

206. Impgård

13.06.12 Torning

Grave

Årsag ikke oplyst

Udateret

I forbindelse med nedlæggelse af naturgasledningen blev der påtruffet 7 anlæg/grave, som dog ikke indeholdt daterbart materiale. Det kan derfor ikke fastslås, hvad anlæggenes funktion har været

VSM 431E

Jytte Nielsen

Gravplads/grav - Udateret

207. Sdr. Knudstrup

13.06.12 Torning

Boplads

Årsag ikke oplyst

Førromersk jernalder

sb. 195. Efter indberetning fra ejeren blev der foretaget en mindre prøvegravning, hvorved der fandtes en stenrække, en del af et gult lergulv, samt enkelte lerkarskår. Anlægget kan ud fra keramikmaterialet dateres til førromersk jernalder

VSM 332E

Jytte Nielsen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

208. Tangevej

13.07.01 Bjerring

Høj

Årsag ikke oplyst

Yngre bronzealder

sb. 27. I forbindelse med naturgasledningens nedlæggelse ville højen blive berørt. En udgravning afdækkede en stenbrolægning i højens sydside, og der fandtes en bronzealderurne

VSM 442F

Inge Kjær Kristensen

Gravhøj - Yngre bronzealder

209. Bjerrevej

13.07.15 Vindum

Høj

Årsag ikke oplyst

Yngre bronzealder

I forbindelse med nedlæggelse af naturgasledningen udgraver museet en overpløjet gravhøj. Der er foreløbig fremkommet 2 perifere grave, begge stensatte brændtbensgrave, formodentlig yngre bronzealder. Centralgravsanlægget udgraves i 1986

VSM 440E

Inge Kjær Kristensen

Gravhøj - Yngre bronzealder

Gravplads/grav - Yngre bronzealder

210. præstegårdens eng

13.07.17 Øster Velling

Kulturlag/gruber

Årsag ikke oplyst

Ældre romersk jernalder

sb. 37. Prøvegravning med 1 x 8 m søgegrøft, hvori der opnåedes kontakt med 3 større, indtil 0,7 m dybe, gruber med skår, trækul, dyrekogler og træstykker. Gruberne var overlejret af et indtil 0,2 m tykt kulturlag. Undersøgelsen havde baggrund i opløjede sten og skår

KHM 330/84

Fl. W. Larsen

Niels T. Sterum

Grube - Romersk jernalder

Kulturlag - Romersk jernalder

211. Bækkelund

13.08.03 Dollerup

Høj

Årsag ikke oplyst

Udateret

sb. 98. Ved en vejforlægning ville en overpløjet gravhøj blive berørt. En prøvegravning kunne imidlertid ikke lokalisere gravhøjen, som derfor anses for at være totalt sløjftet

VSM 333E

Jytte Nielsen

Gravhøj - Udateret

212. Finderup

13.08.04 Finderup

Høj

Årsag ikke oplyst

ENK

sb. 5. Efter anmeldelse foretog museet en udgravning af højen. Der afdækkedes centralt en forstyrret stenlægning, samt en intakt randstensskæde. I forbindelse med stenlægningen fandtes få lerkarskår, som kan dateres til enkeltgravskultur. Der fremkom ingen gravanlæg

VSM 357E

Jytte Nielsen

Gravhøj - Yngre stenalder

213. Gårdsdal Bæk

13.08.10 Ravnstrup

Affaldsgrube/boplads

Årsag ikke oplyst

Y.br./æ.germ.

sb. 172. På et 15 x 70 m stort areal udgravedes en mindre del af en boplads, hvoraf større dele tidligere er fjernet ved grusgravning. Der blev afdækket vestdelen af et treskibet langhus, to grubehuse og dele af mindst 5 hegn. Et begrænset keramikmateriale, især fra grubehusenes bundlag, daterer bopladsen til ældre germansk jernalder. Endvidere udgravedes en affaldsgrube med megen keramik fra sen yngre bronzealder. Udgravning i forbindelse med nedlæggelsen af naturgasledningen

VSM 392E

Martin Mikkelsen

Grube - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Germansk jernalder

214. Viborg

13.08.15 Viborg

Byudgravninger

Årsag ikke oplyst

Vik/tidl. midd.

Anlægs- og kloakarbejder har givet anledning til afslutning af udgravningen af vik./tidl.midd. bebyggelse ved Sønderød, snit gennem et parti af byens befæstning i Reberbanen, undersøgelse af Gråbrødreklosters nordfløj og dele af en ringmur omkring klostret og udgravning af fundamenterne til et stort middelalderligt stenhus i Nikolajgade, samt af en brønd i Ibsgade

Bebyggelse - Vikingetid

Bebyggelse - Middelalder

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

214a. Viborg Søndersø

13.08.15 Viborg

Huse/brønde/hegn

Årsag ikke oplyst

Vik./tidl.midd.

Ved Viborg Søndersø blev undersøgelserne fra 1984 i bylag fra sen vikingetid og tidlig middelalder fortsat i 1985. Hotelplanerne blev ændret således, at de arkæologisk værdifulde områder forblev uberørte, og at de nye bygninger blev koncentreret omkring det eksisterende motel. I den forbindelse blev der udlagt 6 prøvehuller (N-S), blandt hvilke der kun blev påvist kulturlag af interesse i felt S. I perioden september-december blev der udgravet to store felter U og V, hvor der skulle opføres nybygninger. Med undtagelse af felt S lå alle årets udgravninger inden for et område, som var blevet oversvømmet, da vandstanden i søen omkring 1300 blev hævet med ca. 2 m. Oversvømmelsen havde betydet, at en meget stor del af de tykke kulturlag var skyllet bort. I stedet var der aflejret et 30-40 cm tykt lag udvasket sand - søbunden, hvorover der så var 2 m moderne fyld, som stammer fra de sidste hundrede års opfyldninger af søen. Felt U var tilsyneladende uden spor efter bygninger. Til gengæld var der tydelige rester efter hegn og de nederste dele af to brønde. I felt V var der bevarede rester af et par huse med fletværksvægge. Stedet havde tydeligvis været fugtigt og blødt, da man inddrog det som byggegrund. Som byggemodning var der derfor først udlagt nogle måtter udført som vidjeflettede hegn, hvorover der var bredt et lag sandblandet muld. Fugtigheden havde nok været et vedvarende problem, for ved en ombygning af et af husene havde man gravet en firkant af rå træstammer ned og fyldt denne ramme ud med sand for at få en fast byggegrund. På grund af oversvømmelsen var konstruktionerne ikke helt så velbevarede, som vi har set ved de tidligere undersøgelser i 1981 og 1984. Til gengæld var der på grund af udgravningernes store omfang lejlighed til at gøre en utrolig mængde genstandsfund, som nu er under konservering og bearbejdning, og som vil give en masse informationer om dagligdagens liv i Viborg på overgangen mellem vikingetid og middelalder

VSM 51E

Hans Krongaard Kristensen

Bebyggelse - Vikingetid

Bebyggelse - Middelalder

Kulturlag - Nyere tid

215. Reberbanen

13.08.15 Viborg

Bybefæstning

Årsag ikke oplyst

Tidlig middelalder

Tre snit langs Reberbanens østside gennemskar en voldgrav. Der blev ingen daterende fund gjort, men skriftlige kilder sandsynliggør, at det drejer sig om den grav, Svend Grathe omgav byen med i 1181. Undersøgelsens anledning var nybyggeri på "Rutana-grunden" = hjørnegrunden Ll. Sct. Hansgade/Reberbanen

VSM 140E

Jesper Hjerminde

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

216. Gråbrødrekloster

13.08.15 Viborg

Klosteranlæg

Årsag ikke oplyst

Middelalder

sb. 222. Murrester fra den kun delvis bevarede nordfløj samt fra dennes forgænger blev afdækket i en kloakgrøft i forbindelse med fornyelse af ledningen

VSM 418E

Mogens Vedsø

Kloster - Middelalder

217. Østre Skole

13.08.15 Viborg

Klosteranlæg/stenhus

Årsag ikke oplyst

Middelalder

sb. 230. Rester af ringmuren omkring Gråbrødrekloster samt, sammenbygget med dennes yderside, et 6 x 7 m stort stenhus blev afdækket i forbindelse med omlægning af en kloakledning

VSM 421E

Mogens Vedsø

Bebyggelse - Middelalder

Kloster - Middelalder

218. Sct. Nicolajgade

13.08.15 Viborg

Stenhus

Årsag ikke oplyst

Middelalder

sb. 237. Fundamenterne til et 191/2 x 61/2 m stort stenhus. fremgravet i forbindelse med byggeomdning. Huset, der tilsyneladende har manglet såvel skillerum som fast gulvbeklædning, har sandsynligvis været en lade- eller magasinbygning, måske tilhørende Johanitterklostret eller en anden af områdets institutioner

VSM 410E

Mogens Vedsø

Bebyggelse - Middelalder

219. Ibsgade

13.08.15 Viborg

Brønd

Årsag ikke oplyst

Nyere tid

En kassebrønd med lodrette hjørnestolper - tilkastet ca. 1600 - er undersøgt i forbindelse med byggearbejder

VSM 453E

Mogens Vedsø

Bebyggelse - Nyere tid

220. Viborg

13.08.15 Viborg

Kirke/gravsten

Årsag ikke oplyst

Nyere tid

I forbindelse med ombygning af orgelpulpitur blev der fremdraget en gravsten fra o. 1680 over tre døtre af Erik Nielsøn og Anne Christensdatter. Stenen, der var mærket af brand, lå i et gulv af munkesten og små brosten ca. 35 cm under det nuværende

NM II 803/85

Morten Aamann Sørensen

Gravplads/grav - Nyere tid

Kirke/Kirkegård - Nyere tid

221. Lynderupgård

13.09.07 Lynderup

Stenhus/borganlæg

Årsag ikke oplyst

Midd./nyere tid

Der blev påvist rester af 2 kældre, dels fra den første middelalderlige gård, der tilhørte Viborgbispens, dels fra den følgende, der blev bygget af Kristoffer Rosenkrants i 1544. Undersøgelserne er foretaget i forbindelse med restaureringen af de nuværende bygninger

VSM 2E

Jesper Hjermind

Bebyggelse - Middelalder

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

222. Ejstrup

13.09.11 Skals

Boplads

Årsag ikke oplyst

Ældre jernalder

sb. 78. I forbindelse med nedlæggelsen af naturgasledningen blev der afdækket og udgravet 2.500 m². Der fandtes dele af 6 hustomter, med lergulve, ornamenterede ildsteder og nedgravede staldender. Mellem husene frilagdes brolægninger, og overalt fandtes meget keramikmateriale, samt kværn- og knusesten. Desuden registreredes et anlæg, som muligvis skal ses i forbindelse med keramikfremstilling. Grundet anlægsarbejdets bredde og retning udgravedes ingen hele huse, men enten øst- eller vestenden af husene, som alle var treskibede langhuse, enten med vægggrøft eller stenstøttede vægforløb. Ud fra keramikmaterialet dateres pladsen til ældre jernalder. I bopladsområdets yderkant fandtes enkelte yngre bronzealdergruber

VSM 195E

Jytte Nielsen

Grube - Bronzealder

Bebyggelse - Ældre jernalder

223. Ejstrup bro

13.09.11 Skals

Boplads

Årsag ikke oplyst

Ertebølle

Ved Ejstrup har museet i 1984 og 1985 foretaget mindre prøvegravninger på en holm i Skals ådalen, hvorved der registreredes en boplads fra Ertebøllekultur. Bopladsen omfatter et 10-40 cm tykt trækulsholdigt sandlag, der kunne følges over et ca. 20 x 40 m stort område, og som indeholder flinteredskaber, flintaffald, lerkarskår, østers- og muslingeskaller, samt enkelte dyreknogler. Støre dele af bopladsen var ødelagt af moderne grøfter

VSM 370E

Ole Lass Jensen

Bebyggelse - Ældre stenalder

224. Ndr. Skringstrupvej

13.09.11 Skals

Lerkargrave

Årsag ikke oplyst

Ældre romersk jernalder

sb. 89. Udgravning af 3 lerkargrave, beliggende i en N-S orienteret række, og med en indbyrdes afstand på ca. 4 m. Grav I var rektangulær, 1,7 x 1,9 m i ydre mål, mens kisten max. kan have 1,05 x 1,45 m, orienteret Ø-V. I graven fandtes 3 lerkar, rester af en bennål, en ravperle og en del af en jernkniv. Grav II var ligeledes rektangulær, ydre mål 1,6 x 2,2 m, kisten max. 1,65 x 1,05 m, orienteret Ø-V. I graven fandtes 4 lerkar samt en 12,5 cm lang stoppenål af jern og en lille krum kniv med rester af et træskaft. Grav III var næsten helt bortpløjet, her fandtes kun resterne af 2 lerkar. Gravene er placeret ca. 300 m syd for en jævnaldrende boplads. Udgravning i forbindelse med nedlæggelse af naturgasledningen

VSM 400E

Martin Mikkelsen

Gravplads/grav - Romersk jernalder

225. Skinderup

13.09.13 Ulbjerg

Gruber/langhus

Årsag ikke oplyst

ENK/y.br.

sb. 172. I forbindelse med nedlæggelse af naturgasledningen blev der udgravet et 20 x 6 m stort yngre bronzealderhus, med indgang i begge langsider. Huset var anlagt over en del ældre gruber, som var Op til 2,0 m i diameter og 1,3 m dybe. I disse fandtes lidt enkeltgravskeramik, 2 intakte kværnsten, samt en slibesten, Gruberne er muligvis vandopsamlingshuller

VSM 401E

Jytte Nielsen

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Bebyggelse - Bronzealder

226. Skindersbro

13.09.16 Vester Tostrup

Bro

Årsag ikke oplyst

Vik./nyere tid

sb. 117. Ved naturgassens passage af Simested Å ved Skindersbro blev der oprevet og fremskovlet adskillige tilhuggede egepæle på et par meters længde. Ti stod ca. 30 m øst for det nuværende åløb; de var i hovedsagen kanthuggede og stod tilnærmelsesvis i rækker. De er dateret til 15-1600-tallet. Ca. 10 m øst for disse blev der bjerget elleve, hvoraf kun ca. halvdelen er set in situ; de fleste af disse var blot tilspidsede. Tre stammer fra 990-erne eller år 1000, én fra slutningen af 1000-tallet og én fra 1100-tallet. Åbenbart hører pælene til 2 eller 3 broer med reparationer. Der blev desuden iagttaget sten fra et vadested ret dybt under den yngste bro

VSM 415E

Mogens Vedsø

Vej/bro - Vikingetid

Vej/bro - Middelalder

Vej/bro - Nyere tid

227. Østerbølle

13.09.17 Øster Bølle

Høj

Årsag ikke oplyst

Udateret

I forbindelse med læplantning undersøgte en højrest, men der registreredes intet af betydning

VSM 423E

Anette Willemoes

Gravhøj - Udateret

228. Vesterrisvej

13.09.17 Øster Bølle

Bopladsgrube

Årsag ikke oplyst

Ældre jernalder

I forbindelse med læplantning blev der trukket en 2 x 300 m lang grøft i et i øvrigt gravfyldt område. Der registreredes en grube med keramik fra ældre jernalder

VSM 425E

Anette Willemoes

Bebyggelse - Ældre jernalder

Grube - Ældre jernalder

229. Kjøelvejen

13.12.02 Hornbæk

Gravplads

Årsag ikke oplyst

Vikingetid

sb. 16. Afsluttet undersøgelse, fortsat fra 1984. I alt afdækkedes ca. 15.000 m², hvorved fremkom 107 jordfæstegrave og 5 brandgrave. Bemærkelsesværdig er en ny type jordfæstegrav, omgivet af en huslignende konstruktion med 2 stolper ved hver langside og 1 stolpe ved hver kortside. En foreløbig vurdering af genstandsmaterialet synes at vise, at gravpladsen har været i brug fra ca. 800 til ca. 1000. Årsag til undersøgelsen var anlæg af kommunale boldbaner; til afrunding af gravpladsen bekostede RAS en supplerende fladeafdækning af 750 m²

KHM 332/82

Niels T. Sterum

Gravplads/grav - Vikingetid

230. Hornbæk skole

13.12.02 Hornbæk

Boplads/gruber

Årsag ikke oplyst

Br.- eller j.

sb. 15. Undersøgelse af bopladslokalitet i forbindelse med anlæg af sportshal. Der fremkom 5 udaterbare gruber

KHM 311/84

Niels T. Sterum

Bebyggelse - Bronzealder

Bebyggelse - Jernalder

Grube - Udateret

231. Nørbæk

13.12.05 Nørbæk

Kogestensgrube

Årsag ikke oplyst

Udateret

sb. 22. Prøvegravning i forbindelse med naturgasledning på udateret bopladslokalitet. Der fremkom en udateret kogestensgrube

KHM 331/84

Niels T. Sterum

Grube - Udateret

232. Nørbæk

13.12.05 Nørbæk

Kogestensgruber

Årsag ikke oplyst

Udateret

sb. 24. Prøvegravning i forbindelse med naturgasledning på udateret bopladslokalitet. Der fremkom to udaterede kogestensgruber

KHM 334/84

Niels T. Sterum

Grube - Udateret

233. Foulum

13.12.08 Tjele

Boplads

Årsag ikke oplyst

Jernalder

Fladeafdækning i forbindelse med anlæggelse af vej i SØ-NV retning, vest for udgravning VSM 408E. Ca. 1.000 m² blev afdækket over en strækning på 130 m, og der blev undersøgt dele af 17 anlæg (langhuse og hegn). Ingen hele anlæg afdækkedes, og de fundne potteskår kan ikke dateres nærmere inden for jernalderen dog hører anlæggene utvivlsomt sammen med boplads VSM 408E

VSM 409E

Anette Willemoes

Bebyggelse - Jernalder

234. Foulum

13.12.08 Tjele

Boplads

Årsag ikke oplyst

Ældre germansk jernalder

Genoptagelse af undersøgelse fra 1980 af jernalderboplads strækkende sig fra yngre romersk jernalder til yngre germansk jernalder. I alt blev der afdækket ca. 3.000 m², og inden for dette område fandtes 9 langhuse og 7 hegn. Der blev gjort meget få fund, dog fandtes et næsten helt lerkar med plastisk ornamentik tilhørende 5.-6. årh. Udgravningen foretoges i forbindelse med et større anlægsarbejde og genoptages i 1986

VSM 408E

Anette Willemoes

Bebyggelse - Germansk jernalder

235. Vejrumbro

13.12.10 Vejrum

Høj

Årsag ikke oplyst

Udateret

sb. 34. I forbindelse med anlægsarbejde udgravedes en overpløjet gravhøj. Der konstateredes svage spor efter højfyld, men ellers intet

VSM 390E

Anette Willemoes

Gravhøj - Udateret

236. Fuglsøgård

13.12.13 Ørum

Boplads

Årsag ikke oplyst

Udateret

sb. 79. I forbindelse med nedlæggelse af naturgasledning registreredes i ledningsnittets profil et par fyldskifter. Ved en senere prøvegravning blev der dog ikke påtruffet yderligere anlæg eller genstande

VSM 395E

Jytte Nielsen

Bebyggelse - Udateret

237. Bjerregrav St.

13.12.14 Øster Bjerregrav

Langhøj/dysse/boplads/gravplads

Årsag ikke oplyst

TRB/førrom./æ.rom.

sb. 100. Afsluttet undersøgelse af neolitisk langhøj, fortsat fra 1983-84. På bopladsrester fra TN C- ikke megalitisk var først anlagt en C-formet grøft, 4,10 x 3,40 m i flademål, med stenpakninger og stolpehuller. Herfra udgik et grøftsystem, 13-14 m i diameter, bestående af ti radiære og 3 á 4 cirkulære grøfter med stenskoede stolpegruber og spor efter pælerækker. På den C-formede grøft er dernæst rejst et rektangulært dyssekammer, hvoraf 2 bæresten var bevaret. I kammeret fandtes 3 ravperler. En rundhøj, diameter mindst 11 -12 m har dækket grøftsystemet. Alle disse anlæg er dateret til TN C-meg. Efter bopladsaktivitet i MN Ia er dernæst vest for rundhøjen rejst endnu et stenkammer på en U-formet stenfyldt fundamentgrøft. Den flisebelagte gravbund var delvis bevaret; her fandtes 8 ravperler. Endelig var begge kamre omgivet af en rektangulær randstenskæde, 20 x 7 m stor og Ø-V orienteret. Randstenskæden påvistes i form af 3 væltede megalitter og 18 standspor, deraf 9 stenskoede, inden for hvilke der fandtes rester af højfyld. Disse anlæg er dateret til MN Ia. Tilsyneladende samtidig med anlæggene fra MN Ia er der øst for det ældste grøftsystem og i sammenhæng hermed anlagt et meget uregelmæssigt grøftsystem med stolpegruber og pælespor, dækkende et areal på ca. 10 x 10 m. Umiddelbart nord for og grænsende op til højen lå bopladsrester (stolpehuller, gruber og grøfter) fra førromersk jernalder periode I. På og ved højen fandtes endvidere 4 jordfæstegrave fra ældre romersk jernalder samt i udateret brandgrav

KHM 221/82

Ole A. Schmidt

Niels T. Sterum

Gravhøj - Yngre stenalder

Megalitanlæg - Yngre stenalder

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

Gravplads/grav - Romersk jernalder

Gravplads/grav - Udateret

Randers Amt

238. Gjerrild Klint

14.01.06 Gjerrild

Jættestue

Årsag ikke oplyst

TRB

sb. 4. I november afdækkedes en stærkt nedpløjet jættestuetomt. Der sås et ca. 5 x 3 m stort, næsten totalt forstyrret Ø-V orienteret kammer med spredte stykker brændt flint og en væltet kammersten. Enkelte stenspor efter fodkranssten iagttoges mod NØ, og mod S fandtes en stenpakning, som synes at dække over det endnu ikke udgravede offerlag. Ca. 1/2 kg skår af dette er optaget. Undersøgelsen forventes fortsat i 1986

DJM 1995

Esben Kannegaard

Megalitanlæg - Yngre stenalder

239. Lille Benzon

14.01.06 Gjerrild

Urnebrandgruber

Årsag ikke oplyst

Ældre romersk jernalder

sb. 69. En landmand fra Norddjursland afleverede i 1984 dele af en urne og 7 bikar, fundet i en opløjet urnebrandgrube NV for Gjerrild Sø. Efter fornyet henvendelse fra landmanden undersøgte museet i april 1985 yderligere en urnebrandgrube på den samme lokalitet. Overdelen af urne samt bund af dækfad var bortpløjet. I og omkring urnen fandtes brændtbensrester, dele af 6 lerkar samt en hel hankekop. Gravpladsen ligger i NØ-lige udkant af et område med en omfattende bosættelse fra ældre jernalder med bl.a. stenlagt vejanlæg (DJM 2022)

DJM 1996

Niels Axel Boas

Gravplads/grav - Romersk jernalder

240. Lille Benzon

14.01.06 Gjerrild

Stenlagt vej

Årsag ikke oplyst

Ældre romersk jernalder

sb. 74. På et vesthæld ned mod Vandkæret undersøgtes et ca. 6 m langt og 2,5 m bredt parti af et Ø-V orienteret stensat vejanlæg med let forhøjet sidekant. Stenspor viste vejens fortsatte forløb mod vest. En ca. 4 m lang stenrække stødte vinkelret ind på vejen fra S. I vejbelægningen fandtes 3 løbere og 3 liggere til skubbekværne, foruden knuse- og glittesten. I og omkring vejanlægget fandtes godt 20 kg skår. udgravningen omfattede i alt 33 m². Stenlægningen fremkom ved vanderosion

DJM 2022

Pauline Asingh

Vej/brø - Romersk jernalder

241. Korup

14.10.07 Koed

Høj/brandgrav/ardspor

Årsag ikke oplyst

Br./y.br.

sb. 99. Udgravning af overpløjet gravhøj med to fodkranse henholdsvis 15 m og 21 m i diameter, en totalt forstyrret central brandgrav med spredte brændtbensrester og et fragment af en tagformet kling fra en lille bronzekniv. Spredte skår af formodede urner fra yngre bronzealder i højens østside. Undersøgelsen skyldtes opløjning af fodkranssten samt lodsejerens ønske om - af hensyn til den fortsatte dyrkning - at få de tilbageværende fodkranssten fjernet. Under højen sås ardspar

DJM 2045

Esben Kannegaard

Gravplads/grav - Yngre bronzealder

Gravhøj - Bronzealder

Ager/mark - Oldtid

242. Birkelund

14.01.07 Glesborg

Boplads/grave

Årsag ikke oplyst

Ertb/TRB/y.br./førrom.

I forbindelse med udgravning af tre brandpletter fra yngre bronzealder(?), rekonstrueredes og indmålt 4 forskellige skaldyngerester (Ertebøllekultur), 1 TRB-boplads med skallag, 1 TRB-boplads, 1 yngre bronzealder-boplads med kogstensansamlinger og 1 førromersk boplads fra førromersk jernalder. Brandpletterne ligger centralt i det ca. 400 x 200 m store areal, hvorpå bopladserne er registreret

DJM 2020

Niels Axel Boas

Skaldyng - Ældre stenalder

Bebyggelse - Yngre stenalder

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Gravplads/grav - Yngre bronzealder

Grube - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Førromersk jernalder

243. Hammelev

14.01.09 Hammelev

Kælder/langhus

Årsag ikke oplyst

Ældre romersk jernalder

sb. 12. I 1982 udgravedes et kridtstensbygget kælderanlæg, der var nedgravet gennem et kridtstensbygget vejforløb. Begge anlæg er dækket af et 1/2 m tykt kulturlag og kan dateres til begyndelsen af ældre romersk jernalder. Kælderbygningen er T-formet og består af et Ø-V orienteret ca. 3 x 1 m stort hovedrum, der mod vest har været forsynet med et formodentligt træbygget indgangsparti. Omtrent midt på hovedrummet udgår imod syd en ganske smal og ca. 3 m lang sidegang. Både hovedrum og sidegang er dækket af op til meterstore tilhuggede kridtheller, og hvor disse ikke slutter helt tæt sammen, er mellemrummene omhyggeligt tætnet med små kridtfliser. I 1985 blev der undersøgt et mindre areal omkring kælderens, og der blev her konstateret en hustomt med to rækker tagbærende stolper umiddelbart syd for kælderbygningen. Kælderbygningens sydgående sidegang udmunder ved langhusets nordlige tagbærende stolperække, og da der er konstateret mindst 3 byggefaser i de tagbærende stolper, er det rimeligt at antage en sammenhæng mellem hustomt og kælderanlæg. Hustomten som har bevaret dele af et kridtbelagt gulv, forventes færdigundersøgt i efteråret 1986

DJM 1972

Esben Kannegaard

Bebyggelse - Romersk jernalder

Vej/bro - Oldtid

244. Klitgaarden

14.01.10 Hemmed

Boplads

Årsag ikke oplyst

TRB

sb. 177. Ved udgravning af sommerhusgrund undersøgtes i alt 121 m². I et tyndt, partielt bevaret og stærkt udvasket kulturlag fandtes en del flintredskaber (55 stk.), affald (ca. 400 stk.) og keramik (69 stk.) fra TNC. Undersøgelsen gennemførtes pga. anlæg af sommerhus med septiktank nær et areal, hvorpå Kulturhistorisk Museum i Randers i 1974 undersøgte et bopladslag og en langdysse (KHM , 52/73 og 92/73). Det samlede bopladsområde udgør et areal på ca. 200 x 100 M. Pladsen ligger på gammel littorinastrandbred ved Djurslands nordkyst

DJM 2018

Niels Axel Boas

Bebyggelse - Yngre stenalder

Kulturlag - Yngre stenalder

245. Selkær

14.01.12 Kastbjerg

Stenlægning

Årsag ikke oplyst

Nyere tid

sb. 51. Under nedgravning af kloakledning i Selkær by gennemgravedes en brolægning, der var dækket af et ca. 1/2 m tykt affaldslag. På brolægningen fandtes et ca. 0,2 m tykt lag af lertøj med stjertpotter, fade og sortpotter fra begyndelsen af 1700-tallet. Fundmateriale fra et ca. 2 m² stort område hjembragtes til museet

DJM 1993

Niels Axel Boas

Vej/bro - Nyere tid

246. Albøge

14.02.01 Albøge

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

Y. st./j./vik./midd./nyere tid

sb. 85. Som et led i Århus Amtsmuseumsråds landsbyundersøgelser gravedes i maj-juni ni prøvefelter på 1,25 x 3 m i Albøge. Kulturlagstykkelsen svingede fra 0,6-2,2 m. Der registreredes 5 stolpehuller, 3 gruber, jernalder i 7 felter, vikingetid i 2, tidlig middelalder i 5, høj/senmiddelalder i 6 og renæssance i 5 felter. Fundene består af keramik, lerklining, tegl, glas, glasperle, knogler, flintafslag, flintøkse, granatglimmer, skiffer, bidselbeslag af jern og div. jerngenstande

DJM 2028

Lis Helles Olesen

Kulturlag - Yngre stenalder

Bebyggelse - Jernalder

Kulturlag - Jernalder

Bebyggelse - Vikingetid

Kulturlag - Vikingetid

Bebyggelse - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

247. Diverhøj

14.02.06 Homå

Høj/røse/boplads

Årsag ikke oplyst

SN/æ.br.

sb. 18. Efter ønske fra en landmand ved Trustrup på Djursland fjernede museet en C-fredet gravhøj. Godt halvdelen af højen var bortgravet i forrige århundrede. Under højen fandtes tre Ø-V orienterede sulehustomter på ca. 18 x 6 m. Der sås en lav forsækning i tomternes østlige del samt fire svære tagbærende stolper på række midt gennem tomterne. Væggene dannedes af lige rækker af vægstolper i 1-2 m indbyrdes afstand. Ardpløjning kunne iagttages hen over og i hustomternes fundrige kulturlag. Mængder af flintaffald og -redskaber samt keramik (bl.a. klokkebægre) daterer husene til SN. Over midten af det sydlige hus sås plankespor efter en træstruktur med forkullede træplanker fra en ca. 5 x 5,5 m stor bygning over en SNA-grav med lancetdolk og ravperlefragmenter. Over denne bygning/grav var anlagt en cirkulær jordfri røse ca. 15 m i diameter og 0,8 m høj. Røsen var i ældre bronzealder gjort til centrum for en fladhøj, ca. 20 m i diameter og ca. 1 m høj. Fladhøjens centralgrav bestod af et 3,4 x 1,5 m stort stenpakket gravleje, nedgravet gennem røsen. Den bestod af de formuldede spor efter egekiste indeholdende en ornamenteret randlisteøkse med grebknop i skaftenden, 2 rundhovedede nåle med spidsovale punktornamenterede bøjler, ildflække og svovlkisklump. I pakning ved graven fandtes en sten med et skåltegn og i røsens overflade en stor sten med 12 skåltegn. Genstandene daterer fladhøjens grav til per. IIa. Omkring røsen sås tætte ardspor. Et fragment af en bredhovedet bøjlenål kan stamme fra en ødelagt grav tilhørende højens yngste fase, dvs. den smukt græstørvbyggede og hvælvede top, der endnu stod i en højde af ca. 3,5 m med en diameter på godt 15 m

DJM 2025

Pauline Asingh

Bebyggelse - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Ældre bronzealder

Gravhøj - Bronzealder

Ager/mark - Oldtid

248. Kikhøj

14.03.12 Ødum

Gravhøj

Årsag ikke oplyst

Neolitikum

sb. 23. Påbegyndt udgravning af overpløjet gravhøj har vist, at højen indeholder en velbevaret primærhøj, diameter ca. 7 m, med mindst 0,6 m højfyld og med intakt stenpakning ved højfoden. Enkelte skår synes at datere primærhøjen til senneolitisk tid. Undersøgelsen, der iværksattes pga. oppløjede neolitiske skår, forventes fortsat 1986

KHM 203/85

Niels T. Sterum

Gravhøj - Yngre stenalder

249. Dejrhøj

14.03.12 Ødum

Grav med ringgrøft/boplads

Årsag ikke oplyst

Neolitikum

sb. 21. Påbegyndt undersøgelse af overpløjet gravhøj med fundtom rammegrav omgivet af ringgrøft, diameter ca. 5 m, med spor efter tætstillede lodrette planker, som støttes af stenpakninger. Sparsomme fund af lerkarskår tyder på datering til ENK-SN. Under højen findes ardspor samt et antal gruber og stolpehuller. Undersøgelsen, der var foranlediget af opløjede sten, forventes afsluttet 1986

KHM 179/85

Niels T. Sterum

Bebyggelse - Yngre stenalder

Gravhøj - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Ager/mark - Oldtid

250. Holmbakke II

14.04.03 Enslev

Grav

Årsag ikke oplyst

Romersk jernalder

sb. 16. Undersøgelse af stensat jordfæstegrav med ramme af 11 store sten, indvendig mål i,6x 1,1 x 0,5 m. I gravfylden fandtes en hvæssesten, og på gravbunden fandtes (kun) 2 lerkar: en skål og en øse. Der påvistes ikke skelet- eller kistespor. Det var forventet, at lokaliteten indeholdt flere grave, men ved en fladeafdækning på ca. 400 m² fremkom ingen anlæg. Udgravningen var forårsaget af sten påtruffet ved pløjning

KHM 379/84

Niels T. Sterum

Gravplads/grav - Romersk jernalder

251. Bjerger

14.04.09 Udbyneder

Fårefolde(?)

Årsag ikke oplyst

Nyere tid(?)

sb. 60. Prøvegravning i 1 af 7 ringvoldanlæg. I et 20 m langt snit påvistes den tørveopbyggede vold med 5 m bredde og 0,7 m højde. I øvrigt forekom der ikke anlægsspor hverken uden for eller inden for volden. Der fremkom intet til belysning af anlæggets datering eller funktion. Undersøgelsen gennemførtes med henblik på fredning

KHM 106/77

Niels T. Sterum

Andre anlæg/diverse - Nyere tid

252. Skrødstrup

14.07.02 Hem

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

J./midd./nyere tid

sb. 116. Som led i Århus Amtsmuseumsråds landsbyundersøgelser gravedes i maj seks felter på 1,25 m x 3 m i Skrødstrup. Formålet med undersøgelsen var at nå frem til en datering af den nuværende landsbys anlæggelsestidspunkt. Kulturlagstykkelsen svingede mellem 0,6 m og 1,1 m. Der registreredes jernalder i ét felt, høj/senmidd. muligvis i seks, og renæssance i to felter. Fundene består af keramik, tegl, glas, knogler og diverse jerngenstande. På grundlag af fundene kan man ikke tale om kontinuitet længere tilbage end høj/senmidd

KHM 168/85

Lis Helles Olesen

Bebyggelse - Jernalder

Kulturlag - Jernalder

Bebyggelse - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

253. Brygger Schwensens plantage

14.07.06 Mariager Ls

Bopladsgrube

Årsag ikke oplyst

Førromersk jernalder

sb. 216. Udgravning af bopladsgrube, 2 x 1,5x 1,1 m, med rigelig mængde af muslingeskaller og dyreknogler samt moderat mængde af lerkarskår, som daterer gruben til førromersk jernalder, per. I. Gruben blev fundet ved vejanlæg

KHM 74/85

Niels T. Sterum

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

254. Kongenshøjvej

14.07.06 Mariager Ls

Dysse

Årsag ikke oplyst

TRB - MN Ia

sb. 219. Undersøgelse af runddysse med spor efter 12 bæresten, som dannede et pæreformet kammer med indvendige mål 3 x 1,3 m. En kompakt bræmme af paksten omgav kammeret. Der fandtes rester af en lav cirkulær høj, diameter ca. 8 m, med tæppe af større marksten. Dyssen har ikke haft randsten. Der fandtes skeletdele af 9 mennesker; af gravgods var efterladt 7 ravperler og et spiralformet kobberør. I det sydøst vendte indgangsparti til kammeret fandtes under et tyndt skallag skår af flere lerkar, som daterer anlægget til MN Ia. I senneolitisk tid/ældre bronzealder har lokaliteten være benyttet som flintbearbejdningsplads

KHM 182/84

Niels T. Sterum

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Megalitanlæg - Yngre stenalder

255. Lindegårdens Mark

14.07.08 Sem

Hustomt

Årsag ikke oplyst

SN

Afsluttet undersøgelse, fortsat fra 1984. Under en overpløjet høj fandtes 2 sæt ardspej, hvorunder forekom bopladsrester i form af 27 stolpehuller, 1 ildsted og 2 gruber, som tilsammen dannede en ca. 17,5 x 5,5 m stor hustomt, orienteret NV-SØ. Trods uklarheder i omrids og konstruktion synes der at være tale om en midtsulekonstruktion. Hustomten dateres af senneolitisk keramik med indslag af klokkebægerkeramik. Undersøgelsen foranlediges af højens randsten ramt ved pløjning

KHM 324/84

Niels T. Sterum

Bebyggelse - Yngre stenalder

256. Bjergby

14.09.02 Borup

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

J./midd./Nyere tid

sb. 43. Som led i Århus Amtsmuseumsråds landsbyundersøgelser gravedes i maj otte felter på 1,25 x 3 m i Bjergby. Formålet med undersøgelsen var at nå frem til en datering af den nuværende landsbys anlæggelsestidspunkt. Kulturlagstykkelsen svingede mellem 0,45 m og 1,05 m. Der registreredes jernalder i fire felter (to af disse æ.rom.), midd. i to og renæssance i to felter. Fundene består af keramik, tegl, glas, knogler og diverse jerngenstande. Landsbyen kan ud fra de gjorte fund ikke føres længere tilbage i tid end høj/senmidd

KHM 167/85

Lis Helles Olesen

Kulturlag - Jernalder

Kulturlag - Middelalder

Kulturlag - Nyere tid

257. Skøts grund

14.09.08 Randers

Kulturlag/stenhuse/kloster

Årsag ikke oplyst

Middelalder

sb. 54. Undersøgelse af ca. 150 m² nær Gråbrødreklostrets sydvesthjørne godtgør, at området har henligget som en ubebygget brednær zone ved kanten af en afgrening fra Gudenåen indtil 1200-tallets anden halvdel, hvor der sker en opfyldning/planering/pilotering. Tilsyneladende samtidig hermed anlægges dels en fritliggende stenfunderet bygning, hvoraf det nordøstre hjørne med indre stenbrolægning fremkom, dels kampestensfundamenter for sydgavlen i klostrets vestfløj. I 1300-tallets første halvdel anlægges kampestensfundamenter for sydmuren i klostrets østfløj. Omkring 1700 nedbrydes bygningerne i området. Undersøgelsen var foranlediget af byggeri

KHM 2/84

Niels T. Sterum

Bebyggelse - Middelalder

Kloster - Middelalder

Kulturlag - Middelalder

258. Rosengade 1

14.09.08 Randers

Grav (j)

Årsag ikke oplyst

Middelalder

sb. 43. Undersøgelse af grav, tilhørende vor Frue Klosters kirkegård, fremkommet ved kloakering

KHM 124/85

Niels T. Sterum

Gravplads/grav - Middelalder

Kloster - Middelalder

259. Mejerigrunden

14.09.08 Randers

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

Nyere tid

Undersøgelse forud for byggeri. Ved prøvegravning konstateredes, at der i nyere tid var udskiftet fyld ned til en dybde af 3,5 m under terræn. Det underliggende kulturlag ville ikke blive berørt af byggeriet, hvorfor undersøgelsen blev indstillet

KHM 198/85

Niels T. Sterum

Kulturlag - Nyere tid

260. Agerskellet

14.09.08 Randers

Boplads/gruber

Årsag ikke oplyst

Førromersk jernalder

sb. 46. Partiel undersøgelse på bopladsområde. Inden for et område på 27 x 20 m fremkom 13 bopladsgruber, varierende i størrelse fra 0,5 x 0,5 til 3 x 1,5 m. Enkelte undersøgtes nærmere med fund af skårmateriale fra førromersk jernalder. Gruberne fremkom ved byggeri

KHM 33/85

Niels T. Sterum

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

261. St. Brokhøj

14.10.20 Vivild

Sarupanlæg

Årsag ikke oplyst

TRB-MN Ia

sb. 27. Prøvegravning på lokalitet med Saruplignende anlæg. Der er i søgegrøfter påvist partier af en 1,0-1,5 m dyb dobbelt "voldgrav" med en mellemliggende grøft med stolpespor og stenpakninger. Ved en fladeafdækning er undersøgt et 10 m langt afsnit af en indtil 0,5 m dyb og 2-4 m brede "voldgrav", hvori forekom en koncentration med 0,7 M3 lerkarskår og brændt lerklining; mindst 62 lerkar er repræsenteret, deraf mange med store fragmenter. Endvidere er der på to andre punkter kontakt med lignende anlæg. Lokalitetens udstrækning er endnu ikke klarlagt. Undersøgelsen var foranlediget af opløjede skår

KHM 73/85

Niels T. Sterum

Sarupanlæg - Yngre stenalder

262. Brokhøjmark

14.10.20 Vivild

Gravplads

Årsag ikke oplyst

Ældre romersk jernalder

sb. 30. Undersøgelse af 8 brandgrave, deraf 1 brandplet, 2 urnegrave og 5 urnebrandgruber. I gravene indgår i alt 44 lerkar, 10 jernknive, 3 jernnåle, 3-4 bennåle, 1 bronzefibula og i jernfibula. To grave indeholdt våben (skjoldbule og lansespids, henh. enægget sværd). Baggrunden for udgravningen var opløjede gravrester

KHM 72/85

Niels T. Sterum

Gravplads/grav - Romersk jernalder

263. Nielstrup Hedegaard

14.10.20 Vivild

Boplads/langhuse/kulturlag

Årsag ikke oplyst

Rom./æ.germ.

sb. 30. Undersøgelse fortsat fra 1984. Af nye fund fra kulturlaget, der er aflejret i en fugtig lavning, kan nævnes en lille sølvfibula, fragment af sølvbelagt bronze, en sølvhægte, en bronzemalle, et større antal vævevægte, jernslagge samt skår fra mindst 20 forskellige bægertyper. På fast land er fremkommet endnu en tomt af et langhus. I alt er ca. 1.000 m² færdigudgravet. I et påbegyndt felt på ca. 1.700 m² findes gruber, stolpehuller, rester af hegn og kulturlag. Undersøgelsen, der er foranlediget af forestående grubning, påregnes videreført i 1986

KHM 41/82

Niels T. Sterum

Bebyggelse - Romersk jernalder

Kulturlag - Romersk jernalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

Kulturlag - Germansk jernalder

264. Kankbøllevej

14.11.03 Hjortshøj

Gruber

Årsag ikke oplyst

Førrom./y.germ

I forbindelse med byggemodning blev der ved muldafrømning i nogle vejtracéer påtruffet en snes forskelligartede gruber og ganske enkelte stolpehuller. I et supplerende udgravningsfelt på 1.000 M² blev der ligeledes fundet adskillige gruber, 15 i alt, men ingen spor af huse kunne påvises. Gruberne omfattede et areal på ca. 3 ha og havde et righoldigt inventar af keramik fra førromersk periode 2. Ca. 100 m syd for ovennævnte grubeområde fandtes et mindre område med fundtomme gruber, hvoraf dog den ene rummede enkelte lerkarskår fra yngre germansk jernalder

FHM 3076

H.J. Madsen

Grube - Førromersk jernalder

Grube - Germansk jernalder

Århus Amt

265. Åbenrågården

15.01.05 Skivholme

Boplads/høj/grave/huse

Årsag ikke oplyst

TN A/B/br./æ.rom./æ.germ.

På højereliggende sted (96 m.o. DNN) med vid udsigt er fundet et par gruber med TN A/B keramik, der er delvis itupløjet af en ard i ældre bronzealder, hvorefter der er anlagt en gravhøj med randdiameter på 17 m og central stenkærne på 12 m diameter. Ingen centralgrav. I højfod itupløjede grave fra ældre romerske jernalder. Tre m øst for højen et indhegnet gårdsanlæg (ældre germansk jernalder) med et 33 m langt langhus samt et par mindre stolpebyggede huse. Langhuset er særdeles velbevaret, men er endnu ikke udgravet. Fundet ved anmeldelse fra gårdejer og udgravet (gravhøjen) ved amatørarkæologers omhyggelige udgravning

FHM 2671

Niels H. Andersen

Grube - Yngre stenalder

Ager/mark - Ældre bronzealder

Gravhøj - Bronzealder

Gravplads/grav - Romersk jernalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

266a. Alrø

15.02.01 Alrø

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

Højmidd./senmidd./nyere tid

sb. 8. Som led i Århus Amtsmuseumsråds landsbyundersøgelser gravedes i april-maj otte felter på 1,25 m x 3 m i Alrø by. Formålet med undersøgelsen var at nå frem til en datering af den nuværende landsbys anlæggelsestidspunkt. Kulturlagstykkelsen svingede mellem 0,25 m og 1,90 m. Der registreredes højmiddelalder/senmiddelalder i to felter, renæssance i tre og nyere tid i tre felter. Ingen fund kunne med sikkerhed siges at være tidligere end højmiddelalder. Fundene består af keramik, kridtpibe, tegl, glas, knogler, flintafslag, knapper og diverse jerngenstande

FHM 3036

Lis Helles Olesen

Kulturlag - Middelalder

Kulturlag - Nyere tid

266b. Alstrup

15.02.03 Falling

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

Æ.rom./middl./nyere tid

sb. 12. Som led i Århus Amtsmuseumsråds landsbyundersøgelser gravedes i april syv felter på 1,25 m x 3 m i Alstrup. Formålet med undersøgelsen var at nå frem til en datering af den nuværende landsbys anlæggelsestidspunkt. Kulturlagstykkelsen svingede mellem 0,35 m og 1,60 m. Der registreredes jernalder i tre felter, tidligmiddelalder i ét, højmiddelalder/senmiddelalder i fem, og renæssance i fire felter. Fundene består af keramik, lerklining, kridtpibe, tegl, glas, knogler, flintafslag, diverse jerngenstande. Den sydlige del af landsbyen kan med stor sandsynlighed siges at have kontinuitet tilbage til tidligmiddelalder

FHM 3055

Lis Helles Olesen

Kulturlag - Jernalder

Kulturlag - Middelalder

Kulturlag - Nyere tid

268. Hasselager

15.04.04 Kolt

Vejkiste

Årsag ikke oplyst

1800-årene

Ved arbejde med en vejforlægning var der i samarbejde med Fredningsstyrelsen lejlighed til at undersøge en meget velbygget vejliste, der tidligere førte en bæk under landevejen Århus-Skanderborg. Selve stenkisten var på begge langsider støttet af en kraftig stenpakning og udmundningen sat af meget regulært tilhugne kvadre. I området findes flere tilsvarende stenkitter

FHM 3063

H.J. Madsen

Vej/bro - Nyere tid

269. Norsminde

15.04.05 Malling

Skaldynge

Årsag ikke oplyst

Ertb. - TNC TRB

Systematisk bopladsudgravning fortsat fra 1984; ventes afsluttet 1986. Udgravningen omfattede et ca. 5 x 9 m stort område af køkkenmøddingens vestlige parti med henblik på at få afgrænset skalletet samt detailundersøge området under og umiddelbart bag dette. Her er der tidligere påvist et ildsted bestående af et cirkulært (diameter 1-1,5 m) område af rødbrændt ler og grålig skalmasse. Arbejdet koncentreredes om at frilægge dette anlæg samt dets nærmeste omgivelser med henblik på at påvise evt. arbejdsområder i tilknytning hertil. På grund af en kort kampagne blev arbejdet ikke fuldført i 1985

FHM 1734

Søren H. Andersen

Skaldynge - Yngre stenalder

270. 0Hummeluregård II/Skjoldelev

15.05.05 Lading

Høj/grave/huse/grave

Årsag ikke oplyst

Æ.br/y.rom./vik.

sb. 6. Overpløjet gravhøj (æ.br.) med urørt centralgrav, hvori ildsten og kiselsvamp. Ved højfoden 4 jordfæstegrave (y.rom. 3. årh.) med keramik, glas- og ravperler, bronze- og jerngenstande. Syd for højen spor efter indhegnet gårdsanlæg (y.rom. 4- årh.) med 4 langhuse tre faser i hegnet. Ved højfoden 3 jordfæstegrave (vik.) med keramik og jerngenstande. Syd for højen yderligere 2 udaterede gravanlæg. Fundet på gastracé

FHM 3083

Jens Jeppesen

Gravhøj - Ældre bronzealder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Gravplads/grav - Vikingetid

Gravplads/grav - Udateret

271. Hummeluregård III/Skjoldelev

15.05.05 Lading

Høj/grave

Årsag ikke oplyst

Æ.br./udateret

sb. 5. Overpløjet gravhøj fra ældre bronzealder med delvis forstyrret centralgrav. I graven tandemalje i vestenden, resten forstyrret. Sydøst for højen 2 brandpletter (udateret). Højen lå tæt til højen Hummeluregård II (lb.nr. 270). Fundet ved gastracé

FHM 3084

Jens Jeppesen

Gravhøj - Ældre bronzealder

Gravplads/grav - Udateret

272. Asmusgård I/Lystrup

15.06.02 Elsted

Stenkiste

Årsag ikke oplyst

ENK

sb. 12. På sydsiden af lerknold er udgravet de nedre spor af et pæreformet, N-S orienteret gravanlæg med åbning i syd. Graven er anlagt i en fladbundet 4,5 x 2,5 m stor nedgravning. Kammeret tolkes som en kombineret sten- og trækonstruktion, der har været støttet af hovedstore sten, stenskærver og ler, iblandet ildskørnet flint. Ved åbningen i syd var en tærskelsten. I graven rester efter mindst en gravlagt person med sparsomme gravgaver i form af ravperler, keramik og flint. Fundet i lokalplansområde

FHM 3053

Niels H. Andersen

Gravplads/grav - Yngre stenalder

Skanderborg Amt

273. Tovstrup

16.01.02 Dallerup

Vandmølle

Årsag ikke oplyst

Middelalder

sb. 545. I 1985 afsluttedes undersøgelsen af det middelalderlige vandmølleanlæg, Hulpiberen, ved Tovstrup (AUD 1984, s. 88) og anlægget er nu totaludgravet. Ved undersøgelsen i 1985 udgravedes de dybestliggende dele af området, hvor bagvandet nedenfor vandhjulet havde løbet. Her fandtes bl.a. en spinkel mølleaksel, dele af det dertilhørende, enkeltringede vandhjul med padleblade, samt en del af en møllerende - liggende så tæt sammen, at de må have udgjort en enhed. Desuden udgravedes fundamentet til den ca. 5 x 5 m store møllekælder, hvor vandmøllens aksel havde været ført ind, samt møllerens bolig, i form af op til en meter tykke, vekslende lag af lerstampede gulve med ovne, ildsteder og en brønd. Af den ældste bygning på stedet fandtes kun få spor, og brandspor på flere af mølledelene tyder på, at det første mølleri er nedbrændt. I den yngste fase, hvor der havde været anvendt jordgravede stolper, havde møllen været ca. 20 x 5 m stor, opført af 3 gange - svarende til 2 udvidelser af den oprindelige lille vinkelbygning, hhv. mod vest med beboelse og mod øst med stald/lade. En stenbrolagt vej førte tæt forbi huset, hen til en bro over Lyngbygårds Å, men vejforløbet kunne ikke følges på den modsatte side af åen, hvor terrænet var blevet ændret ved anlæggelse af en mølledam. Mølledæmningen - med hertil hørende bagsluse - var forstærket med en kraftig spunsvæg, og er tilsyneladende etableret i forbindelse med overgangen til et lille, almindeligt underfaldshjul, der ud fra foreløbige dendrokronologiske dateringer tilsyneladende introduceres på stedet i slutningen af 1400-tallet

SIM 358/1983

Christian Fischer

Knud Bjerring Jensen

Vandmølle - Middelalder

Vej/bro - Middelalder

274. Katrinelund (Amerikavej)

16.01.15 Voel

Boplads

Årsag ikke oplyst

Yngre romersk jernalder

sb. 198. Partiel undersøgelse, hvor der inden for et ca. 20 x 400 m stort område afdækkedes dele af mindst 8 store, tætliggende og til dels sammenbyggede gårdsanlæg med velbevarede hegn. I størsteparten af gårdene kunne der udskilles flere faser. I alt blev der påvist 25 bygninger, alle orienteret øst-vest, heraf 9 langhuse (25-38 m), samt en del staklader og hegn med indre stolpesætning. Desuden fandtes en del ildsteder, jernudvindingsanlæg og gruber. Fundene, der daterer pladsen til 3.-4. samt muligvis 5. årh., udgøres hovedsagelig af keramik, men desuden kan nævnes kværnsten, knusesten, hvæssesten, vævevægt, glasperler, en romersk sølvdenar slået af Commodus, samt et mindre knoglemateriale. Undersøgelse i forbindelse med naturgasledningen

SIM 565/1985

Christian Fischer

Knud Bjerring Jensen

Bebyggelse - Romersk jernalder

275. Brunhøjvej, Ry

16.02.03 Dover

Kulturlag/hustomter/hegn/ildsteder

Årsag ikke oplyst

Ældre romersk jernalder

sb. 213. Prøvegravning i forbindelse med nybyggeri. Der registreredes ca. 400 anlægsspor spredt over et udgravet område på ca. 1.000 m². Heraf havde o. 500 M2 bevaret kulturlag. Der udgravedes 7 hustomter og et hegnssystem. Det mest velbevarede hus målte 14 x 7 m med bevaret gulvlag i vestenden og desuden ildsted. Nedgravet i gulvet ved ildstedet fandtes et intakt lille hankekar (madoffer?). De øvrige hustomter målte mellem 7,5 og 10 m i længden. 5 af husene var Ø-V vendte, mens 2 var N-S orienterede. Over et større område var bevaret brølægning, og endelig blev udgravet et hegnsløb over en strækning på 28-30 m. Der registreredes et større depot af udtjente skubbekværne. Fundene daterer anlægget til sen førromersk jernalder/ældre romersk jernalder. Udgravningen var foranlediget af rekognoscering (lokalplan)

SBM 18/85

Helle Reinholdt

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Kulturlag - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Kulturlag - Romersk jernalder

Depotfund/skattefund/offerfund - Ældre jer

276. Illerup Kirkebakke

16.02.03 Dover

Kirketomt

Årsag ikke oplyst

Middelalder

sb. 107. En prøvegravning (i forbindelse med byggesag) med henblik på en nøjagtig lokalisering af kirketomten, som tidligere var blevet erkendt i området. 12 søgefelter blev fordelt over undersøgelsesområdet. Rester af fundamentgrøft fra kirkens sydmur kunne fastslås. Desuden var der bevaret fundamentrester fra et tilbygget våbenhus. Resterne af nordmuren var forsvundet ved tidligere afgravning af bakken med den middelalderlige kirketomt. Ved undersøgelsen blev registreret 14 grave. Udgravningen var foranlediget af afgravning i forbindelse med privat byggeri

SBM 31/84

Helle Reinholdt

Gravplads/grav - Middelalder

277. Illerup Ådal

16.02.08 Skanderup

Våbenofferfund

Årsag ikke oplyst

y.rom./æ.germ.

Afsluttende udgravninger af våbenofferfund. I alt er der udgravet knap 40.000 m². Den resterende uudgravede del af fundet ligger spredt over 60.000 m² og sikres fremover ved fredning. I alt er der udgravet mere end 15.000 genstande på 3 offerpladser. Den ældste og mest omfattende dateres til yngre romersk jernalders periode C 1b, den mellemste til ældre germansk jernalders begyndelse, den yngste til en senere del af ældre germansk jernalder

FHM 1880

Jørgen Ilkjær

Jørn Lønstrup

Depotfund/skattefund/offerfund - Romersk j

Depotfund/skattefund/offerfund - Germansk

278. Sophiendal

16.02.10 Veng

Jordfæstegrav

Årsag ikke oplyst

Ældre romersk jernalder

sb. 53. Graven Ø-V vendt. Omridset markeret med en rad større sten, der har fungeret som støtte for plankekiste. Oldsager ved bundens sydside og liggende langs gravens midterakse: 9 lerkar, 1 krumbladet jernkniv, 1 jerdolk, 1 fragment af bronzefingerring, 1 større bronzering, 2 bronzesporer, 1 dyrehovedfibel af bronze. Desuden svage rester af tandemalje. Ved gravens vestende et 65 cm langt tveægget sværd. Bevaret træskede med bronzebeslag og ophæng til læderbandoler, hvoraf rester var til stede. På grundlag af oldsager kan graven dateres til ældre romersk jernalder. Fundet ved markarbejde

SBM 77/85

Helle Reinholdt

Gravplads/grav - Romersk jernalder

278a. Veng

16.02.10 Veng

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

J./midd./nyere tid

sb. 54. Som led i Århus Amtsmuseumsråds landsbyundersøgelser gravedes i juni fem felter på 1,25 x 3 m. Formålet med undersøgelsen var at nå frem til en datering af den nuværende landsbys anlæggelsestidspunkt. Kulturlagets tykkelse svingede mellem 0,3 og 1,5 m. Der registreredes jernalder i to felter, tidligmiddelalder i fire, højmiddelalder/senmiddelalder i tre, renæssance i fem felter. Fundene består af keramik, lerklining, kridtpibe, tegl, glas, knogler, flintafslag, flintflække, granatglimmer, diverse jerngenstande, regnepenning fra 1587. Man kan med stor sandsynlighed tale om kontinuitet tilbage til tidlig middelalder

SBM 58/85

Lis Helles Olesen

Kulturlag - Jernalder

Kulturlag - Middelalder

Kulturlag - Nyere tid

278b. Vinding

16.04.10 Vinding

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

J./midd./nyere tid

sb. 96. Som led i Århus Amtsmuseumsråds landsbyundersøgelser gravedes i juli syv felter på 1,25 x 3 m. Formålet med undersøgelsen var at nå frem til en datering af den nuværende landsbys anlæggelsestidspunkt. Kulturlagstykkelsen svingede mellem 0,3 og 1,3 m. Der registreredes muligvis jernalder i fire felter, muligvis tidligmiddelalder i tre, og renæssance i tre felter. Fundene består af keramik, lerklining, kakkell, kridtpibe, tegl, glas, knogler, flintafslag, diverse jerngenstande, porcelænsdukke, mønt. Fundene fra jernalder og tidligmiddelalder er meget fragmentariske. Det er således vanskeligt at sige noget om landsbyens anlæggelsestidspunkt

SIM 106/85

Lis Helles Olesen

Kulturlag - Jernalder

Kulturlag - Middelalder

Kulturlag - Nyere tid

279. Ring kloster

16.05.03 Hylke

Klosteranlæg

Årsag ikke oplyst

Høj- og senmiddelalder

sb. 70. Ved udgravning af to felter placeret i klosterets nordøstre del konstateredes, at det senmiddelalderlige anlæg ikke havde haft nogen egentlig østfløj. I stedet fandtes et tværstillet stenhus med kælder for den østre ende af nordfløjen. I øvrigt afsluttedes klostergården mod øst af en hegnsmur med korsgang langs indersiden. Øst for hegnsmuren og syd for førnævnte stenhus fremkom kraftige fundamenter til yderligere et stenhus, der lå isoleret fra det øvrige anlæg. Under korsgangen afdækkedes syldsten fra en ældre klosterfløj af bindingsværk, og herunder igen ældre kulturlag. I den østlige ende af nordfløjen blev fundet en fingerring snoet af tre tråde af guld, sølv og jern og med en påloddet cirkulær plade med Kristi ansigtstræk. Udgravningen gennemførtes som uddannelsesgravning i samarbejde mellem Afd. for Middelalderarkæologi, Aarhus Universitet og SBM, og den er en videreførelse af undersøgelser i 1972-73 og 83

SBM 24/85

Mogens Vedsø

Kloster - Middelalder

Kulturlag - Udateret

280. Ringkloster

16.05.03 Hylke

Boplads

Årsag ikke oplyst

Ertebøllekultur

Systematisk bopladsudgravning fortsat fra 1984 (AUD 1984, s. 91) og afsluttet i 1985. Udgravningen omfattede et 5 x 7 m stort felt af bopladsområdet på fast land. Området, der ligger på bopladsens sydlige del, var påbegyndt i 1984, hvorfor undersøgelsen 1985 havde karakter af en afsluttende undersøgelse. Under et ca. 15-20 cm tykt trækulholdigt kulturlag med oldsager af Ertebølle-type fandtes der en række grydeformede, sten- og trækulsfyldte gruber i undergrunden. Hertil kommer et antal mindre, cirkulære fyldskifter (diameter 40-60 cm) - måske stolpehuller samt en stor rodvælter. De trækulsfyldte gruber målte ca. 1-15 m i diameter og havde en dybde af ca. 20-40 cm. Fylden var sandet og meget trækulsholdig med spredtliggende ildskørnede sten. I feltets SV-hjørne blev der påtruffet et rundtstens ildsted med en diameter på ca. 120 cm. Samtlige anlæg må dateres til yngre Ertebøllekultur

FHM 1592

Søren H. Andersen

Bebyggelse - Ældre stenalder

281. Nørre Snede

16.06.05 Nørre Snede

Landsby

Årsag ikke oplyst

Y.rom./germ.

Der er i alt udgravet 18.000 m², heraf 8.000 m² af den ældste del af landsbykomplekset fra 3-4. årh. og 10.000 m² af den yngste del af bebyggelsen fra 6.-7. årh. På grund af ønske om dybdepløjning måtte den ældste, sydlige del af landsbyen udgraves. Inden for dette område er der i alt undersøgt 6 gårdsanlæg, repræsenteret ved i alt 36 bygninger. De enkelte gårdsanlæg kan følges i 4 faser. Langhusene i den ældste del er meget lange, ofte omkring 35 m. Langhusene, de mindre huse samt diverse bygninger ved hegnene svarer til dem, der tidligere er udgravet på arealet vest herfor fra 4- årh. I den yngste, nordlige del af landsbykomplekset er der i alt udgravet 17 langhuse, 17 mindre huse og 8 staklader. Imellem disse huse er udgravet 2 grave og 1 brønd. Som det er almindeligt i Nørre Snede landsbyen, er bevaret en lang række hegn, der omgiver de enkelte gårde og derved viser, hvilke huse der hører sammen i gårdsenheder, og hvilke gårde der eksisterer på samme tid, ligesom hegnene viser, i hvilken rækkefølge de enkelte gårde har afløst hinanden. Det besværliggjorde udgravningen lidt, at langhusene i denne del af landsbyen var meget komplicerede; ofte fandtes 5 huse næsten direkte oven i hinanden. På trods af de komplicerede fundforhold er det dog lykkedes i samtlige tilfælde at få meget klare husplaner frem. Langhusene i denne 6.-7. årh. bebyggelse afviger i konstruktion fra de tidligere udgravede huse fra 4.-5. årh. De har nu ofte helt rette gavle med skarpe hushjørner samt kraftigt buede langvægge. Disse huse er i konstruktion så tæt på vikingetidens huse, som de kan være, kun mangler de tagbærende stolper i gavlene. Både huskonstruktionen og den fundne keramik viser, at denne yngste del af landsbykomplekset i Nørre Snede stammer fra århundredet umiddelbart før vikingetiden. Området mellem disse to dele af landsbykomplekset er tidligere udgravet i årene 1980-84 med fuldstændig afdækning af bebyggelsen fra 4. og 5. årh

VKHM 211

Torben Egeberg

Bebyggelse - Romersk jernalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

Vejle Amt

282. Kolding bygrunde

17.02.05 Kolding

Stenhuse

Årsag ikke oplyst

Middelalder

sb. 26. Udgravningen var en udvidelse mod syd af det felt, der undersøgtes på mtr.nr. 277 i 1984, og da fund og anlæg ikke indicerede noget skel svarende til udgravningens, valgtes det at videreføre det sidste år påbegyndte journal nr. Formålet med udvidelsen af feltet var at opnå en datering af gaden Rendebanen, der ikke oprindeligt hører med til byens gadenet, men som på et tidspunkt er anlagt af kongen som dystrendebane. Den eksisterede ved middelalderens slutning. Der fandtes rester af i alt 7 bygninger, og af disse kan den ældste, der indeholdt både ovn og ildsted, dateres til 1200-1300-årene. Over dette fandtes husrester, der er orienterede efter Rendebanens forløb. Fundgennemgangen er endnu ikke afsluttet, men en datering til 1400-årene er sandsynlig

MKH 361

Lennart S. Madsen

Bebyggelse - Middelalder

283. Kolding bygrunde

17.02.05 Kolding

Mølleanlæg/kanal

Årsag ikke oplyst

Middelalder

Udgravningen var en færdigundersøgelse af en kunstigt anlagt ø, der fandtes under udgravningerne i 1984 (AUD 1984, s. 92), og som tolkedes som rester af en vandmølle. Et tørveagtigt lag, der tidligere er blevet anset for at være naturligt tilkommet, og dermed, arkæologisk set, undergrund, viste sig at indeholde kulturrester. Lektor Jens Tyge Møller, Geologisk Institut, Århus, tilkaldtes, og han var i stand til at fastslå, at området var en åslyngning, der var opfyldt ved menneskers medvirken. Årets undersøgelse godtgjorde, at der efter opfyldningen er foretaget bebyggelse i området. Denne bebyggelse har to faser, og først som fase 3 er den kanal gravet, der medførte, at øen skabtes. Vandtilførsel er sket ad det ikke mere eksisterende vandløb Kattesundet, og afløb er tilsyneladende sket via byens vestgrav. øen, der er ca. 4,5 x 4,5 m, har antageligt indgået i et mølleanlæg. Mange stumper basaltlava fra Andernachområdet (venligst bestemt af Søren Floris, Geologisk Museum), der ellers ikke er kendt fra udgravninger i Kolding, er fundet her. Øen udgør utvivlsomt kun en mindre del af møllen. På øen fandtes rester af flere ildsteder, der delvis har været samtidige, og delvis har afløst hinanden. Deres funktioner har ikke kunnet bestemmes. Der fandtes bemærkelsesværdigt mange jernslagge i området. øens - og dermed møllens - funktionsperiode er 1200-1300-årene. Herefter opfyldtes kanalen og møllen og de dertil knyttede funktioner flyttedes til et ukendt sted

MKH 417

Lennart S. Madsen

Andre anlæg/diverse - Middelalder

284. Ankershus

17.02.05 Kolding

Bopladser

Årsag ikke oplyst

Ældre romersk jernalder

sb. 16. Undersøgelse af et 3 m bredt og 400 m langt vejtracé i forbindelse med anlæggelse af kolonihaveområde. Inden for det undersøgte område blev registreret et stort antal stolpehuller, affaldsgruber og andre nedgravninger i det N-S orienterede spor. I en flad sænkning i terrænet var over et større område bevaret et indtil 40 cm tykt affaldslag, fortrinsvis bestående af aske og brændte knogler. Med undtagelse af en enkelt skårkoncentration fra yngre romersk jernalder må hele bopladsområdet på grundlag af keramikken dateres til ældre romersk jernalder

MKH 564

Inge Bodilsen

Bebyggelse - Romersk jernalder

Kulturlag - Romersk jernalder

285. Drejens

17.02.06 Nørre Bjert

Bopladser

Årsag ikke oplyst

Ældre jernalder

sb. 54-56, 58-59. Prøvegravninger og afsluttende undersøgelser af 5 lokaliteter med fund af jernalderkarakter. Ved undersøgelserne fremkom diffuse aktivitetsspor i form af spredte stolpehuller og andre nedgravninger. På grundlag af de meget sparsomme fund af lerkarskår kan anlægssporene dateres til ældre jernalder, i et enkelt tilfælde til yngre romersk jernalder. Fundene fremkom ved rekognoscering forud for nedlægning af varmetransmissionsledning

MKH 426-430

Karen Marie B. Christensen

Bebyggelse - Ældre jernalder

286. Mølleskov

17.03.02 Erritsø

Huse

Årsag ikke oplyst

Ældre romersk jernalder

sb. 62. I et udgravningsfelt på 1.600 m² fandtes to langhuse på ca. 20 m længde, kun bevaret ved tagbærende og indgangsstolpehuller. I forbindelse med husene fandtes flere stolpehulrækker, hvor de enkelte stolper har stået med ca. 2 m afstand, der muligvis kan afspejle en form for hegnskonstruktion. Imellem husene og hegnene fandtes adskillige meget keramikholdige gruber. Efter de fundne anlægsspor ligger udgravningsfeltet i udkanten af en landsby. Udgravning forårsaget af naturgasanlæg

VKH M1235

Jakob Kieffer-Olsen

Bebyggelse - Romersk jernalder

287. Shell-Raffinaderiet

17.03.03 Fredericia

Landsby

Årsag ikke oplyst

Sen. førromersk jernalder

Der er i alt udgravet 900 m², hvor, der fandtes 6 huse. De fordeler sig På 3 langhuse, 11-14 m lange, 5 m brede, 2 små huse På 7 m længde og del af et hus, hvis ene ende mangler. Omkring og imellem husene fandtes en del keramikholdige gruber. Et langhus og et mindre hus må udgøre et gårdsanlæg. Husene var kun bevaret ved de tagbærende samt indgangsstolpehuller. Udgravning forårsaget af varmetransmissionsledning

VKH M942

Jakob Kieffer-Olsen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

288. StouStrUp

17.03.05 Trinitatis Ls (Ullerup)

Landsby

Årsag ikke oplyst

Sen førromersk jernalder

I alt er der udgravet 2.400 M². Foruden to gruber fra yngre stenalder, den ene med en del keramik og meget flint fra MN i samt tre urner fra slutningen af bronzealderen udgravedes dele af en landsby fra sen førromersk jernalder, liggende på begge sider af en lavning. På den østlige side af lavningen fandtes tre langhuse, 18-20 m lange, 5 m brede; hertil et mindre hus på 11 m længde samt et lille hus på 5 m længde. Imellem disse huse fandtes meget store keramikholdige gruber. Vest for lavningen fandtes et langhus på 17 m længde samt et mindre hus på 7 m længde. også her fandtes flere store keramikholdige gruber. Inden for de to udgravningsfelter danner de fundne huse klare gårdsanlæg, hver bestående af et langhus og et mindre hus. Inden for det udgravede område kan der i alt udskilles tre samtidige gårde, hver adskilt fra nabogården ved store affaldsgruber. Udgravning forårsaget af Naturgasledning

VKH M1234

Svend Åge Tornbjerg

Grube - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Førromersk jernalder

289. Nørremarksgård

17.04.03 Hatting

Jættestue

Årsag ikke oplyst

MN A I-MN A III

sb. 18. I et samarbejde mellem Institut for forhistorisk Arkæologi, Moesgård, og Horsens Museum blev en jættestuetomt lige nord for Bygholm Sø, vest for Horsens, totalundersøgt i efteråret 1985. Jættestuens kammer var rundovalt og målte 3,3 x 3,1 m. Det havde mod sydøst en 2 m lang gang, og var placeret i en høj med en diameter på 18,5 m. Denne høj var tilsyneladende senere blevet udbygget med en bronzealderhøj. Alle sten i anlægget var fjernet ved tidligere lejligheder, og tomten målte ved udgravningen kun ca. 0,5 m i højden. Kammerområdet, gangen og højens sydvestlige kvadrant var stærkt forstyrret, og her fremkom kun enkelte fund. Derimod var området øst for gangen bevaret intakt. Her fandtes to stratigrafisk adskilte, forseglede offerskårlag. Inden for lagene kunne der iagttages adskilte hensættelsesgrupperinger. Oprindeligt synes en del af karrene at have stået oven på randstenene, hvorfra de var faldet ned og lå hele eller i samlede skårbunker. Andre kar var med sikkerhed henstillet på fladen uden for randstenene. Forseglingen af keramikken, der synes at være bevidst, er sket på to måder: dels (for det nedre lags vedkommende) med sterilt sand, dels med stenslægninger. I forbindelse med stenslægningerne kunne iagttages en direkte kontakt mellem skår og sten, der godtgjorde, at skårlagene var helt åbne og stadig i store karflager, da stenene blev lagt på som et tæt homogent lag. I et enkelt tilfælde kunne det også dokumenteres, at et helt kar var blevet slået i stykker ved påsmidning af sten. Et specielt fænomen udgjorde en grube med en udstrækning på ca. 1,0 x 115 m, der var gravet skråt ned gennem lagene, delvis ind under randstenene til en dybde af 30 cm under oprindelig overflade. Gruben var pakket fuldstændig op med sten og keramik, og en tendens til lagdelt skiften mellem sten og keramik antydede en sekvens i opfyldningen

HOM 102

Torsten Madsen

Megalitanlæg - Yngre stenalder

Gravhøj - Bronzealder

290. Stenderup

17.04.07 Stenderup

Gravhøj

Årsag ikke oplyst

Førrom./rom.

I alt udgravet 780 m² omfattende hele den overpløjede gravhøj samt et frit areal udenom. I kanten af udgravningsfeltet uden for højen fandtes 3 urner fra begyndelsen af førromersk jernalder. En af disse indeholdt en øskenring og en nål. Midt i højen lå centralgraven på oprindelig markoverflade. Graven er en lerkargrav fra ældre romertid, 2,5 m lang, 1,20 m bred, indeholdende en jernfibula samt to ubestemte jerngenstande og 7 lerkar stående dels i hovedenden, dels ned langs den ene side. Over graven var opbygget en gravhøj, der var 14 m i diameter og bevaret i ca. 30 cm højde. I foden af højen fandtes et 1-2 m bredt bælte af håndstore sten, der til flere sider fladede ud i et 1-5 m bredt stentæppe. Dels under det yderste af stentæppet, dels omkring højen fandtes 4 brandpletgrave, også fra ældre romertid. 8 m uden for højen fandtes yderligere en jordfæstegrav, 3,20 m lang, 2 m bred, gravet ca. 60 cm ned. Heri lå en jernsyl, 2 blå glasperler samt 5 lerkar. Denne grav var dækket af et større stentæppe, også denne grav er fra ældre romersk jernalder. Udgravningen er forårsaget af opløjning af marksten. Ved udgravningen viste det sig, at det øverste af det største lerkar i centralgraven var ødelagt ved moderne pløjning. Udgravningen fortsættes med nabohøjen i 1986

VKH M956

Steen Hvass

Gravplads/grav - Førromersk jernalder

Gravplads/grav - Romersk jernalder

Gravhøj - Jernalder

291. Brejning

17.05.01 Gauerslund

Bopladsgruber

Årsag ikke oplyst

Yngre stenalder/TRB

sb. 53. I alt udgravet 1.500 m². Dels blev der lagt et 20 m langt snit igennem en 3 m dyb lavning, hvor der fandtes nedpløjet kulturjord med enkelte skår og en del flint. Der fandtes ingen primære kulturlag. På toppen af en lille nærliggende sandbanke åbnedes et større felt på 640 m², hvori fandtes flere gruber og enkelte stolpehuller. Især i gruberne fandtes et stort oldsagsmateriale bestående af flint, keramik, brændt lerklining og mange ganske små afskårne benstykker. En stor del havde foruden en til to afskårne ender en helt plant sleben flade. 2-3 stykker ben var ornamenteret med riller. Keramikken daterer pladsen til MN Ib-II i tragt bægerfasen. Udgravningsfeltet dækker kun det yderste hjørne af et formodet større bopladsområde fra yngre stenalder (nu bebygget med parcelhuse). Udgravning forårsaget af varmetransmissionsledning

VKH M950

Lone Hvass

Bebyggelse - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre stenalder

292. Gårslev

17.05.02 Gårslev

Gård/landsby

Årsag ikke oplyst

Ældre romersk jernalder

sb. 43. Der er i alt udgravet 2.000 m², hvor der kunne udgraves et samlet gårdsanlæg samt hjørnet af formodentlig yderligere et hus. Gårdsanlægget har bestået af et langhus, der er 15,5 m langt, 5 m bredt, og hvorunder fandtes rester af yderligere et 14 m langt hus. De to huse har afløst hinanden. Til dette langhus har hørt tre mindre huse; på den ene side et lille hus, 5,5 m x 4 m, kun med indgangshuller ud mod langhuset. På den anden side af langhuset var der to 7-8 m lange huse, der hver er udskiftet en gang. De har kun indgangs stolpehuller ud mod langhuset. Alle fire huse er omgivet af en næsten fuldstændigt bevaret fundamentsgrøft til et hegn, der indhegner et område på 23 x 19 m. Uden for det indhegnede gårdsanlæg fandtes enkelte keramikholdige gruber. Da der ikke er gravet uden for tracébredden, kan det ikke afgøres, om det er et enkeltliggende gårdsanlæg eller en del af en større landsby fra ældre romersk jernalder. Udgravning forårsaget af varmetransmissionsledning

VKH M951

Jakob Kieffer-Olsen

Bebyggelse - Romersk jernalder

293. Karbjerg

17.06.01 Egtved

Kirketomt

Årsag ikke oplyst

Middelalder

Karbjerg kirketomt blev - bortset fra den midterste del af koret - totaludgravet af Nationalmuseet i 1939. Ved den lejlighed blev det konstateret, at kirken havde været en lille frådstensbygning uden tårn og apside med et i forhold til skibet meget bredt kor. I midten af skibet blev der afdækket en dyb grube med brændt ler og smeltet bronze formentlig en klokkestøbegrube. Inden etablering af et nyt læhegn blev i 1985 den resterende del af koret udgravet, og undersøgelsen her bekræftede de tidligere gjorte iagttagelser

NM II 467/85

Morten Aamann Sørensen

Kirke/Kirkegård - Middelalder

294. Grønninghoved

17.07.06 Vejstrup

Boplads

Årsag ikke oplyst

Ældre jernalder

sb. 35. Efterundersøgelse af boplads fra ældre jernalder som følge af fundet af et lille leransigt, erklæret som danefæ

HAM 1778

Steen W. Andersen

Bebyggelse - Ældre jernalder

295. Ravning Enge

17.09.01 Bredsten

Bro

Årsag ikke oplyst

Vikingetid

Foranlediget af planer om dræning omkring vikingetidsbroen over Vejle ådal i Ravning Enge er der foretaget en mindre, orienterende undersøgelse i samarbejde med Geologisk Institut ved Aarhus Universitet

NM I 1150/75

Mogens Schou Jørgensen

Vej/bro - Vikingetid

296. Haughus

17.09.04 Jelling

Hus/gård

Årsag ikke oplyst

Æ.rom./vik.

sb. 113. I alt afdækket 800 m², hvori fandtes det meste af et vikingetidshus, 6 m bredt. Husets nordende lå uden for tracéets kant. I huset fandtes flere lerkarskår, vævevægte og fragmenter af rhinsk basalt. Under dette hus fandtes et gårdsanlæg fra ældre romersk jernalder bestående af et langhus. (Husets østende lå uden for tracéet). Nord for dette hus fandtes et mindre hus på 3 sæt tagbærende stolpehuller og med indgang vendt mod langhuset, og syd for langhuset 3 små huse, der har afløst hinanden, hver kun bestående af 2 sæt tagbærende stolpehuller. Imellem husene fandtes flere store keramikholdige gruber. Da der ved prøvegravningen ikke er fundet andre samtidige bopladsrester, drejer det sig formodentlig om et enkeltliggende gårdsanlæg fra ældre romertid. Ved efterkontrol af ledningsnedgravningen, efter at røret var lagt ned, viste det sig, at der fandtes bebyggelse spor fra vikingetid over i alt 300 m længde. Det drejer sig her, ca. 1,5 km fra Jelling, om en vikingetidslandsby. Udgravningen forårsaget af naturgasnedlægning. De resterende dele af vikingetidshuset samt ældre romertids gårdsanlægget vil blive færdigudgravet i 1986

VKH M1231

Dorthe Kaldal Mikkelsen

Bebyggelse - Romersk jernalder

Bebyggelse - Vikingetid

297. Mørup

17.09.07 Nørup

Gård

Årsag ikke oplyst

Ældre germansk jernalder

sb. 123. Fortsat udgravning (AUD 1984, s. 93). Der er i alt afdækket 5.300 M2, hvorved fremkom et enkeltliggende gårdsanlæg, der på to sider er afgrænset af Vandel Bæk og på de to øvrige sider af hhv. to store fredede gravhøje og en overpløjet gravhøj. Gårdsanlægget dækker et areal på 45 x 58 m og består af et langhus, to mindre huse samt tilhørende hegn. Langhuset er 45 m langt og 6 m bredt. Det er fuldstændigt bevaret med tagbærende stolpehuller, skillevægge og vægstolpehuller. Der er beboelse i østenden, hvortil der er indgang midt i hver langside. Der har været stald midt i huset, og så har der været et vestligt rum, også med separat indgang i hver langside. Lidt nord for langhuset fandtes et lille hus på 8 x 5,5 m med åben sydgavl. Endelig fandtes længere mod nordøst yderligere et hus på 13 x 5,5 m uden stolpekonstruktioner i gavlene. Til gårdsanlægget hører det meste af et omgivende hegn med dobbelte rækker af indre støttestolper. Umiddelbart øst for dette gårdsanlæg fandtes 3 mindre huse, der evt. kan have hørt til samme gårdsanlæg. Søgegrøfterne uden for gårdsanlægget viser, at det er et enkeltliggende gårdsanlæg, der ikke har indgået i noget landsbykompleks, som det ellers er almindeligt i de nærliggende samtidige bebyggelser både i Vorbasse og Nørre Snede. Gårdsanlægget dateres ved sin form og keramik til ældre germansk jernalder, og det nok et af de hidtil finest bevarede gårdsanlæg, vi kender fra yngre jernalder. Enkelte supplerende søgegrøfter vil blive lavet i foråret 1986. Gårdsanlægget fremkommet ved anlæggelse af naturgasledning

VKH M979

Dorthe Kaldal Mikkelsen

Bebyggelse - Germansk jernalder

Ringkøbing Amt

298. Øster Finderup

18.01.05 Hanning

Høj

Årsag ikke oplyst

ENK

sb. 201. Udgravning af uregistreret, overpløjet høj. Højen blev totalundersøgt. Den har været opført på en naturlig højning i terrænet. Ingen grave intakte. Gravgoods ex situ: en ravskive med central gennem boring, 8-3 cm i diameter, samt en stridsøkse, Glob type A

SKJ 172

Torben Egeberg

Gravhøj - Yngre stenalder

299. Over Spangen

18.02.02 Estvad

Kulturlag/boplads

Årsag ikke oplyst

Maglem./ENK/SN/førrom

sb. 92. Undersøgelse forud for nedlægning af naturgasledningen omfattende flg.: 1. Boplads spor i form af stolpehuller og gruber samt større sammenhængende sænkninger med kulturlag, dateres ved keramik til første halvdel af FRJA. 2. 15-20 cm tykt sandet lag med et indhold af keramik, enkelte flintredskaber og flintafslag. Hovedparten af keramikken dateres til senneolitisk tid, nogle skår skal dog dateres til enkeltgravskulturen. Under laget fandtes en større grube med en del granitsten i den øvre del og svage spor af trækul i bunden. Grubens funktion og datering er usikker, 3. 2 cm tykt kulturlag med mikrolitter og mikroflint fra Maglemosekultur. Flinten er fundet koncentreret inden for et mindre område, men pladsen er kun lige strejft og den kan meget vel være noget større

SMS 342A

Poul Mikkelsen

Bebyggelse - Ældre stenalder

Kulturlag - Ældre stenalder

Bebyggelse - Yngre stenalder

Kulturlag - Yngre stenalder

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

300. Højvang

18.02.02 Estvad

Cisterne?

Årsag ikke oplyst

Førromersk jernalder

Undersøgelokaliteten er en formodentlig naturlig sænkning, hvis ene side med sikkerhed kunne konstateres at have været brolagt. Over brolægningen fandtes flere forskelligartede lag, bl.a. et rødt askelag. Stenlægningen anslås at have dækket ca. 30 M². I lagene lige over stenlægningen fandtes store mængder af keramik, der kan dateres til første halvdel af førromersk jernalder. Undersøgelsen gav ikke fuld klarhed over anlæggets art. Formodentlig drejer det sig om en art cisterne, der har haft til formål at opsamle f.eks. regnvand til brug på en boplads i nærheden. Anlægget blev registreret ved rekognoscering, efter at grøften til naturgasledningen var gravet. I grøftens vægge registreredes desuden vidtstrakte kulturlag, rige på keramik disse kulturlag blev ikke undersøgt

SMS 339A

Poul Mikkelsen

Andre anlæg/diverse - Førromersk jernalde

301. Gulfælgård

18.02.08 Sahl

Anlæg/gruber

Årsag ikke oplyst

Enkeltgravskultur?

sb. 117. Forud for nedlæggelsen af naturgasledning på et sandet plateau og skråning mod engområde er undersøgt et 210 m langt stræk. I den østlige del af feltet fandtes et mindst 20 m langt og op til 4 m bredt fyldskifte. Det viste sig at være en op til 1 m dyb grøft. På bunden af grøften lå en meget dårligt bevaret træspade af eg. Fra grøften udgik der to lange, omtrent parallelle render, der kunne følges over 60-70 m. Længere mod vest fandtes endnu 3 render, den ene helt i vestenden af feltet. Kun i et tilfælde fandtes et stolpehul i forbindelse med renderne. Desuden forekom en del stolpehuller og et par kogestensgruber. Pladsen har dog ikke karakter af boplads, idet bl.a. oldsagsmaterialet er meget sparsomt. De få daterbare skår synes at være fra enkeltgravskulturen

HOL 15.864

Palle Eriksen

Andre anlæg/diverse - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

Grube - Udateret

302. Skovby

18.03.05 Gjellerup

Boplads/gruber

Årsag ikke oplyst

Meso./ENK/førrom.

sb. 55. Udgravning i forbindelse med naturgasledningen Skovby-Herning. Der foretoges prøvegravning på en 216 m lang strækning og udgravning i et 48 m langt felt. Der fandtes stolperækker, vægrende, spredte stolpehuller og gruber, i alt 40 anlægsspor. Der var ingen hele huse. I en del af hullerne var kværne og skår fra førromersk jernalder. Der fandtes desuden en tyknakket økse af bjergart (ENK) og en del flintgenstande (mesolitikum)

HEM 2698

Hans Rostholm

Andre anlæg/diverse - Ældre stenalder

Andre anlæg/diverse - Yngre stenalder

Bebyggelse - Førromersk jernalder

303. Skovby

18.03.05 Gjellerup

Brønd

Årsag ikke oplyst

Middelalder

sb. 54. Undersøgelse i forbindelse med naturgasledningen Skovby-Herning. I en 204 m lang prøvegrøft fremkom en stor nedgravning med en brønd, der gik ca. 1,10 m ned i undergrunden. Der var bevaret enkelte pæle og planker fra en firkantet brøndkasse. I bunden fandtes nederste del af en tønde, hvori lå en næsten hel lerkande fra sen middelalder

HEM 2697

Hans Rostholm

Bebyggelse - Middelalder

304. Nykær øst

18.03.06 Herning

Boplads

Årsag ikke oplyst

Førromersk jernalder

sb. 24. Undersøgelse i forbindelse med naturgasledningen Skovby-Herning. Lidt syd for Herninghallerne foretoges prøvegravning på en 385 m lang strækning og udgravning i 5 mindre felter på i alt 1.214 m². De 3 vestligste felter indeholdt kun i koge-grube og ubetydelige anlægsspor. I det østligste felt var en 51/2 m lang tredobbelt stolperække og i slaggegrube. I felt nr. 2 fra øst fandtes et vest-øst liggende hus på 121/2 x 5 m. Huset havde huller efter tagbærende stolper, vægrender med tydelige stolpespor, båseskillerum i østenden og indgange midt på begge langsider. Der var skår fra førromersk jernalder. Desuden fremkom ardspar, som var yngre end huset

HEM 2700

Hans Rostholm

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Ager/mark - Udateret

305. Nykær vest

18.03.06 Herning

Boplads

Årsag ikke oplyst

Førromersk jernalder

Undersøgelse i forbindelse med naturgasledningen Herning-Videbæk, lidt sydvest for Herninghallerne og umiddelbart vest for lb.nr. 304. Der foretoges prøvegravning på en 297 m lang strækning og udgravning i et 40 m langt felt. Der udgravedes 8 lertagningsgruber, rester af ildsted og 37 stolpehuller. Den ene af gruberne indeholdt skår, klumper af rødbrændt ler, trækul, 5 knusesten og 16 stykker af kværne. Der var store stolpehuller fra et mindst 21 m langt hus eller snarere fra 2 små huse, som lå i forlængelse af hinanden. De små huse har haft 3 par tagbærende stolper. Mellem husene var ca. 7 m, hvor der ingen huller fandtes. I gruber og stolpehuller fremkom skår fra førromersk jernalder

HEM 2740

Hans Rostholm

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Grube - Førromersk jernalder

306. Ravensvad

18.03.07 Ikast

Materialegruber

Årsag ikke oplyst

Førromersk jernalder

sb. 49. Udgravning i forbindelse med naturgasledningen Skovby-Studstrupværket. Der fandtes 6 lertagningsgruber, 1 ildsted og et par stolpehuller i et 970 m² stort felt. Den største af gruberne var 1,35 m dyb, 4,0 m bred og mindst 6,2 m lang. Gruberne indeholdt knusesten, kværne og skår fra tidlig førromersk jernalder

HEM 2672

Hans Rostholm

Grube - Førromersk jernalder

307. Ravensvad

18.03.07 Ikast

Boplads

Årsag ikke oplyst

Førromersk jernalder

sb. 50. Udgravning i forbindelse med naturgasledningen Skovby-Studstrupværket, umiddelbart nord for lb.nr. 306. Der foretoges prøvegravning på en 259 m lang strækning og udgravning i 2 felter på 16 og 42 m i længden. I det ene felt fandtes blandt andet en kogegrube. I det andet felt undersøgtes et 10,5 m langt og ca. 5,0 m bredt hus med 4 par tagbærende stolper, 3 par båse i østenden og indgange midt i langsiderne. Det var det første "hele" jernalderhus i museets arbejdsområde. Der fandtes kværne og skår fra tidlig førromersk jernalder

HEM 2673

Hans Rostholm

Bebyggelse - Førromersk jernalder

308. Ravensvad

18.03.07 Ikast

Boplads

Årsag ikke oplyst

Udateret

sb. 51. Udgravning i forbindelse med naturgasledningen Skovby-Studstrupværket. Der lavedes prøvegrøfter på 206 og 140 m i længden. I et mindre felt fandtes store stolpehuller, som til dels udgjorde 2 vest-øst gående rækker. Der var ingen daterbare fund

HEM 2674

Hans Rostholm

Bebyggelse - Udateret

309. Bundgård

18.03.07 Ikast

Boplads

Årsag ikke oplyst

Førrom./y.j.

Udgravning i forbindelse med naturgasledningen Skovby-Studstrupværket. Der foretoges prøvegravning på en 250 m lang strækning og udgravning i 3 felter på i alt 1.090 m². På en ca. 170 m lang strækning fremkom bopladsrester i form af stolperækker, spredte stolpehuller, vægrender, ildsteder, gruber og mindst 1 brønd, i alt 90 anlægsspor. Fundene er især fra førromersk jernalder. I et område med mange stolpehuller fandtes desuden skår fra germansk jernalder eller vikingetid

HEM 2675

Hans Rostholm

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Kulturlag - Germansk jernalder

Bebyggelse - Yngre jernalder

Bebyggelse - Jernalder

Grube - Jernalder

Kulturlag - Vikingetid

310. Toflund

18.03.07 Ikast

Boplads

Årsag ikke oplyst

Germansk jernalder

Mindre undersøgelse i forbindelse med anlæg af cykelsti mellem Ikast og Isenvad. Der konstateredes 3 ødelagte ildsteder eller kogegruber og udgravedes en grube med kværn og skår fra germansk jernalder. Der er antageligt skår fra 4 forskellige lerkar

HEM 2720

Hans Rostholm

Bebyggelse - Germansk jernalder

311. Lustrup

18.03.13 Skarrild

Boplads

Årsag ikke oplyst

TRB/førrom.

I fortsættelse af tidligere undersøgelser udgravedes et 170 m² stort felt med rester af et Ø-V liggende hus. Vestlige del lå i et hegn, hvorfor kun den østlige del udgravedes, i alt 8 m i længden. Huset var 5 m bredt og havde huller fra tagbærende stolper, vægrender og svage spor efter 3 par båse. Der var fund fra førromersk jernalder. I feltet var desuden enkelte fund og anlægsspor fra TRB

HEM 2011

Hans Rostholm

Bebyggelse - Yngre stenalder

Bebyggelse - Førromersk jernalder

312. Tjørring kirke

18.03.18 Tjørring

Boplads

Årsag ikke oplyst

Y.br. eller æ.j.

I forbindelse med byggemodning foretoges undersøgelse i et 60 x 8 m stort felt. Der fandtes stolpehuller og gruber, i alt 25 anlægsspor. Det var ikke muligt at udskille huse. Der fremkom enkelte skår, som er fra bronzealder eller ældre jernalder. I området fandtes desuden enkelte fund fra forskellige perioder af stenalderen

HEM 2481

Hans Rostholm

Andre anlæg/diverse - Stenalder

Andre anlæg/diverse - Stenalder

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Ældre jernalder

313. Gl. Nørgård

18.03.18 Tjørring

Gårdtomt

Årsag ikke oplyst

Nyere tid

I forbindelse med byggemodning foretoges en mindre undersøgelse af en meget ødelagt gårdtomt fra 1800-tallet

HEM 2713

Hans Rostholm

Bebyggelse - Nyere tid

314. Vesterbæk gl. skole

18.04.01 Brejning

Røse

Årsag ikke oplyst

Jernalder?

sb. 200. Stenbunke ca. 2 x 1,5 m bestående af marksten op til 40 cm i diameter. Hovedsagelig et enkelt lag sten, der lå oven på et gammelt sandet kulturlag med podsolering. Over stenene en yngre podsolering. Mellem stenene et brudstykke af en lancetformet flintdolk og 2 små skår, der formodes at stamme fra det ældre kulturlag under røsen, jf. gravhøje i området sb. 119 m.fl. Fundet ved træfældning i beplantning med digevoldinger

RIM 6312

Martin Winther Olesen

Gravplads/grav - Jernalder

315. Omgård

18.04.08 Nørre Omme

Boplads/gårde

Årsag ikke oplyst

Y.br./y.j.vik./midd./nyere tid

Undersøgelsen er en fortsættelse af de tidligere fra årene 1974-84. Ved udgravningen 1985 fremkom to huse fra yngre bronzealder, syv fra yngre germansk jernalder, 24 fra vikingetid, tre palisader fra vikingetid, kogegruber fra yngre bronzealder og vikingetid samt affalds- og bopladsgruber fra yngre germansk jernalder og vikingetid. Med de nye husfund findes der nu seks huse fra slutningen af yngre bronzealder, seks fra begyndelsen af førromersk jernalder, en stormandsgård fra slutningen af perioden, en hustomt fra 1. årh. e.Kr., nogle få fra 3.-4. årh., tre-fire gårde, deraf en stormandsgård, fra 5. og 6. årh., omkring 30 huse fra 7. årh., hvoraf et udgør hovedbygningen på en stormandsgård, flere hustomter fra 8. årh., en stormandsgård og flere små gårde fra 9. årh., en stormandsgård fra 10. årh., en storgård med tilhørende mindre gårde fra 11. årh. og fra ca. 1060 og fremefter enkeltgårde bl.a. Omgård og Overgård. Husene er indtil ca. 550-600 alle orienteret øst-vest med svingninger derom, i 7. årh. er de alle orienteret nord-syd med svingninger derom, i 8. og 9. årh. er alle orienteret øst-vest, i 10. og 11. årh. er de orienteret såvel øst-vest som nord-syd. Den sidste orientering forekommer dog især kun, når husene ligger langs hegn og palisader. Indenfor bebyggelsen på selve Omgårdområdet skal ellers særligt fremhæves kontinuiteten fra ca. 400 e.Kr. og ned til den nuværende Omgård. I perioden ca. 400-900 e.Kr. ses, at stormandsgården vokser samtidig med de andre gårdes mindskelse. Nogle af disse forsvinder helt i 8. årh. I 9. årh. består bebyggelsen af en stormandsgård og fire til seks små gårde. De sidste nedlægges omkring 900 til fordel for en omfattende udvidelse af stormandsgården. Denne nedlægges i slutningen af 10. årh. til fordel for en storgård med tilhørende mindre bondegårde liggende rundt om i sognet bl.a. Omgård og Overgård. Storgården nedlægges omkring 1060 og tilbage bliver de mindre bondegårde. Disse fortsætter videre ned til i dag. Fra bopladsen foreligger flere C14 dateringer og mange dendrokronologiske dateringer

NMI 1140/75

Leif Chr. Nielsen

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Germansk jernalder

Grube - Germansk jernalder

Bebyggelse - Vikingetid

Grube - Vikingetid

316. Dyekjærs have

18.04.10 Ringkøbing

Kulturlag/vej

Årsag ikke oplyst

Middelalder

sb. 9. Fortsat byudgravning (AUD 1984, s. 96). Undersøgt et 25 m² stort felt af det generelle kulturlag samt 2 felter på 3 x ca. 10 m over stenlagt vej. I stenlægning en del dyretænder og enkelte middelalderskår. På og over stenlægningen spredt materiale fra senmiddelalder/renæssance. I en 1 m bred grøft, der foreløbig synes at afgrænse kulturlaget fra middelalderbebyggelsen, fundet større fragmenter af middelalderligt kuglekar. Undersøgelsen agtes fortsat i 1986

RIM 6247

Jens Aarup Jensen

Helle Henningsen

Kulturlag - Middelalder

Vej/bro - Middelalder

317. Søndervang

18.04.11 Stadil

Gravplads

Årsag ikke oplyst

Yngre romersk jernalder

sb. 10. Fortsat udgravning (AUD 1984, s. 96). Undersøgt areal på 200 m². Fremkommet 5 jordfæstegrave og 2 brandpletter/brandgrave samt et oldsagsførende fyldskifte, hvis nærmere karakter endnu ikke er bestemt. De fem jordfæstegrave var mere eller mindre nedpløjede, idet gravbunden kun lå 10-15 cm under bund af pløjelag. Gravbunden var delvis opløjet i den mest righoldige grav, der bl.a. rummede 60 ravperler og 3 større glasperler. Fund i øvrigt: lerkar og jerngenstande (knive mv.)

RIM 6285

Jens Aarup Jensen

Martin Winther Olesen

Gravplads/grav - Romersk jernalder

318. Velling kirkegård

18.04.16 Velling

Stensat grav

Årsag ikke oplyst

Tidlig middelalder

sb. 21. Del af romansk stenbuste bygget af kvadre. Indvendigt mål af den fremdragne del: 105 x 27-37 cm. Kvadrene omhyggeligt tilhugne, 35-40 cm lange, 30 cm høje, ret tynde. Bundbrolægning af udkløvede granitskaller 10-12 cm i diameter, formentlig affald fra kvadertilhugningen. Ingen overliggere. Spredte skeletrester, fra sekundær begravelse? Dybde under nuværende overflade ca. 1 m. Det konstateredes, at kisten oprindeligt var nedgravet i morænegrus. Kisten var orienteret nøjagtigt øst-vest. Dens midterakse præcist ud for midten af kirkens korgavl

RIM 6291, NM II 493/85

Jens Aarup Jensen

Gravplads/grav - Middelalder

319. Klappmølle Plantage

18.04.16 Velling

Jættestuetomt

Årsag ikke oplyst

Tragt bægerkultur

sb. 28. Prøveundersøgelse af formodet megalittomt, fundet ved rekognosceringer af Ringkøbingegnens Amatørkæologiske Forening i forbindelse med projekt Velling sogn. Del af amtsprojekt, der går ud på totalregistrering af alle oldtidslevn i en række udvalgte sogne. På stedet var opløjet sten og fundet lerkarskår af TRB-typer. Der gravedes et vinkelsnit i overfladen af tomt, i alt 28 m². Fund af stenpakninger, pakning af granitskærver. Endvidere flintafslag samt en del lerkarskår. Undersøgelsen gennemførtes med det formål at verificere formodningen om en megalittomt. Nærmere undersøgelse programmeres i 1986 eller 1987

RIM 6506

Jens Aarup Jensen

Megalitanlæg - Yngre stenalder

320. Hillersbørg

18.05.05 Gimsing

Høj

Årsag ikke oplyst

Bronzealder/jernalder

sb. 16. Forud for nedlæggelse af naturgasledning undersøgte en overpløjet gravhøj med en diameter på ca. 20 m. Midt i højen på det gamle muldrag fandtes to brandgrave. Den ene indeholdt et bronzesværd og et lerkar. Den anden indeholdt ingen gravgaver. Omkring højen havde stået en kraftig stolpesætning med ca. 2,5 m mellem stolperne. Under højen fandtes ardspej. I SV-siden af højen var i jernalderen anlagt en jordfæstegrav. Heri fandtes et jernspænde og en anden jerngeristand. Højen kendtes fra sognebeskrivelsen

HOL 15.872

Lis Helles Olesen

Gravhøj - Bronzealder

Gravhøj - Jernalder

321. Dunkhus

18.05.07 Handbjerg

Boplads

Årsag ikke oplyst

Jernalder

sb. 48. Forud for nedlæggelse af naturgasledning undersøgtes et 500 m² stort areal af en allerede kendt jernalderboplads. Da der kun fandtes enkelte sikre stolpehuller og gruber, ligger det undersøgte areal sandsynligvis i bopladsområdets udkant. Ingen huse eller andre strukturer fandtes

HOL 15.865

Palle Eriksen

Bebyggelse - Jernalder

322. Handbjerg Hovgård

18.05.07 Handbjerg

Boplads

Årsag ikke oplyst

Tragtbægerkultur

sb. 49. Forud for nedlæggelsen af naturgasledning udgravedes en boplads fra tragtbægerkultur MN I. 96 anlæg i form af gruber, stolpehuller og rodvælter blev undersøgt. 35 af anlæggene indeholdt oldsager (keramik og flint). I alt er det udgravede areal på 525 m². Lokaliteten kendtes fra sognebeskrivelsen

HOL 15.866

Lis Helles Olesen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

323. Sofienborg

18.05.08 Hjerm

Høj

Årsag ikke oplyst

Ældre romersk jernalder

sb. 8. Prøvegravning på helt udjævnet højtomt forud for nedlægning af naturgasledning. Trods flere søgegrøfter blev højtomten ikke lokaliseret, men i formodet højperiferi fandtes skår i pløjelaget. Et 3 m² stort område blev her undersøgt. Der fandtes skår af flere forskellige kar. Alle skår lå i pløjelaget. Skårene skal dateres til ældre romersk jernalder. Om der er tale om et grav- eller bopladsfund eller andet kunne ikke afgøres

HOL 15.87 3

Palle Eriksen

Bebyggelse - Romersk jernalder

Gravhøj - Romersk jernalder

Gravplads/grav - Romersk jernalder

324. Feldborg

18.05.08 Hjerm

Boplads

Årsag ikke oplyst

Førromersk jernalder

sb. 129. Forud for nedlægning af naturgasledning udgravedes en boplads fra førromersk jernalder. Fire hustomter og mange gruber og stolpehuller undersøgtes. Det udgravede areal er i alt på ca. 2.000 m². Lokaliteten blev fundet ved rekognoscering

HOL 15.879

Lis Helles Olesen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

325. Spanager

18.06.01 Egvad

Ildsted

Årsag ikke oplyst

Ældre romersk jernalder

Udgravning af et 0,6 x 0,6 m stort ildsted, undersøgt i en villahave(!) i den vestlige udkant af Tarm by. Ildstedet var stenlagt, i fylden mellem stenene lå bl.a. nogle skårflager. Huset, som hører til ildstedet kunne ikke undersøges. Nær fundstedet er der tidligere undersøgt en urnegrav fra ældre jernalder

SKJ 179

Torben Egeberg

Bebyggelse - Romersk jernalder

326. Lønhøjvej

18.06.01 Egvad

Grave/bebyggelse/ardspor

Årsag ikke oplyst

Førrom./æ.rom.

sb. 62. Udgravning af en stor jernaldergravplads fra sen førromersk og begyndelsen af ældre romersk jernalder. I alt 150 brandgrave, mest brandpletter, er udgravet. Vigtigst er 20 af gravene, der indeholdt våben: en- og tveæggede sværd, skedebeslag og -blik, skjoldbuler og spydspidser. Flere af sværdene er overraskende velbevarede. De fleste af våbengravene er omkring 10 cm dybe og er derfor kun bevaret, fordi området aldrig er blevet dyrket med moderne landbrugsmaskiner. Gravpladsen er rektangulær, ca. 70 x 30 m stor, og formentlig totaludgravet. I alt er 7.000 m² blevet undersøgt. I ældre romersk jernalder bebygges gravpladsområdet med 2 gårde. Herefter er der ingen bebyggelsesspor. Før gravpladsens anlæggelse var der, omkring 500 f.Kr., rejst huse på stedet. Et område med ardspor blev afdækket, ligesom der blev fundet et jernudvindingsanlæg. Fundstedet ligger ca. 5 m over DNN, på en smeltevandsflade ned til marsken ved Skjernåens delta

SKJ 175

Torben Egeberg

Bebyggelse - Yngre bronzealder

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Gravplads/grav - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Gravplads/grav - Romersk jernalder

Ager/mark - Udateret

Jernudvinning - Udateret

327. Glibstrup

18.06.04 Lyne

Stendyngegrave

Årsag ikke oplyst

Mellemneolitikum

sb. 164. Fortsat og afsluttende undersøgelse af nyfunden stendyngegravslokaltet (AUD 1984, s. 96). Ved dette års udgravninger fremkom i alt 3 komplette sæt stendyngegravsanlæg, hvert bestående af 2 grave samt et dertil hørende, såkaldt dødehus. 2 af disse sæt udgjorde en parallelrække, beliggende umiddelbart vest for den allerede undersøgte række. Det sidste anlæg var anbragt yderligere lidt mod vest i forhold til den senest fundne række og jævnsides ved denne. Imellem disse 2 vestligste forekomster påvistes over en strækning et par smalle, lysfarvede striber, der med ca. 1 m mellemrum forløb parallelt med stendyngegravene. Dette fænomen tolkes som "negative aftryk" af et gammelt, antagelig samtidigt vejspor. Der fremkom oldsager i alle 3 dødehuse, i alt 1 tyknakket samt 3 tyndbladede flintøkser, der daterer gravene til MN IV-V/TRB

ØLM

Anders Horsbøl Nielsen

Ole Faber

Gravplads/grav - Yngre stenalder

329. Skærum Mølle

18.08.09 Ulfborg

Kulturlag/boplads

Årsag ikke oplyst

Førrom./j.

Kulturlag, 20-30 cm tykt, aflejret over gammel hedeprofil. Indhold af lerkarskår og stenlag. I sydlige ende et 2-3 cm tykt skårførende lag indlejret i flyvesand. Besigtigelse og opmåling af jordprofil i grøft til markvandingsanlæg. Umiddelbart vest for grøften har ligget en grusgrav, hvor der for mindst 50 år siden er fundet urner (sb. 39). På marken har desuden ligget 2 lave høje med gravfund fra ældre romersk jernalder (sb. 7-8). I nærheden af NV-enden af tidligere teglgrav blev i samme ledningsgrøft iagttaget to ildsteder, ca. 300 m nord for kulturlaget

RIM 6292, 6295

Jens Aarup Jensen

Bebyggelse - Førromersk jernalder

Kulturlag - Førromersk jernalder

Gravplads/grav - Romersk jernalder

Bebyggelse - Jernalder

Kulturlag - Jernalder

330. Grydehøj

18.08.09 Ulfborg

Kulturlag/gruber

Årsag ikke oplyst

Y.br/æ.j.

sb. 6. Kulturlag 20-50 cm tykt med indhold af spredte lerkarskår og enkelte steder bopladsgruber. Laget iagttaget over strækning på 40 m i 2 drænggrøfter. Større nydræning af marker syd for Grydehøj. Umiddelbart øst for Grydehøj opsamlet enkelte skår fra ca. 90 cm dybde i grøft til markvandingsanlæg

RIM 6293-6294

Jens Aarup Jensen

Grube - Yngre bronzealder

Kulturlag - Yngre bronzealder

Grube - Ældre jernalder

Kulturlag - Ældre jernalder

331. Vesterhave

18.09.04 Fjaltring

Skibsvrag

Årsag ikke oplyst

1811

Vraget af linieskib "Defence" lokaliseret. Beskrivelse og opmåling udsat til 1986 på grund af meget dårligt sigt. En enkelt blokskive med Royal Navys mærke bjerget. I overensstemmelse med gamle beskrivelser er kun skibsbunden tilbage på havbunden med store konkretioner af sammenrustet ballastjern og kanonkugler

RIM 6310

G. Normann Andersen

Vrag - Nyere tid

Ribe Amt

332. Ribe

19.04.00

Bopladser

Årsag ikke oplyst

Oldtid/middelalder

I marts-april 1985 gennemførtes ved hjælp af midler fra rigsantikvaren en rekognoscering af ca. 110 km nyanlagte læhegn. I forbindelse med nyplantning pløjes i en dybde af indtil 90 cm i 6 m brede felter. I 1983 modtog ASR de første meddelelser om fund af oldsager i forbindelse med dybdepløjninger. Samlingen udarbejdede derfor planer for en undersøgelse med det formål, dels at skabe overblik over omfanget af de ødelæggelser etableringen af læbælterne forårsager, dels at udnytte de mange kilometer hegn som søgegrøfter gennem forskellige landskabstyper. Resultatet var over al forventning. Der fremkom i alt 61 løsfund eller bopladser i hegnene. Heraf var de 58 nye, ikke tidligere registrerede. Væsentlig var desuden, at fundenes landskabsmæssige placering bekræfter det eksisterende billede af bebyggelsesplacering i området gennem oldtid og middelalder. Det er meningen, at musset fremover vil følge læplantningerne omkring Ribe

ASR 650

Stig Jensen

Bebyggelse - Oldtid

Bebyggelse - Middelalder

333. Darum Nørreby

19.02.02 Darum

Boplads/grubehus

Årsag ikke oplyst

Ældre germansk jernalder

sb. 45. I oktober er udgravet et grubehus fra 6. årh. i den nordlige udkant af Darum. Grubehuset var 3,8 x 3,1 og ca. 60 cm nedgravet, med to tagbærende gavlstolper. Fra fyldet og gulvlaget fremkom et stort keramikmateriale, to små hele lerkar, over 20 Vævevægte samt to bronzefibler. Grubehuset blev registreret under en luftrekognoscering i juli måned 1985. På den pågældende mark sås tydeligt en række mørke pletter, der tolkedes som grubehuse. Disse kunne knyttes til et allerede kendt bopladskompleks, fundet ligeledes ved luftrekognoscering allerede i 1966. (Sb. 24). For at få en nærmere datering udvalgte det vestligste grubehus til undersøgelse

ASR 708

Stig Jensen

Bebyggelse - Germansk jernalder

334. Riber Kjærgård

19.02.04 Hunderup

Voldsted

Årsag ikke oplyst

Senm./nyere tid

sb. 62. Foranlediget af bygge- og kloakeringsarbejder foretoges prøvegravninger for at lokalisere evt. rester af bygninger fra før de nuværendes tid. Af sådanne fremkom ingen spor. Tilsyneladende er voldstedet opført på bar mark, og de stående bygninger fra 1500-årene kan være de første på stedet. Der fremkom rester af en svær mur, der har lukket gårdspladsen mellem de tre fløje af hovedbygningen, og som antagelig har haft en køreport på midten. Denne mur stammer fra en ombygning i nyere tid

ASR 701

Jens Erik Pedersen

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

Forsvarsanlæg/voldsted - Nyere tid

335. Smedevej

19.03.01 Brørup

Høj

Årsag ikke oplyst

ENK

sb. 27. I sommeren 1985 foretog amatørarkæologer fra Vejen-Brørup-Holsted Museumsforening en undersøgelse af en overpløjet enkeltgravshøj, ca. 16-20 m i diameter og 1/2 m høj. Før undersøgelsen var der konstateret randsten, som ragede op i pløjelaget. Højen indeholdt 2 grave, centralt placeret oven i hinanden i midten af højen. Den ældste, som var nedgravet i undergrunden, var omgivet af stenramme og indeholdt en stridsøkse, en flintøkse og 2 store ravskiver. Den yngste grav, som var nedgravet i den gamle og dækket af en stor stendynge, indeholdt en stridsøkse og 2 små ravperler. Der blev konstateret 2 faser i højen samt en ringgrøft, men det er endnu uafklaret, hvilken af gravene ringgrøften tilhører. Der var endvidere spor af to randstensarrangementer: En indre flad stenkrave op til ca. 1 m bred, af spredtliggende håndstore sten, samt en ydre stenkreds af meget store sten, ca. 1/2 m i diameter. Om disse 2 randstensarrangementer hører til de to bevarede højfaser eller til yngre, nu bortpløjede faser, er uafklaret. Endelig fandtes der rester af en mulig forstyrret urnegrav. Undersøgelsen fortsætter i 1986 for at få afklaret de sidste spørgsmål

ESM 1456

A.B. Nielsen

Ingrid Stoumann

Gravhøj - Yngre stenalder

336. Skodborghus

19.03.08 Vejen

Voldsted

Årsag ikke oplyst

Middelalder

sb. 112. Naturgas Syds stikledning fra Vejen til Skodborg, som gik gennem den vestlige del af Skodborghus voldsted umiddelbart nord for Kongeåen, foranledigede en hastig undersøgelse af de fremkomne anlægsspor på stedet. Skodborghus voldsted nævnes første gang i skriftlige kilder i 1368, hvor det er et kongeligt slot. Siden overgik det til adelens eje som almindelig herregård med en borggård i syd på det gamle voldsted, samt en ladegård med mølle mod nord. Herregården blev nedrevet i 1818, og siden er næsten alle spor af det gamle voldsted blevet grundigt destrueret, bl.a. ved bygning af et toldsted på voldstedet ca. 1856 - og ved anlæg af Skodborghusvejen ind over voldstedet i 1862. Voldstedet er således aldrig blevet fredet og end ikke medtaget i sognebeskrivelsen. Det var således kun takket være maler Erik Larsen, som bebor det gamle toldsted, at der blev reddet nogle oplysninger om voldstedet. Han var blevet opmærksom på, at stikledningen sandsynligvis ville gå igennem voldstedet, og selv om han fik foranlediget, at ledningen blev lagt 20 m længere mod vest, ramte den alligevel voldstedets vestlige del. Den gravede grøft til ledningen var ca. 0,8-1 m bred og ca. 1,5 m dyb, og bunden af grøften var konstant vandfyldt, selv om der var pumper på. Den hastige undersøgelse gik ud på at registrere, hvad der kunne iagttages i denne grøft. To steder i grøften var man stødt på kraftige pælespæringer med sten imellem, vel en slags fundering af borgvolden, der skulle hindre fyldet i at skride ud i sumpen. Mod syd, tæt nord for Kongeåen, syntes der at have stået mindst 3 rækker pæle, mens der ca. 50 m længere mod nord var spor af flere pælerækker, måske op til 6. Der var tale om særdeles kraftige, firkantet tilhuggede og tilspidsede pæle, op til 30-40 cm i diameter og 1,5 m lange, men også om mindre pæle, både runde, firkantede og tilspidsede. Pælene var gravet op efterhånden, som man var stødt på dem, og af disse optrukne pæle blev der taget prøver til dendrokronologisk datering ved Carsten Sønderby, Skalk. Resultatet af 5 prøver blev, at kun 3 kunne dateres nøjere, lydende på år 1362 og 1540 (begge med splint, fra nordlige spærring) samt efter år 1494 (uden splint, fra sydlige spærring). Umiddelbart inden for den sydlige spærring sås i profilvæggen en større opfyldt lavning, fyldt med sandet muldfyldt med mange teglstumper, endvidere adskillige vandaflejrede sandlag vekslende med mørke dyndlag. Inden for pælespæringerne var der ellers intet tilbage af borgvoldens fyld. Kun i det øverste, ca. 60-70 cm tykke sandede muldlag, fandtes kulturspor i form af trækul- og teglstumper. Derunder fandtes naturlige aflejringer, som ifølge geolog Villy Høj, Ribe amts tekniske forvaltning, var afsat i vand, enten en sø eller snarere i forbindelse med Kongeåens varierende løb og sæsonprægede oversvømmelser af de tilstødende engarealer. Umiddelbart nord for voldstedet var man igen stødt ind i nedrammede træpæle i den sydlige kant af, hvad der må opfattes som et tidligere åløb nord om voldstedet. Disse pæle, der var af ringere dimensioner end ved voldstedet, kan opfattes enten som en sikring af åkanten eller som støtte for et vadested over åen. Længere mod nord ved ladegårdsvolden fandtes ingen kulturspor. Resultatet af den hastige undersøgelse var begrænset. Vigtigt er det dog, at man nu har fået fastlagt voldstedets nøjagtige placering og udstrækning i N-S samt fået en præcis dateringsramme for anlægget. En anden vigtig oplysning er, at hele voldstedets vestlige del, bortset fra pælespæringerne, synes at være totalt sløjftet helt ned til gammel terrænoverflade

ESM 1519

Ingrid Stoumann

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

337. Sct. Pedersgade

19.04.02 Hjortlund

Fundtomt område

Årsag ikke oplyst

Udateret

sb. 32. Overvågningen af et omfattende jordarbejde viste, at området er fundtomt. Der sås hverken spor af den nærliggende Sct. Peders kirkes kirkegård eller af Ribes middelalderlige havn, som man har gættet på, skulle søges ved Sct. Pedersgade

ASR 645

Per Kristian Madsen

Andre anlæg/diverse - Udateret

338. Petersholm

19.04.08 Ribe Domkirke

Løsfund

Årsag ikke oplyst

Vikingetid

sb. 35. I september er fundet 4 skiferbarrer (ca. 35 cm lange) i opgravet fyld, på bredden af Ribe Å mellem byen og Vadehavet. Det drejer sig uden tvivl om råmateriale til hvæssesten, hvilket er meget interessant set i sammenhæng med Ribes funktion som handelsplads allerede i 700-tallet. Skiferbarrene kan tænkes at stamme fra en skibslast, forlist på vej ind til Ribe med varer

ASR 726

Stig Jensen

Andre anlæg/diverse - Vikingetid

339. Sct. Nicolaigade 8

19.04.09 Ribe Sankt Katharine

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

Germ./vik.

sb. 50. Prøvegravning af kulturlag fra germansk jernalder og vikingetid, iværksat på baggrund af et planlagt kælderbyggeri, der sandsynligvis ville berøre kulturlag fra 700-tallet, tilsvarende de, der blev udgravet i 70'erne kun ca. 25 m herfra i kunstmuseet og Dommerhaven. Hvilket også viste sig at være tilfældet. En regulær udgravning af hele det truede område er planlagt til sommeren 1986. Resultatet af prøvegravningen, hvor i alt 5 m² blev undersøgt, var øverst ukomplicerede opfyldningslag dannet i 1500-1600-tallet. Herunder værkstedslag (fase 3) fra vikingetiden med spor af bl.a. bronzestøbning og perlefabrikation. Herunder et homogent lag uden deciderede værkstedshorisonter (fase 2), hvor fund af råglas og diglefragmenter dokumenterer kontakt til værksteder. Underst en lagserie, der repræsenterer en fase forud for værkstedsaktiviteterne på pladsen "landsbyen" (fase 1). Herfra kunne bl.a. iagttages et lag af vendte græstørv samt muligvis ardspor. Undergrunden blev nået i en dybde af 260 cm målt fra profilkanten

ASR 621

Lene B. Frandsen

Kulturlag - Germansk jernalder

Kulturlag - Vikingetid

340. Tømmergangen

19.04.09 Ribe Sankt Katharine

Kulturlag

Årsag ikke oplyst

Udateret

sb. 37. Ved grundgravning iagttoges dyndlag tilhørende Pajpøt, men ingen fund eller anlæg i øvrigt

ASR 646

Aage Andersen

Kulturlag - Udateret

341. Seminarievej

19.04.09 Ribe Sankt Katharine

Ingen

Årsag ikke oplyst

Udateret

sb. 53. Iagttagelser i forbindelse med kloakgravning bekræftede tidligere udgravningers vidnesbyrd om, at Pajpøt har strakt sig over området

ASR 722

Aage Andersen

Per Kristian Madsen

Andre anlæg/diverse - Udateret

342. Seminarievej

19.04.09 Ribe Sankt Katharine

Afgravning

Årsag ikke oplyst

1200-årene

sb. 54. Dyndannelser tilhørende Pajpøt afløses ved 1200-årenes midte af en vis tilfyldning, som tilsyneladende først for alvor sætter ind i nyere tid, sandsynligvis i 1600-årene. Formodninger om et Sct.Jørgens kapel på dette sted kunne ikke bekræftes

ASR 618

Jens Erik Pedersen

Andre anlæg/diverse - Middelalder

343. Ribe by

19.04.06 "Ribe Købstad"

Byudgravning

Årsag ikke oplyst

Middelalder/nyere tid

sb. 32, 37, 53. Nord for Ribe Å i området mellem Saltgade og Seminarievej, hvor flere tidligere undersøgelser viser eksistensen af et sumpet område, Pajpøt, er dettes udbredelse yderligere undersøgt. Ligeledes på nordsiden af åen, men allervestligst i byområdet, hvor Sct. Peders kirke og kirkegård lå i middelalderen, er et større anlægsarbejde blevet fulgt fra Samlingens side

ASR 618, 645, 646 og 722

Bebyggelse - Middelalder

Bebyggelse - Nyere tid

344. Danelund

19.04.11 Vester Vedsted

Grube

Årsag ikke oplyst

Omkr. 1200

sb. 58. Tilkastet affaldsgrube, fundet ved byggearbejde. Skår af kuglepottes fra tiden o. 1200

ASR 619

Per Kristian Madsen

Grube - Middelalder

345. Torrup Østergaard

19.05.01 Alslev

Høj

Årsag ikke oplyst

ENK/y.br.

sb. 73, 75. Genudgravning af tidligere delvis undersøgt enkeltgravshøj. Den tidligere undersøgelse var uautoriseret og fandt sted omkring 1915, fra denne opbevares på Torrup Østergaard en Astridsøkke og en tyndbladet, tyknakket flintøkse. Det viste sig, at højen kun dækkede over den tidligere undersøgte grav. Hullet efter den tidligere udgravning fremstod som et 3,5 m (N-S) x 4,5 m (Ø-V) fyldskifte i undergrunden. Der viste sig ikke spor efter den tidligere udgravede stensatte grav. Eneste glemte gravgods var en flintflække. Spredt i fyldet fra hullet lå resterne af to smadrede urner fra yngre bronzealder; disse må sandsynligvis oprindeligt være nedgravet i højsiden. Graven har været meget dyb; var gravet 1,2 m ned i undergrunden. Ud fra gravgodset, den meget dybe grav kan den dateres til undergravstid. Lige uden for den formodede højgrænse fremkom 2 smadrede lerkar - det ene var et snoreornamenteret svajet bæger med en lille fodafsats og det andet et svajet bæger med indridsede horisontale furer. Der var ingen spor af nedgravning ved karrerne, som lå spredt inden for ca. 1 m², så sandsynligvis drejer det sig om 2 bægre hensat som offer ved højkanten. Udgravning i forbindelse med Hedeselskabets læplantning

VAM u.nr.

Arne Hedegaard Andersen

Gravhøj - Yngre stenalder

Gravhøj - Yngre bronzealder

346. Præstestien

19.05.06 Guldager

Boplads/gravplads

Årsag ikke oplyst

TRB/y.rom./germ.

sb. 271. I sommeren 1985 er der blevet undersøgt to større områder - i alt omkring 15.000 m² af en landsby fra 4--5. årh. efter Kr. De to områder fordeler sig på et sydligt felt, ca. 50 x 140 m og et nordligt ca. 20 x 220 m samt diverse mindre felter. Det sydlige felt, som nu er helt færdiggravet, indeholdt en større bebyggelse med op til 5-6 faser i de enkelte anlæg. Huse, hegn, gruber osv. viser en klar bebyggelsesstruktur, som er centreret omkring 4 Ø-V liggende langhuse. Disse ligger stort set i forlængelse af hinanden og er kun adskilt af hegn, der kan være fælles for to langhuse. Huse og hegn indeholder op til 4 faser. Dertil kommer en del huse, adskilt eller sammenknyttet ved hegn, disse udgør en 5. og 6. fase af bebyggelsen. I tilknytning til de enkelte gårdsanlæg findes grubehuse og gruber, som alle er undersøgt. I to af disse anlæg er der fundet bronzefibler, som daterer anlæggene til omkring 500 e.Kr. Dette understøttes af den megen keramik, som er fundet på pladsen. Foruden landsbyen er der i sydfeltet også fremkommet grave - i alt 4. Der er tale om 2 urnegrave fra henholdsvis førromersk og romersk jernalder, sidstnævnte med rester af en lanse og en ragekniv. Dertil kommer en grav fra 4.-5. årh. e.Kr. - altså samtidigt med bopladsen. De indeholdt en lille drikkekop og et større kar. En grav yderligere må på grundlag af sin placering anses for samtidigt med landsbyen. Det nordlige udgravningsfelt indeholdt både rester af en landsby og en gravplads. Landsbyen indeholder flere faser og består kun af en række langhuse. Disse ligger næsten gavl ved gavl over en strækning af mindst 240 m. Afslutningen i mod øst mangler. Syd for husrækken er der fundet et aktivitetsområde med gruber og grubehuse, mens området nord for husrækken ikke indeholder disse anlæg. Her findes derimod en række hegn og skelgrøfter, som i forbindelse med hinanden danner gårdspladsen til de enkelte langhuse. I nordfeltets østlige del blev der fundet en større koncentration af grave og grubehuse, og indtil nu er der undersøgt 15 grave og 10 grubehuse. Gravene er mellem 1,5 og 1,8 m dybe og indeholder som oftest lerkar, fibler - og i flere af gravene er der fundet jernknive, hvoraf en havde bevaret træskaft. Det skal tilføjes, at der på stort set alle metalgenstandene er fundet tekstilrester i små stykker. Det forventes, at der i alt er ca. 50 grave, som ud fra inventaret må dateres til 3.-5. årh. I samme område som gravene er der fundet en del store rektangulære grubehuse, som ikke tidligere er konstateret i landsbyer fra denne periode. I grubehusenes opfyldningslag er der normalt fundet et stort keramikmateriale som er med til at give et nuanceret billede af form, forrådet og dateringen af landsbyen. På området er endvidere fundet 3 huse fra yngre stenalder. Husene er U-formede med en ca. 0,5 m dyb væggrøft og forsynet med to rækker indre stolper. Husene er østorienteret og er ca. 8 m lange og 5 m brede med åbning mod vest. Dateringen af husene til tragtbægerkultur. MN IB, er gjort ud fra materialet i væggrøfterne, kulturlag samt affaldsgruber. Undersøgelsen af såvel gravplads som jernalderlandsby og husene fra yngre stenalder er endnu ikke afsluttet, men vil fortsætte i 1986

ESM 1421

Palle Siemen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Kulturlag - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Førromersk jernalder

Gravplads/grav - Romersk jernalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

Gravplads/grav - Germansk jernalder

Grube - Germansk jernalder

Bebyggelse - Jernalder

347. Nørreris

19.05.06 Guldager

Boplads

Årsag ikke oplyst

TRB, æ.rom.

sb. 196, 274-75. Forlægningen af Tarpbagevej øst om Guldager bragte flere fund frem: ESM 1499: tre kogestensgruber, en udateret og en dateret grube. Materialet fra sidstnævnte grube viser tilstedeværelsen af bebyggelse i tiden omkring Kristi fødsel. Gruben indeholdt en stor mængde keramik, bl.a. skår af et sikar. ESM 1500: flintplet og grube fra tragtbægerkultur. Gruben indeholdt keramik og flint fra tragtbægerkultur. ESM. 1501: boplads fundet i vejtracéet af E. Josefsen, der også reddede en samling skår fra en grube, inden den blev bortgravet. Ved besigtigelsen kunne der iagttages stolpehuller, men en undersøgelse var ikke mulig. Keramikken viser en datering omkring Kristi fødsel

ESM 1499-1501

Palle Siemen

Bebyggelse - Yngre stenalder

Grube - Yngre stenalder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Grube - Ældre jernalder

Grube - Udateret

348. Nørreris

19.05.06 Guldager

Høj/jordfæstegrav

Årsag ikke oplyst

Y.germ./vik.

sb. 195. Ved forlægningen af Tarpbagevej udenom Guldager blev gravhøjen berørt af anlægsarbejderne. En undersøgelse var derfor nødvendig. Højen havde været 14-15 m i diameter og var nu uden bevarede rester af højfyld. Centralt i højen fandtes et 2,75 x 1,55 m stort N-S orienteret fyldskifte. Graven var 0,25 m dyb, målt fra undergrundens overflade. På gravbunden, der bestod af et lerlag, fandtes et lille halvkugleformet lerbæger og en jernkniv. I forbindelse med lerlaget konstateredes et mørkt fyldskifte langs kanten. Det viste sig at være en grøft, som var den ydre afgrænsning af gravlejet. Grøften var 10-20 m bred og op til 25 cm dyb. Gravkonstruktionen har været funderet i denne grøft. Gennem gravgaverne dateres graven til yngre germansk jernalder/vikingetid

ESM 1425

Palle Siemen

Gravhøj - Germansk jernalder

Gravplads/grav - Germansk jernalder

Gravhøj - Yngre jernalder

Gravplads/grav - Yngre jernalder

Gravhøj - Vikingetid

Gravplads/grav - Vikingetid

349. Skads Hovedvej 48

19.05.10 Nørre Skast

Høj

Årsag ikke oplyst

ENK

sb. 51. Amatørarkæologer, tilknyttet Esbjerg Museum, undersøgte i sommeren 1985 en overpløjet enkeltgravshøj. Højen blev inden udgravningen anslået til ca. 1 m høj og 28-29 m i diameter, og der blev til stadighed oppløjet mange hånd/hovedstore sten af den. Imellem disse sten fandtes, umiddelbart inden udgravningen gik i gang, en meget velformet stridsøkse af Glob's type F, dateret til ældre bundgravstid og vel stammende fra en bortpløjet sekundærgrav. Ved udgravningen fandtes en noget forstyrret centralgrav, dækket af ret store sten i 1 å 2 lag. I omrodet fyld fandtes en ravperle, og dybere nede i gravens vestende fandtes en stridsøkse. Centralgraven er endnu ikke færdiggravet. Højen har indeholdt mindst 2 højfaser. Den ældste høj, der har hørt til centralgraven, har været delvist dækket af en stenkrave af hånd/hovedstore sten med en nederste kreds af ret store sten. Den øverste del af denne stenkrave var ødelagt af ploven. En yngre højfase viste tydelige spor af græstørv. Højen forventes færdigudgravet i 1986

ESM 1453

Sven Thomsen

Ingrid Stoumann

Gravhøj - Yngre stenalder

350. John Tranumsvej

19.05.10 Nørre Skast

Boplads

Årsag ikke oplyst

Æ.rom.

sb. 205. Ved nedlægning af en fjernvarmeledning blev en del af en landsby fra tiden omkring Kristi fødsel berørt. Det 6 m brede bælte, hvor jordarbejderne ville ødelægge resterne af bebyggelsen, blev undersøgt. Landsbyen blev konstateret i 1971 under anlæggelse af John Tranumsvej. Her fandtes staldenden af et hus med væggroft. Båseskullerummene viser plads til ca. 14 dyr. Udgravningen i 1971 prægedes mest af de mange gruber med stor mængde keramik. Forholdene var anderledes i 1985, hvor ikke mindre end 10 huse blev konstateret. Ingen af dem kunne dog afdækkes fuldstændigt. Antallet af gruber var beskedent, ligesom fundene ikke var nær så mange som i 1971. De 10 huse fandtes over et stræk på ca. 50 m og viste ved deres indbyrdes beliggenhed 4 bebyggelsesenheder med 2-3 faser. Ældst var 4 huse med væggroft. De afløses af huse med væghuller. En enkelt urnegrav fandtes også. Den havde et stort forrådskar som urne og havde 3 bikar placeret langs ydersiden. En flad, aflang lodretstående sten i nærheden kan måske have markeret urnen

ESM 77

Palle Siemen

Bebyggelse - Romersk jernalder

Gravplads/grav - Udateret

351. Tjæreborg

19.05.13 Tjæreborg

Høje

Årsag ikke oplyst

ENK/y.br.

sb. 37-38. På grund af kommende bebyggelse af et mindre område i Tjæreborg var undersøgelse af to C-fredede gravhøje nødvendig. Sb. 37 indeholdt 3 faser. Graven til den yngste højfase var fuldstændig forstyrret af en systematisk anlagt plyndring. Dette gjaldt stort set også for graven til den mellemste højfase. Resterne af graven viste sig kun ved godt en tredjedel af et retvægget bæger. Det var snittet af røvergravningen, i hvis fyld der blev fundet enkelte skår. Centralgraven var derimod uforstyrret. Den bestod af en cirkelformet grube med en selvstændig ringroft omkring. Et rektangulært øst-vestligt orienteret fyldskifte kunne iagttages i den cirkulære grube, der havde skrånede sider. Godt 75 cm nede fra den gamle overflade under højen fandtes gravbunden. Her fandtes rester af ligskygge i højre hocker. Ligskyggen viste, at den døde har været placeret med hovedet i vest, og ansigtet vendt mod syd. Graven har således været en mandsgrav. Gravgaverne viser også graven som en mandsgrav. De bestod af en stridsøkse af Globs type AI, en flintøkse af Ebbesens type 1, 2 ravskiver, og 2 flækker. Dette gravgods placerer graven i den ældre enkeltgravskultur. Gravhøjen til fase I var omgivet af en randstenskæde/kappe, der yderst bestod af lodretstående, aflange sten, (ca. 0,5 m lange). Fra overkanten af disse sten og ca. 1 m ind mod midten fandtes et stentæppe af hånd- til hovedstore sten på højoverfladen. Sekundært i højen (endog i højfase 3) fandtes 2 urner, som må dateres til midten af yngre bronzealder. Den ene urne var ornamenteret, den anden uornamenteret. Sidstnævnte var dækket af en lågsten og dermed næsten fuldstændig bevaret. I denne urne fandtes foruden brændte ben en lille bronzenål. Sb. 38 var gennemgravet på kryds og tværs, hvilket også var tilfældet ved høj sb. 37. Men i modsætning til denne var centralgraven ikke bevaret. Placeringen af stenene i den forstyrrede grav viste, at denne formentlig har været en rammegrav. Højen var opbygget af græstørv og omgivet af en randstenskæde og en 0,55-1,0 m bred kappe af mindre sten

ESM 1388

Palle Siemen

Gravhøj - Yngre stenalder

Gravhøj - Yngre bronzealder

352. Starup Skole

19.05.16 Vester Starup

Slaggegruber, jernudvinding

Årsag ikke oplyst

Jernalder

I forbindelse med anlæg af boldbaner er undersøgt 338 slaggegruber fordelt i 3 grupper på henholdsvis 128, 36 og 174 anlæg. Den nu undersøgte jernudvindingsplads udgør sandsynligvis den østlige del af en større plads, der er registreret af Rasmus Mortensen o. 1930. Der foreligger tre C14 dateringer på trækul (K4654-56) fra 3 forskellige gruber: Grube 187: 135-210 e.Kr. Kal. Grube 245a: 135-210 Kal. Grube 328a: 130 Kal

VAM u.nr.

Svend Erik Albrethsen

Jernudvinding - Jernalder

353. Plovslundvej

19.06.01 Grene

Høj

Årsag ikke oplyst

ENK

sb. 42. Byudvidelsen i Billund i retning af Plovslund ville berøre høj, der derfor blev udgravet i november måned 1985. Højen var ca. 20 m i tværmål og havde ca. 40 cm bevaret fra undergrunden og op til pløjelagets bund. Heraf var godt 10 cm gammel overflade med markeret væksthorisont. Undergrundens udseende under højen viste en begyndende podsolering sandsynligvis forårsaget af hededannelse ved anlægget af højen. Centralt i højen fandtes en uforstyrret enkeltgrav. Graven var 60 cm dyb fra den gamle overflade, og gravlejet bestod af et rektangulært lag af små, rundede sten ca. 2,40 x 0,7 m. Det var orienteret i øst-vestlig retning. På stenlaget fandtes en stridsøkse af Glob's type H samt to flintøkser en stor arbejdsøkse og en mindre økse. Dertil kommer et lille flækkelignende afslag. Gravform og gravgods placerer graven i ældre enkeltgravstid. Størrelsen og gravgodset giver formodning om en dobbeltgrav. Uden for højen fandtes rester af en jernalderbebyggelse (se lb.nr. 354)

ESM 1505

Palle Siemen

Gravhøj - Yngre stenalder

354. Plovslundvej

19.06.01 Grene

Boplads

Årsag ikke oplyst

Rom./germ.

I forbindelse med anlæg af boligområde i Billund prøvegravedes en lokalitet, fundet under udgravning af en enkeltgravshøj. Lokaliteten dækker ca. 15.000 m² og forventes undersøgt i 1986. Skønsmæssigt må pladsen dateres til midten af jernalderen

ESM 1520

Palle Siemen

Bebyggelse - Romersk jernalder

Bebyggelse - Germansk jernalder

355. Vorbasse

19.06.04 Vorbasse

Landsby

Årsag ikke oplyst

Y.germ./vik.

Fortsat udgravning fra 1984. Udgravningen fortsættes i 1986. Af jernalderlandsbyerne er der i 1985 udgravet 11.000 m², heraf er 2.000 m² afslutningen af vikingetidslandsbyen og 9.000 m² i den foregående landsby fra 5.-6.-7. årh. I 1985 kunne totaludgravningen af begge vikingetidsbebyggelserne i Vorbasse afsluttes. I den resterende del undersøgte et af de hidtil bedst bevarede langhuse På 33 m længde med fuldstændigt bevaret stald med båseskillevægge til 20 dyr. Hertil kommer 5 mindre huse, 5 grubehuse og 2 større brønde, igen med en del træ bevaret. Vikingetidslandsbyen fra 8.-10. årh. har bestået af 7 selvstændigt indhegnede gårde med en ensartet struktur; i midten findes de store langhuse med stald i østenden, hertil adskillige mindre huse, placeret på indersiden af gårdenes hegn, ofte stående gavl mod gavl og med alle grubehusene placeret i området ind mod landsbyens midtergade, jf. oversigtsplanen. også den efterfølgende landsby fra 11. årh. er i dag fuldstændigt færdigudgravet. Den består ligeledes af 7 gårde af vekslende størrelse. Den sidste landsby, der skal udgraves i Vorbasse, er den foregående fra 5.-6. og 7. årh. Her er den østlige afslutning med 2 komplette gårde færdigundersøgt. Det østligste gårdsanlæg er som sædvanligt firkantet indhegnet, 53 x 45 m med et 36,5 m stort langhus i midten; hertil et lille 12 m langt hus samt en mindre, firkantet staklade. Senere er hegnene udskiftet og udvidet med et yngre stort langhus. I midten af denne landsby er udgravet et areal På 4.000 m² med samtlige huse fra 21/2 gårdsanlæg og tilhørende tværgående hegn. Fra 3 meget velbevarede langhuse er hele stolpehulsfylden hjemtaget til slæmning, ca. 20 tons. Udgravningen af denne bebyggelse fortsættes i 1986

NM I 1124/75, VHK u.nr.

Steen Hvass

Bebyggelse - Germansk jernalder

Bebyggelse - Vikingetid

356. Vorbasse by

19.06.04 Vorbasse

Gård

Årsag ikke oplyst

Middelalder

Afsluttet udgravning af 4.000 m. Årsag til udgravningen var lokalplan for et boligområde på dette areal. Den omhandlede mark, der findes umiddelbart sydvest for Vorbasse Kirke, har ikke været bebygget siden 1600-tallet. Inden for det udgravede område fandtes 12 huse med jordgravede stolper, en kampestenssat kælder og 3 brønde. 2 huse skilte sig ud som værende de stratigrafisk ældste, ca. 22 m lange og 5-6 m brede, bestående af en række stolper. Der er ingen tagbærende indre stolper. Begge væglinjer buer svagt. Denne hustype kendes fra udgravningerne nord for Vorbasse, hvor de findes i den yngste fase og kan dateres til 1000- og 1100-tallet, en datering, der formodentlig også gælder to hustomter i Vorbasse by. Derefter følger alle de øvrige huse, hvor der muligvis er tale om et trelænget gårdsanlæg, (en evt. fjerde længe lå uden for det undersøgte og truede område), hvis bygninger dels er repareret indtil flere gange, dels er skiftet helt ud en til to gange. Det er endnu uklart, hvornår den ældste del af dette anlæg er opført. Hovedparten af den fundne keramik stammer fra 1400-, 1500- og 1600-tallet. Der er 5 huse, 5-7 m brede med midtsuler og en længde på 15-24 m. 3 huse består af to lige rækker stolper, et med en ekstra stolpe i gavlen (5 m bredt, 21 m langt), et med to ekstra stolper i gavlene (6 m bredt, 20-25 m langt), og et uden ekstra stolper i gavlene (4 m bredt, 21 m langt). Endelig hører kælderen til i bebyggelsens sidste del. Kælderen er sat af kampesten. Den har været 4 m bred og 5 m lang og har stået for sig selv, har altså ikke været kælder under et hus. Da kælderen opgives, fyldes den op med en stor mængde keramik. Endelig fandtes der et par huse for sig selv lidt væk fra de øvrige. Der er tale om 2 huse med jordgravede stolper, 4 m brede og op til 20 m lange. Der er desværre kun få fund i dem fra 17-1800-tallet. Der kan her muligvis være tale om udbygninger til en nærliggende yngre gård, Vorbassegård

VKH M953

Jakob Kieffer-Olsen

Bebyggelse - Middelalder

357. Selager

19.07.14 Ål

Boplads/brolagt gade/huse

Årsag ikke oplyst

Romersk jernalder

sb. 107. Undersøgelserne på Selager bopladsen i det militære øvelsesområde ved Oksbøl blev fortsat i august-september 1985 AUD 1984, s. 101). Som omtalt i 1984 udviser lokaliteten særegne bevaringsforhold, idet bebyggelsessporene er anlagt på en flyvesandshorison og delvist har været og er forseglede af flyvesand, hvorfor anlægsstrukturer og kulturlag er velbevarede. Der er ikke påvist spor af senere bebyggelse på stedet, og da terrænet ikke har været under intensiv landbrugsdrift i nyere tid, fremtræder de primære anlægsspor i form af husgulve, ildsteder, brolagte indgange og stalde etc. ret uforstyrrede. Ved kampagnen fortsattes undersøgelsen af hustomter med bevarede kulturlag i et 30 x 30 m stort hovedfelt. Vest herfor åbnedes i tilknytning til søgegrøfter fra 1984 to nye felter. I hovedfeltet er der iagttaget indtil 4 bebyggelseshorisonter med i alt 8 hustomter med bevaret kulturlag. De ældste anlæg må efter keramikinventaret dateres til per. III FRJ, de mest velbevarede anlæg i den næstnyeste og yngste horison repræsenterer ældre romersk jernalder. Det er blevet yderligere dokumenteret, hvorledes de ældre, nedlagte hustomter og brandtomter er blevet udjævnet og gennempløjet med ard forud for nyanlæggelse af et hus. Denne afrømning af husarealet, udjævning af gamle tørvevægge og gennempløjning af kulturlaget har udvisket fyldskifterne og forårsaget omfattende splитning af inventaret, hvilket især dokumenteres ved keramikspredningen. Vest for hovedfeltet afdækkedes et velbevaret parti af en godt 1,5 m bred stenbrolagt gade, orienteret omtrent øst-vest og med vinkelrette sidestier. Den sydligste af disse stier har forbindelse med et brolagt indgangsparti i et større langhus (hus XII) beslægtet med de kendte husanlæg fra Myrthue og Sjølborg. Dette hus blev afdækket i sin helhed og er det mest komplette af de anlæg, der hidtil er fremdraget på pladsen. Fyldskifterne efter tørvevægge, stolper, båseskullerum, lergulv i beboelsen etc. er iagttaget på niveau med anlæggets stenstrukturer. Huset har været ca. 23 m langt og ca. 5 m bredt målt til indervæggen af hustomtens tørvevægge. Huset har et stenbrolagt indgangsparti en forstue mellem stald og beboelse - og 113 af langhuset udgøres af en brolagt stald med helt intakt grebning og en cisterne midt i stalden. På østgavlen og hjørnet af nordvæggen er iagttaget en udbygning, et halvtag over en stenbrolagt vinkelindgang, der må tolkes som kvægindgang. Den er forskudt ca. 0,7 m uden for væglinjen, i husets langside og langs siden af kantstenene er der nedhamrede og nedgravede pælespor, således at kvægindgangen har været aflukket fra husets østgavl. Ved husets sydvæg, tæt ved østgavlen er der en smallere brolagt indgang, som formodes at have forbindelse med et forråds- eller arbejdshus. Indtil videre står hustomten afdækket med markering af stolperne. Afdækningen af de komplekse anlæg med stenlægninger og mange andre anlægsgdetaljer er med til at begrænse undersøgelsesens arealmæssige omfang. Der er planlagt en afsluttende udgravningskampagne på bopladsarealet i aug.-sept. 1986. Målsætningen er dels at afslutte den systematiske udgravning i de etablerede felter og dels at tilvejebringe en afgrænsning af bebyggelsen mod vest og sydvest. Endvidere er der planlagt en sonderende undersøgelse på sletten øst for bopladsen, hvor vi i 1983 undersøgte en jordfæstegrav fra ældre romersk jernalder

VAM 1023

Svend Aage Knudsen

Kulturlag - Førromersk jernalder

Bebyggelse - Romersk jernalder

Kulturlag - Romersk jernalder

Vej/bro - Romersk jernalder

358. Poghøj

19.07.14 Ål

Hustomter

Årsag ikke oplyst

Middelalder

I forbindelse med et anlægsarbejde fremkom en række syldsten, som stammer fra en landbebyggelse fra den seneste del af den tidlige middelalder. Anlægget, som var meget dårligt bevaret, bestod af 3 hustomter med sporadisk bevaret lergulv og enkelte tagbærende stolpehuller. I den bedst bevarede hustomt fandtes rester af 2 bageovne, samt to lerkar nedsat under lergulvet. Bebyggelsen havde to faser. I den ældste fase observeredes et lille stykke lergulv med brolægning. Ved en anden hustomt fandtes rester af en røgovn. Der blev fundet en del keramik, som ligger til grund for dateringen til tidlig middelalder. Bebyggelsen var beliggende på en bakketop lige op ad en bronzealderhøj

VAM u.nr.

Ulla Mejdahl

Bebyggelse - Middelalder

359. Børsmose

19.07.14 Ål

Megalitanlæg/brandgrave m.m.

Årsag ikke oplyst

TRB/ENK/SN/y.br.

Total undersøgelse af megalitanlæg, bestående af 2 delvis uafhængige, kredsformede konstruktioner, hver med en diameter på ca. 8 m, beliggende tæt ved hinanden og forbundne gennem en kraftig stenlægning. Begge anlæg bestod af lave, græstørvsopbyggede høje, hvis sider havde været belagt med en kappe af tætliggende, hånd- til hovedstore sten. Delvis centralt i den vestlige kreds (anlæg I) påvistes et antal smalle grøfter samt flere stenspor, der tilsammen dannede billedet af et noget uregelmæssigt anlæg - formodentlig en art kammer, hvori tilsyneladende har indgået såvel tømmerkonstruktion som megalitter. Kammerets længderetning var SV-NØ og det målte ca 4 x 3 m. Centralt i den østlige kreds (anlæg II) fremkom en helt afvigende konstruktion. Her drejede det sig om et regelmæssigt forment, 5 m langt og 1,5 m bredt, nærmest ovalt kammer, som var sat af store sten. Dette stenkammer, som var orienteret NV-SØ, var dybt nedgravet i undergrunden, idet kammerbunden lå i et niveau ca. 0,8 m under den oprindelige jordoverflade. I kammerets konstruktion indgik sten af vekslende størrelse, flere var regulære megalitter. En tæt stembrolægning dækkede kammerets bund. Påfaldende mange af disse sten var ret store. Der fandtes intet spor af nogen gang, og kammerformen må anses for ganske atypisk. Begge anlæg har i sin tid været dækket af en fælles, stor høj, som var opbygget af græstørv. Centralt i anlæg I fandtes et mindre antal ravperler samt skår af flere lerkar. I anlæggets NV-side fremkom yderligere skår af nogle dekorerede lerkar fra en tidlig fase af MN/TRB. I anlæg II's kammer en sekundær begravelse med tydelige skeletspor samt en tilhørende ENK-stridsøkse af K-type. I et større område syd for anlæg II fandtes talrige skårkoncentrationer samt enkelte brudstykker af ildskørnede flintredskaber, altsammen dateret til MN/TRB. Foroven i højen et depot bestående af 2 ubrugte, halvmåneformede flintsegle af SN-type. Forskellige steder i højen i alt 4 brandgrave, 3 urner samt 1 brandplet, antagelig alle y.br. På stedet var der tidligere ved militære graveaktiviteter afdækket flere store sten, deraf et par med skåltegn. Før disse indgreb var lokaliteten dækket af et tykt lag flyvesand

VAM u.nr.

Ole Faber

Megalitanlæg - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Yngre bronzealder

359a. Snorup & Krarup

19.08.04 Tistrup

Jernudvindingsplads

Årsag ikke oplyst

Jernalder

sb. 101, 103. Med henblik på gennemførelse af mere systematiske opmålinger af jernudvindingspladser med protonmagnetometer er der gjort forsøg med forskellige opstillinger på to pladser. Forsøgene er udført i samarbejde med Geofysisk Institut ved Aarhus Universitet

P.0954/86-000

Olfert Voss

Jernudvinding - Jernalder

360. Søndervænget

19.08.06 Ølgod

Brandplet

Årsag ikke oplyst

Ældre romersk jernalder

Undersøgelse af brandplet med indhold af skår hidrørende fra omkr. 10 forskellige lerkar af varierende størrelse og type. Foruden betydelige mængder brændte knogler rummede graven desuden et par mindre jernfragmenter. Brandpletten, som var beliggende i en parcelhushave, blev påtruffet af ejeren under gravning

ØLM u.nr.

Ole Faber

Gravplads/grav - Romersk jernalder

Haderslev Amt

361. Bakkegården

20.01.04 Rødding

Høj

Årsag ikke oplyst

ENK

sb. 6. Undersøgelse af overpløjet høj. Enkeltgravskultur. Der fandtes to velbevarede grave

HAM 1764

Anne Birgitte Sørensen

Gravhøj - Yngre stenalder

362. Bakkegården

20.01.04 Rødding

Høj

Årsag ikke oplyst

ENK/æ.br./rom.

sb. 3. Undersøgelse af overpløjet høj. Enkeltgravskultur og senere. Rundt om stenaldergravene fandtes opbygget meget flotte og velbevarede stenkonstruktioner. Der ud over lokaliseredes sporene efter en tidligere undersøgt grav fra ældre bronzealder, nogle urnegrave og en enkelt jordfæstegrav fra romersk jernalder med rige fund

HAM 1787

Anne Birgitte Sørensen

Gravhøj - Yngre stenalder

Gravplads/grav - Ældre bronzealder

Gravplads/grav - Romersk jernalder

Gravplads/grav - Oldtid

363. Højgård

20.02.01 Gram

Boplads

Årsag ikke oplyst

Ældre bronzealder

sb. 170. Fortsatte undersøgelser på den i 1984 fundne boplads fra ældre bronzealder (AUD 1984, s. 101). Yderligere to langhuse blev undersøgt sammen med andre måske lidt ældre huse

HAM 1706

Per Ethelberg

Bebyggelse - Ældre bronzealder

364. Kirkebjerg

20.02.01 Gram

Ege

Årsag ikke oplyst

Udateret

sb. 172. Fund af velbevaret ege, der søges aldersbestemt ved C14 datering

HAM 1851

Stine Wiell

Martin Abrahamsen

Andre anlæg/diverse - Udateret

365. Enderupskov

20.02.01 Gram

Jordfæstegravplads

Årsag ikke oplyst

Yngre romersk jernalder

sb. 107. Undersøgelse af jordfæstegrav fra yngre romersk jernalder, 2.-4. årh. Der fandtes 6 jordfæstegrave, 1 urnegrav og 1 langhus. Undersøgelsen af jordfæstegravpladsen betragtes nu som afsluttet

HAM 1053

Stine Wiell

Gravplads/grav - Romersk jernalder

Bebyggelse - Oldtid

366. Skrydstrup

20.02.08 Skrydstrup

Gruber

Årsag ikke oplyst

Udateret

sb. 42. Formodet høj. Undersøgelsen viste, at der på stedet ingen lag fandtes. På toppen af højdedraget fandtes spor efter gruber

HAM 1776

Inge Bodilsen

Grube - Udateret

366a. Holgerdiget

20.02.08 Skrydstrup

Gravet rende

Årsag ikke oplyst

Udateret

sb. 133. Undersøgelse af øst-vest løbende rende nord om Skrydstrup. Renden kan nu følges over 300 m

HAM 1844

Stine Wiell

Holger Laursen

Forsvarsanlæg/voldsted - Udateret

367. Haderslev

20.03.02 Gammel Haderslev Ls

Bebyggelsesspor

Årsag ikke oplyst

Oldtid

sb. 69, 66, 67, 1. 5 prøvegravninger forud for naturgasrørnedlægning på strækningen vest om Haderslev. Der fandtes flere bebyggelsesspor fra oldtiden

HAM 1770-74

Anne Birgitte Sørensen

Bebyggelse - Oldtid

368. Haderslev

20.03.04 Haderslev

Voldgrav

Årsag ikke oplyst

Middelalder

sb. 66. Undersøgelsen lokaliserede to formodede voldgrave omkring det middelalderlige slot Haderslevhus

HAM 1759

Lennart S. Madsen

Forsvarsanlæg/voldsted - Middelalder

369. Jomfrustien 20B

20.03.04 Haderslev

Kanal

Årsag ikke oplyst

Nyere tid

sb. 122. Prøveundersøgelsen resulterede i erkendelsen af den præcise beliggenhed af byens kanal mod nord, og at denne på et ukendt tidspunkt er udvidet mod syd, hvorved der er skabt en dam eller lignende

HAM 1766

Lennart S. Madsen

Andre anlæg/diverse - Nyere tid

370. Odden

20.03.06 Hoptrup

Knopbåd

Årsag ikke oplyst

Udateret

sb. 175. Fund af yderst velbevaret knopbåd på 8 m dybt vand. Opmåling og prøveudtagning med henblik på C14 datering

HAM 1828

Jørgen Holm

Vrag - Udateret

371. Østertoft

20.03.08 Sønder Starup

Bebyggelse

Årsag ikke oplyst

Tidlig middelalder

sb. 61. Undersøgelse af bebyggelse, tidlig middelalder 12.-13. årh. med brønde og spor efter anden bebyggelse

HAM 1801

Lennart S. Madsen

Bebyggelse - Middelalder

372. Ejspold Rurup

20.04.05 Toftlund

Grave

Årsag ikke oplyst

Ældre jernalder

sb. 20. 2 urnegrave med våben og en meget stor dyb jordfæstegrav fra ældre jernalder. Hertil undersøgtes også spor af et langhus af jernaldertype

HAM 1845

Per Ethelberg

Gravplads/grav - Ældre jernalder

Bebyggelse - Jernalder

373. Favrvrågård

20.05.08 Tyrstrup

Voldsted

Årsag ikke oplyst

Udateret

sb. 2. Undersøgelse af formodet voldsted efter prøvegravning. Anlægget synes middelalderligt, men bebyggelsesspor og fund på borgbanken kan også forklares som sporene efter en af de forholdsvis ukendte ringvolde fra jernalderen

HAM 1798

Lennart S. Madsen

Forsvarsanlæg/voldsted - Udateret

Tønder Amt

374. Astrup Banke

21.01.02 Brøns

Brønd

Årsag ikke oplyst

Middelalder

sb. 50. Undersøgelse af en middelalderbrønd bygget af en hel udhulet træstamme

HAM 1749

Per Ethelberg

Bebyggelse - Middelalder

375. Gammel Hviding

21.01.03 Hviding

Hus/brønd

Årsag ikke oplyst

Germ./Wik

sb. 57. I oktober 1985 foretoges rekognoscering og en mindre prøveundersøgelse vest for Hviding kirke. I denne forbindelse fandtes bl.a. stolpespor fra et vikingetidigt Trelleborghus og en brønd. Brønden, hvor indtil videre kun ca. en fjerdedel er udgravet, var uhyre fundrig. Foruden et stort keramikmateriale blev der fundet en korsformet fibel, et bronzespænde med emaljeindlægning, glas, rhinsk basaltlava fra kværnsten, hvæssesten, samt en Hedebymønt fra omkring 950. Bopladsen er konstateret ved luftrekognoscering. Det er håbet at fortsætte undersøgelserne i sommeren 1986

ASR 440

Stig Jensen

Bebyggelse - Germansk jernalder

Bebyggelse - Vikingetid

376. Kærbølling

21.01.05 Rejsby

Boplads

Årsag ikke oplyst

Ældre jernalder

sb. 22. Afsluttet undersøgelse af boplads fra ældre jernalder med huse og gårdsanlæg. 60% af det fredede areal er nu undersøgt

HAM 1622

Per Ethelberg

Bebyggelse - Ældre jernalder

377. Hjemsted Banke

21.01.07 Skærbæk

Boplads, gravplads

Årsag ikke oplyst

Germansk jernalder

sb. 80. Genoptaget undersøgelse af bo- og gravplads fra jernalderen. Der er fundet omfattende bopladsspor fra 5.-6. årh., og indenfor samme tidsrum to jordfæstegrave. Endvidere er der undersøgt endnu ældre huse og brønde. Hertil kommer yderligere 3 grupper af urnegrave med ialt 32 urner

HAM 1004

Per Ethelberg

Bebyggelse - Germansk jernalder

Gravplads/grav - Germansk jernalder

378. Sønder Vøllum

21.03.02 Brede

Møntfund

Årsag ikke oplyst

Omkr. 1644

sb. 53. Efterundersøgelse som følge af fund af sølvmonter erklæret som danefæ fra svenskekrigens tid. I alt fandtes 252 mønter, nedlagt under Torstenssonkrigen omkr. 1644

HAM 1780

Steen W. Andersen

Depotfund/skattefund/offerfund - Nyere tid

379. Tønder

21.05.03 Tønder

Byudgravninger

Årsag ikke oplyst

Nyere tid

sb. 26. Torvet under Tønder gamle rådhus. Undersøgelse som følge af rådhusets restaurering og ny fundering. Undersøgelsen viste, at bebyggelsen var yngre, end de skriftlige kilder lader formode

HAM 1832

Lennart S. Madsen

Bebyggelse - Nyere tid

Åbenrå Amt

380. Varnæs Skovsø

22.01.11 Varnæs Båd
Årsag ikke oplyst Udateret
sb. 100. Fund af båd i skovsøen på 1,5-2 m vand. Båden søges aldersbestemt ved C14 datering
HAM 1841 Stine Wiell
Vrag - Udateret

381. Aabenraa

22.02.05 Åbenrå Byudgravninger
Årsag ikke oplyst Middelalder
sb. 54. Undersøgelse af middelalderlig bebyggelse med nord-syd gående skelgrøft og vest herfor spor af værkstedshytte
HAM 1791 Lennart S. Madsen
Bebyggelse - Middelalder

382. Vestergade 15

22.02.05 Åbenrå Bebyggelse
Årsag ikke oplyst Nyere tid
sb. 57. Undersøgelse af bebyggelse fra renæssancen
HAM 1804 Lennart S. Madsen
Bebyggelse - Nyere tid

383. Hønkys

22.03.02 Egvad Høj
Årsag ikke oplyst Ældre bronzealder
sb. 65. Undersøgelse af en grav fra ældre bronzealder i ødelagt høj. Graven indeholdt bronze og guld
HAM 1778 Jørgen Holm
Gravhøj - Ældre bronzealder

Sønderborg Amt

384. Guderup

23.01.03 Nordborg Gruber
Årsag ikke oplyst Oldtid
sb. 234. Undersøgelse af gruber, antagelig fra oldtiden
HAM 1765 Inge Bodilsen
Grube - Oldtid

385. Kragemåde

23.03.01 Broager

Boplads

Årsag ikke oplyst

4.-5. årh. e.Kr.

sb. 263. Genoptaget undersøgelse af boplads fra 4.5. årh. Undersøgelsen resulterede i en afgrænsning af bopladsens udstrækning mod nord. Der fandtes gruber og langhuse

HAM 1221

Per Ethelberg

Bebyggelse - Germansk jernalder

386. Nydam Engmose

23.03.04 Sottrup

Våbenofferfund

Årsag ikke oplyst

Ældre germansk jernalder

sb. 30. Rekognoscering med metaldetektor i området omkring udgravningsfeltet fra 1984 (AUD 1984, s. 104), hvor der blev optaget et våbenofferfund fra ældre germansk jernalder. Der blev afsøgt et 1.500 m² stort areal og lokaliseret et betydeligt antal recente kramper og hestesko. Af oldsager fandtes kun et smalt rektangulært skjoldbeslag, der lå sekundært i en tørvedgravning. Undersøgelsen godtgjorde, at 1984-udgravningen omfattede hele det højtliggende offerlag, og at der herefter ikke resterer partier af dette våbenoffer, som trues af udtørring eller uautoriseret detektoraktivitet

NMI 1426/75

Peter Vang Petersen

Depotfund/skattefund/offerfund - Germansk

Undersøgelser på havbunden Amt

116. Knudedyb

40.15.68 Tåsinge V og S, Hjortø - Strynø

Boplads

Årsag ikke oplyst

Ertebøllekultur

sb. 8. På ca. 2,5 m dybde er lokaliseret spor af en stærkt udvasket stenalderboplads antagelig tilhørende Ertebøllekulturen. Bopladsen ligger ud til en 6-7 m dyb strømmende langs østbredden, af hvilken der er konstateret svære gytjeaflejringer med velbevaret organisk materiale, heraf enkelte stykker med spor af tilvirkning. Museet holder pladsen under observation

LMR 11831

Jørgen Skaarup

Bebyggelse - Ældre stenalder

118. Højsteneløbet

40.15.68 Tåsinge V og S, Hjortø - Strynø

Boplads

Årsag ikke oplyst

Ertebøllekultur

sb. 2. Ved dykning på ca. 1,5 m dybde er over et større område med fast, men stærkt eroderet morænebund fundet flintafslag og redskaber fra en boplads tilhørende sen Ertebøllekultur. Pladsen er ligesom den store Ertebølleboplads ved Møllegabet ud for Ærøskøbing anlagt langs sydvestsiden af et nu submarint næs. Museet holder pladsen under observation

LMR 11832

Jørgen Skaarup

Bebyggelse - Ældre stenalder

192. Gudsø Vig

40.15.14 Kolding Fjord

Spærringer

Årsag ikke oplyst

Vikingetid

sb. 13. En planlagt anlæggelse af en fjernvarmetransmissionsledning over indsejlingen til Gudsø Vig affødte en større undersøgelse af pæleforløb i anlægsområdet. Stednavnet "Stegenav" indicerede på forhånd tilstedeværelsen af sejlspærringsanlæg i området og dykkerundersøgelserne bekræftede dette. Der konstateredes mindst 2 forskellige pæleforløb mellem Stegenav (på nordsiden af Gudsø Vig) og Lille Kidholm (en ø syd for indløbet til vigen). I forvejen kendtes en sejlspærring mellem Lille Kidholm og den syd for Gudsø Vig liggende Houens Odde. Ialt indmåltes ca. 900 pæle, og senere ved anatomiske undersøgelser har afsløret væsentlige forskelle, mellem hvilke træarter de enkelte pæleforløb er opbygget af. Et flerradet forløb af bøge- og hasselgrene synes af vikingetidig oprindelse, mens der er ting, der tyder på, at et enstrengt forløb af ege- og æbletræspæle er af ældre dato. De endelige dateringer af forløbene vil fremkomme ved C14

NSJ/VH 72/85

Flemming Rieck

Sejlspærring - Vikingetid

328. Vesterhavet

40.11.02 Thorsminde (Bøvling - Nørre Fjand)

Vrag

Årsag ikke oplyst

1811

sb. 6. Fortsat undersøgelse i agterste Halvdel af banjerdækket. Historiens største forlis på den jyske vestkyst var strandingen julenat 1811 af de to store engelske linieskibe St. George på 98 kanoner og Defence på 74 kanoner. Ca. 1.400 mand omkom. Vraget af St. George blev genfundet i 1969 af sportsdykkere fra Ringkøbing og Holstebro. Siden 1980 har vraget været stærkt nedbrydningstruet på grund af ændringer i kystforholdene. I 1983 gennemførte Skibshistorisk Laboratorium en prøvedykning, der viste, at vraget indeholdt store mængder velbevaret gods hørende til skibets udstyr og officerernes private ejendele. I 1984 indledte Nationalmuseet en større bjergningskampagne i samarbejde med dykkere fra Holstebro. Der kom store fundmængder for dagen, og udgravningen blev landskendt på grund af bl.a. de mange rødvins- og portvinsflasker, der blev bjerget op. Ansvaret for de fortsatte undersøgelser overgik i 1985 til RIM i nært samarbejde med Skibshistorisk Laboratorium m.fl. Ved bjergningskampagnen i juni 1985 blev fundmaterialet suppleret på en række væsentlige punkter, der spænder lige fra navigationsinstrumenter til personlige småsager som f.eks. lusekamme og tandbørster. Der blev fundet temmelig mange lædersager (sko, pøse, bogbind med guldtryk), men mest opsigt vakte nok en flageolet (fløjteinstrument), en velbevaret vidjeflettet pøs samt en række træpinde med navne på besætningsmedlemmer. Sideløbende med bjergningen af genstande er opmålingen og beskrivelsen af vraget blevet fortsat. De store problemer omkring konserveringen af de mange fundgenstande er blevet løst ved en særbevilling på kr. 250.000 fra rigsantikvaren. Fundene har medført planer om oprettelse af et særligt strandingsmuseum i Torsminde

RIM 6000

Michael Teisen

Vrag - Nyere tid

387. Tornby Strand

40.11.09a Tornby - Krage Strand

Vraget

Årsag ikke oplyst

1758

sb. 2. I 1985 udførtes i samarbejde med lokale sportsdykkere besigtigelsesdykninger i vraget af den russiske fregat "Pervoj", som strandede ved Tornby Strand 30. september 1758. Ved dykningerne optoges de genstande, som lå frit tilgængeligt på bunden, men grundet den fortsatte eksponering af vraget, må dette holdes under nøje observation

BAM 100-236

Hans Runge Kristoffersen

Vrag - Nyere tid

388. Lønstrup

40.21.09 Lønstrup (Rubjerg Knude - Kjærsgård Strand) Vraget

Årsag ikke oplyst 1808

I 1808 sank den engelske fregat "Crescent" ud for Lønstrup på den jyske vestkyst. Vraget er i de senere år blevet undersøgt i samarbejde med lokale sportsdykkere. I 1985 bjærgedes en del af naturen nyfrilagt materiale fra vraget. Blandt de vigtigste fund kan nævnes en del beklædningsgenstande og sko, stentøj, glas, porcelæn samt ruller af tovværk. Undersøgelsen i 1985 viste, at der i afdelinger af skibet fortsat findes intakte fundlag, så en fortsat overvågning af vraget vil være påkrævet

BAM 100- 141

Hans Runge Kristoffersen

Vrag - Nyere tid

389. Vejdyb

40.12.22. Halsbarre (Torndrup Strand - Ø. Hurup) Vrag

Årsag ikke oplyst Middelalder

sb. 8. Bundsektionen af et større forholdsvis fladbundet fartøj. Vragdelen var frilagt på en sandrevle og lå tørt ved lavvande. Hele partiet blev opmålt på stedet og herefter hjemført til nærmere registrering. Egebordklædningen var samlet ved hjælp af kilede pinde, mens klædning og bundstokke sammenholdtes af trænagler. I flere laske sås mærker efter klinkplader, og der var anvendt mos som kalfatningsmateriale. Skibet skønnes at være af senmiddelalderlig oprindelse, men en klar datering kan endnu ikke gives

NSL 73/85

Flemming Rieck

Vrag - Middelalder

390. Hadsund

40.12.35 Kongsdal - Hobro

Vrag

Årsag ikke oplyst Nyere tid

sb. 2. Opmåling af eksponeret del af vraget af en større fladbundet, klinkbygget pram i Hadsund havn. Prammen var blevet delvis frilagt, som følge af en slæbebådsmanøvre i havneområdet og en ødelæggelse truede. Prammens frilagte partier er nu opmålt, og alderen på vraget skønnes at være ca. 200 år. Der er muligvis tale om resterne af en færgekåge, som sank ved Hadsund i 1782, hvorved 9 mennesker omkom. Lokale sportsdykkere undersøger og opmåler nu udvalgte dele af vraget, hvorefter en forsøgstilldækning af det udsatte fund vil blive gennemført

NSL 77/85

Ole Crumlin-Pedersen

Flemming Rieck

Vrag - Nyere tid

391. Kongsgårde

40.12.73a Begtrup Vig

Skibsspant

Årsag ikke oplyst Ældre jernalder

sb. 2. Flere mindre dykkerbesigtigelser på lokalitet ved Kongsgårde, Begtrup vig, hvor en fisker ved ekstremt lavvande havde optaget en del af et stort egetræsspant af Nydamkarakter. De hidtidige undersøgelser tyder på, at der er tale om et isoleret løsfund, men spantet udgør et vigtigt supplement til de få fund af skibsdele, vi har fra den tidlige jernalder. Spantets dimensioner indikerer en båd, væsentlig større end egebåden fra Nydam. Dateringsprøver er udtaget med henblik på C14 dendro

NSL 74/85

Flemming Rieck

Vrag - Ældre jernalder

393. Storebælt

40.14.23 Nyborg Fjord - Lundeberg N

Flyvemaskine

Årsag ikke oplyst

Nyere tid

sb. 5. I samarbejde med øst- og sydfynske sportsdykkere er udarbejdet en besigtigelsesrapport over vraget af et engelsk bombefly af Halifaxtypen, der er lokaliseret på 18 m dybde mellem Sprogø og Langeland. Flyet er stadig meget velbevaret og næsten intakt bortset fra halen og den ene vingespids. Cockpittet er trykket stærkt sammen ved nedstyrtningen. En nærmere identifikation af flyet vil blive forsøgt

LMR 11875

Jørgen Skaarup

Andre anlæg/diverse - Nyere tid

394. Vordingborg

40.16.55 Vordingborg

Spærring

Årsag ikke oplyst

Vikingetid

sb. 1. Opmåling af sejlspærringen "Margrethes Stiger" ved indsejlingen til Vordingborg. Undersøgelsen blev foretaget med henblik på at udvikle nye opmålingsteknikker med hensyn til undersøiske pælespærringer. Desuden blev der bjærget materiale til nye C14- og dendrodateringer fra spærringen

NSL 76/85

Ole Crumlin-Pedersen

Sejlspejrring - Vikingetid

395. Femø

40.16.11 Smålandsfarvandet N og V

Stammebåd

Årsag ikke oplyst

Middelalder/nyere tid

sb. 2. Stammebåd fremkommet ved trawlfiskeri knap 2,5 km nordøst for Femø. Båden er opmålt af Skibshistorisk Laboratorium på Vordingborg havn og herefter sendt til konservering i Brede. Efter endt behandling vil den overgå til Falsters Minder. Båden er ca. 4,65 m lang og ca. 0,9 m bred. Den er fremstillet ved udhuling af en bøgestamme og er forsynet med en fast tofte. I båden fandtes en del rebstumper og selve bådsiden bar spor efter senere reparation

NSL 80

Ole Crumlin-Pedersen

Vrag - Middelalder

Vrag - Nyere tid